

Inleiding

Voorwoord

Voor u ligt een bijzondere bundel, gemaakt door leerkrachten en specialisten uit België, Duitsland, Frankrijk en Nederland voor lessen in het Duits, Frans en Nederlands aan leerlingen op de basisschool. U hoeft er zelf geen leerkracht of specialist voor te zijn. In tegendeel juist! We hebben de bundel samengesteld voor mensen die geen opleiding als leraar hebben, maar die wel de taal heel erg goed spreken (als moedertaal) en zin hebben om samen met een basisschool in de buurt iets met de taal te doen. Natuurlijk is het ook geschikt voor leerkrachten die wel een opleiding hebben voor het geven van een vreemde taal. Gezien deze doelstelling gebruiken we zo min mogelijk 'vaktaal'. We willen er nadrukkelijk op wijzen dat dit uitsluitend praktische redenen heeft en geen waardeoordeel is.

Inleiding

Bent u moedertaalspreker van het Nederlands in het buitenland? Hebt u tijd en zin om samen met de buitenlandse kinderen met het Nederlands aan de slag te gaan? Dan kunt u eigenlijk direct beginnen met het materiaal dat voor u ligt.

Een van de belangrijkste knelpunten voor het vreemde talenonderwijs op de basisschool is de talenkennis van leerkrachten. Dat geldt met name voor de zogenaamde kleine talen. De groeiende mobiliteit in Europa biedt nieuwe perspectieven, zowel inhoudelijk als organisatorisch. In de omgeving van de school wonen steeds vaker mensen (met name in de grensstreken) die een buurtaal of vreemde taal als moedertaal spreken en die beschikken over een veelheid aan materiaal dat voor het vreemde talenonderwijs ingezet kan worden: liedjes, verhalen, boeken, foto's, tijdschriften etc. Dat kunnen mensen met een onderwijsopleiding zijn maar vaak zal dat niet het geval zijn. Dat was ons uitgangspunt: materiaal te ontwikkelen voor het vroegtijdig onderwijs Nederlands door moedertaalsprekers zonder onderwijsopleiding of onderwijservaring. Er bestaat tevens een Franse en Duitse versie van het materiaal.

Het materiaal (inhoud)

Het materiaal heeft 2 delen: een klapper met activiteiten, gegroepeerd rond enkele thema's die aansluiten bij de belevingswereld van kinderen tussen 4 en 11 en een instructiedeel (handleiding met video) met lesmateriaal, achtergrondinformatie en tips voor toepassing en zelf maken.

Activiteitenklapper

De activiteitenklapper bestaat uit 7 lessenseries, elk rond een bepaald thema (weergegeven boven aan de pagina). De thema's zijn gekozen op basis van de ontwikkeling van de kinderen en sluiten aan bij hun belevingswereld. De eerste lessenserie over kleuren is bedoeld voor de kleuters (4-6), die (nog) niet gealfabetiseerd hoeven te zijn. De andere series zijn activiteiten voor de leeftijdsgroep van resp. 6-8 en 9-11 en veronderstellen over het algemeen dat de kinderen wel kunnen lezen en schrijven (in hun moedertaal).

- We bieden geen taal cursus die systematisch de taalkennis opbouwt. Ons losbladig systeem biedt u veel meer een aanbod aan tips en suggesties voor activiteiten die u naar wens en aan uw situatie kunt aanpassen en uitbreiden. Alle activiteiten zijn erop gericht de kinderen te animeren met (de) taal bezig te zijn.
- Het is evenmin de bedoeling dat u de lessenseries systematisch achter elkaar doorwerkt. Zorg voor variatie! Het materiaal biedt u daarvoor veel mogelijkheden.

CD

De CD dient als ondersteuning. U vindt er deze inleiding met een instructievideo en u vindt er het materiaal bij de activiteiten zoals de pictogrammen, die u naar eigen inzicht in verschillende groottes kunt uitprinten en inkleuren. Verder krijgt u er interessante links en tips voor verrijkingsstof.

Structuur van het materiaal

Lessenserie

Elke serie bestaat uit 6 eenheden voor de drie leeftijdsgroepen van resp. 4-5, 6-8 en 9-11. Deze indeling is wel betrekkelijk, veel activiteiten zijn al dan niet met kleine aanpassingen geschikt voor andere leeftijdsgroepen. De duur van de activiteiten ligt tussen 30 en 45 minuten maar ook dat is relatief en hangt bijvoorbeeld erg af van het aantal leerlingen met wie u de activiteit uitvoert. Ook is het eventueel nodig dat u met een bepaalde groep een liedje vaker moet herhalen of leerlingen kennen een activiteit al heel goed uit de andere activiteiten. Ook als u met een ander thema wilt beginnen, bevelen we u aan eerst het thema *Kleuren* door te lezen. We beschrijven daar zaken als begroeten, uzelf voorstellen en afscheid nemen.

Indeling van de les

We beschrijven elke activiteit op dezelfde manier in een overzicht van één tot anderhalve bladzijde. In dit overzicht staat telkens aangegeven:

- de titel
- de taalfuncties die aan de orde komen
- de nieuwe woordenschat
- de vereiste voorkennis
- het nodige materiaal
- het wat en hoe van de activiteit
- incidenteel suggesties voor een uitbreiding

De titel dient als snelle referentie voor de inhoud. *Ik hou van geel* bijvoorbeeld is de titel van een activiteit voor jonge leerlingen die de namen van de kleuren aanleren.

Een ander woord voor taalfuncties is taalhandeling. Als je een taal gebruikt, handel je met een bepaalde bedoeling: je wilt iemand informeren of overtuigen, je wilt aangeven dat je het met iemand eens of oneens bent, je wilt duidelijk maken wat je wilt en niet wilt etc. De activiteiten zijn allemaal op het leren van dit soort functies gericht. Ter verduidelijking van de functies geven we telkens een of meer voorbeeldzinnen.

De meeste taalfuncties zijn niet themagebonden, in tegenstelling tot de woordenschat.

We geven per activiteit aan welke nieuwe woordenschat er voor komt, woorden dus die nog niet in voorgaande activiteiten aan de orde zijn geweest en direct verband houden met het thema.

Bij de vereiste voorkennis wordt niet alleen aangegeven welke woorden en taalfuncties de kinderen moeten kennen om de activiteit te kunnen uitvoeren. Voor sommige activiteiten zijn ook vaardigheden in de moedertaal vereist. In de activiteiten ligt de nadruk op mondeling taalgebruik (op de vaardigheden luisteren en spreken dus); het lezen en schrijven spelen een ondergeschikte rol. De eerste lessenserie over kleuren voor de kleuters (4-6) is ook geschikt voor kinderen die (nog) niet gealfabetiseerd hoeven te zijn. De andere series zijn activiteiten voor de leeftijdsgroep van resp. 6-8 en 9-11 en veronderstellen over het algemeen dat de kinderen wel kunnen lezen en schrijven (in hun moedertaal).

In het overzicht vindt u tevens aangegeven welk materiaal u nodig hebt (zie verder de paragraaf **Werken met het materiaal - media**). Dat vindt u op de CD of gewoon bij u thuis. We doen veel suggesties voor het gebruik van zogenaamd authentiek materiaal, dat wil zeggen materiaal waarover iemand afkomstig uit het land van de

Inleiding

doeltaal altijd wel beschikt: plaatjes, liedjes, rijmen, boeken ed. U kunt aan de hand van onze voorbeelden met ander materiaal uit uw land aan de slag. We vinden dat u de leerlingen veel met dit authentieke materiaal en dus met het land van de taal die ze leren in contact moet brengen zodat ze (indirect) ook iets van het land leren kennen.

Vervolgens beschrijven we het wat en hoe van de activiteit, die we nu en dan afsluiten met een tip voor vervolgactiviteiten. Het is zoals gezegd niet de bedoeling dat u de lessenseries systematisch achter elkaar doorwerkt. Zorg voor variatie!

We hebben ervoor gekozen om elke activiteit zoveel mogelijk volgens de klassieke 'regels' van het vreemde-talenonderwijs in te delen. We beginnen met een spel, dialoog, lied of rijm, waarmee u de belangrijkste woorden en/of zinnen presenteert die in de activiteit aan de orde komen. Vervolgens doet u met de leerlingen enkele activiteiten (meestal in spelvorm), waarmee de leerlingen de woorden en zinnen leren begrijpen. Aan het einde moeten de leerlingen de geleerde woorden en/of zinnen gebruiken resp. toepassen. We leggen de nadruk op het luisteren resp. begrijpen. 'Spreekdwang' oefenen we niet uit. We geven telkens aan welke werkvorm u gebruikt (klassikaal of groepswork).

- In het materiaal hebben we alle situaties vermeden waarin leerlingen niet kunnen antwoorden/reageren omdat ze het Nederlandse woord (nog) niet (meer) kennen. We bevelen u dit ook van harte aan.

In de overzichten staat precies aangegeven hoe u de activiteit uitvoert en wat u daarbij nodig hebt. Door alle activiteiten heen komen standaardelementen terug als spelletjes, rijmen, plaatjes die we in het volgende kort zullen toelichten; meer informatie vindt u op de CD. We beginnen met enkele punten en tips waarvoor u bijzondere aandacht willen vragen. Vervolgens geven we u enkele adviezen om zelf materiaal te bewerken en te maken.

Werken met het materiaal– algemeen

Moedertaal versus vreemde taal

In het vreemde-talenonderwijs geldt tegenwoordig het advies de moedertaal (van de leerlingen) te gebruiken waar dat efficiënt en noodzakelijk is en de vreemde taal (uw moedertaal) te gebruiken waar dat mogelijk is. We geven dit advies graag aan u verder.

Grammatica

Wij leggen de nadruk zoals gezegd op de functionaliteit van de taal en niet op de structuur (grammatica, zinsbouw). Wij hebben bewust zo veel mogelijk afgezien van oefeningen om bijvoorbeeld het verschil tussen de en het of het meervoud (-s of -en) in het Nederlands aan te leren. Natuurlijk houdt u rekening met de leeftijd van de leerlingen en de vaardigheid om op dit niveau over taal na te denken (grotendeels afhankelijk van het moedertaalonderwijs) en gaat u in op vragen als *Het is fiets. Waarom staat er -en achter fiets?*

In de praktijk van het vreemde-talenonderwijs op de basisschool komen expliciete structuuroefeningen vrij veel voor, aangepast natuurlijk aan leeftijd en niveau van de leerlingen. Wij hebben een aantal voorbeelden opgenomen. Ons uitgangspunt is echter vooral de taalfunctie en dat wil zeggen de communicatie (of overdracht van informatie). Wij hebben steeds geprobeerd om het taalgebruik zinvol te laten zijn en te zorgen voor situaties waarin het gebruik van het Nederlands natuurlijk is.

Wij willen dit aan de hand van twee voorbeelden verduidelijken. U kunt het gebruik van de voorzetsels 'voor' en 'achter' duidelijk maken door zelf voor en achter een stoel of tafel te staan en te zeggen *Voor de tafel. Achter de tafel.* Dat is een struc-

Inleiding

tuur-oefening, het is immers voor iedereen duidelijk waar u bent. U kunt het gebruik van 'voor' en 'achter' echter ook oefenen in bijvoorbeeld een raadspelletje waarbij de kinderen moeten raden waar Fanny de bril van opa verstopt heeft. Fanny, het meisjesspook, zorgt samen met haar broer Tom en de rest van de familie vaak voor dit soort 'zinnvolle' situaties.

Correcties

Dat brengt ons natuurlijk bij de vraag van de correctie. U verbetert alleen door het correcte voorbeeld te geven. Zegt het kind *Ik vind fiets leuk*, zegt u bijvoorbeeld *Ik vind fietsen ook leuk*. U kunt de zin ook in vragende vorm herhalen. *Vind je fietsen leuk?* U verbetert met andere woorden door een reactie of herhaling in de juiste vorm. Dat heeft een simpele reden: andere vormen van verbeteren veronderstellen dat de leerling precies weet hoe zij of hij iets gezegd heeft. Dat is bij kinderen zeer de vraag.

Mondeling-schriftelijk

Zoals gezegd ligt de nadruk op luisteren en spreken, in overeenstemming met de leerdoelen voor het onderwijs Nederlands op de basisschool in Frankrijk en onze buurlanden. Nederlands lezen en schrijven komt wel wat meer in de lessen voor 9-11-jarigen voor maar ook daar in beperkte vorm.

Cultuur

Het leren kennen van Nederland gebeurt vooral indirect via het gebruik van beeld- en tekstmateriaal uit Nederland. In enkele activiteiten geven we suggesties om dit expliciet aan de orde te stellen.

Werken met het materiaal – standaardelementen

De activiteiten kennen een aantal standaardonderdelen zoals spelletjes, liedjes en rijmen, verhalen vertellen en gebruik van plaatjes. Het voordeel van deze standaardactiviteiten is de brede toepasbaarheid. U kunt ze in feite bij elk thema en op elke situatie toepassen (en dus niet alleen waar wij ze genoemd hebben), zodat u ook daarmee variatie kunt aanbrengen.

Spelenderwijze

Het spel is een belangrijk bestanddeel van het leren van kinderen. Kinderen spelen voor het plezier maar ook om te leren en te begrijpen. In spelvorm kunt u dezelfde woorden en zinnen effectief op verschillende manieren oefenen en herhalen. En herhaling is essentieel voor het leren van de taal.

We hebben gekozen voor spelvormen die de kinderen waarschijnlijk al kennen, zodat het uitleggen van de spelregels niet veel tijd kost. De spelletjes hebben over het algemeen ook geen 'verliezers' of 'winnaars', die dan niet meer bij het spel betrokken zijn. Mocht uitleg van de spelregels toch nodig zijn, dan doet u dit in de moedertaal van de leerlingen. Het is wel heel belangrijk dat de spelregels helder en eenduidig zijn. Hou het spel kort. Hou ook altijd een spelletje op reserve. U kunt dan snel uw les variëren en bovendien inspelen op de situatie. Als de kinderen net van gym komen, moet u misschien eerst de overvloedige energie via een spelletje kanaliseren voor u met de activiteit kunt beginnen.

U vindt in de activiteiten de standaardspelletjes zoals memorie, kwartet, bingo, ganzenbord, Jan zegt (*Simon says*) en kim. Voor de spelregels en hoe u dit soort spelletjes snel en eenvoudig zelf kunt maken en bewerken, verwijzen we u graag naar de CD.

Wanneer u vraagt wie er begint, zullen altijd dezelfde kinderen zich melden. De wat verlegen kinderen willen worden aangesproken. Laat het toeval bepalen wie het spel speelt, bijvoorbeeld via een aftelversje.

(Aftel-)versjes en liedjes

De rijmpjes en liedjes vormen een deel van het (deftig uitgedrukt) cultureel erfgoed van een land dat iedereen wel van zijn eigen basisschooltijd kent. In Holland staat een huis. Wij hebben in de activiteiten vooral voor dit soort 'overbekende' en door het ritme gemakkelijk te onthouden rijmpjes en liedjes gekozen om bepaalde taal-functies te presenteren resp. in te leiden en om de Nederlandse klanken te oefenen. Als u de melodie van de liedjes en rijmpjes ontschoten is, op het internet is het allemaal via het intikken van de titel in een zoekmachine heel eenvoudig te vinden.

U vindt op de CD een aantal aftelrijmpjes, bijvoorbeeld om kinderen bij toeval aan te wijzen voor een spel, sketch of opdracht. Bovendien is het een handig hulpmiddel als u moeite heeft met het onthouden van namen en een leerling moet aanwijzen.

Verhalen

Fictie spreekt kinderen erg aan en is voor hen vaak toegankelijker dan de complexe werkelijkheid. Bij het vertellen van een verhaal kunnen kinderen hun gezamenlijke ervaringen herkennen en u kunt de hele groep bij de les betrekken.

Het is erg moeilijk verhalen te vinden die zowel inhoudelijk als qua taalgebruik geschikt zijn voor de anderstalige leeftijdsgroep. Meestal is het het één of het ander. Wij hebben ook daarom verhalen gekozen die de leerlingen waarschijnlijk al kennen. Voorbeelden hiervan zijn *Rupsje Nooitgenoeg* en *Roodkapje* (zie *Kleuren 5* en *Dieren 6*). Het luisteren naar bekende verhalen in de vreemde taal is een heel geschikt middel voor het oefenen van de luistervaardigheid; de leerlingen weten immers al ongeveer waar het over gaat.

Visuele ondersteuning door plaatjes en mimiek is altijd vereist. Zie de volgende paragraaf en de CD.

Werken met het materiaal - media

We hebben het materiaal zo samengesteld dat u niet op de aanwezigheid van een groot aantal hulpmiddelen aangewezen bent. Indien ze wel aanwezig zijn, bieden ze u mogelijkheden om de activiteiten te variëren en uit te breiden. Zorg ervoor dat u altijd plakband (of buddies) voor het ophangen van picto's, foto's ed, bordkrijt (of markers) bij u heeft. Bij het thema *Kleuren* geven we dit extra aan. Ook is het handig als u in de lesruimte kunt beschikken over scharen, papier, kleurstiften, lijm, nodig bij knutsel- of andere opdrachten.

Visuele ondersteuning vormt een essentieel onderdeel van het materiaal, zowel voor de luistervaardigheid (taalbegrip dus) als voor de spreekvaardigheid. Met het beeldmateriaal stelt u deze twee vaardigheden centraal, leesvaardigheid (van het geschreven Nederlands dus) komt pas later aan de orde.

- Let bij het gebruik van media op de volgende vuistregel. U weet zeker hoe de apparatuur werkt, dat het werkt en dat alle leerlingen de opname kunnen zien en/of horen. Bij het werken met de media kunt u dus oog- en oorcontact houden met de klas. U hebt de apparatuur uitgeprobeerd voor de kinderen in de klas zijn. U kent de inhoud op uw duimpje, de opname staat scherp (begint op het juiste moment) en u kunt vlot terugspoelen naar elk gewenst deel. U hebt een alternatief achter de hand, zodat u niet afhankelijk van de techniek bent.

Praatje bij een plaatje

De pictogrammen hebben we speciaal gemaakt. In plaats van pictogrammen kunt u foto's uit Nederlandstalige media (kranten, tijdschriften, websites ed.) gebruiken. Op de CD vindt u alle pictogrammen in klein formaat en als A4, zodat u er heel gemakkelijk klassikaal en in groepswerk mee kunt werken. Bovendien kunt u de pictogrammen op de CD naar behoefte bewerken.

Inleiding

Standaardactiviteiten voor begripsoefening zijn:

- Goede volgorde. U verdeelt een viertal pictogrammen en vertelt een verhaal. De leerlingen leggen de pictogrammen in de goede volgorde.
- Het juiste plaatje kiezen (in de vorm van bingo bijvoorbeeld).
- Wat hoort bij elkaar. De kinderen leggen bijvoorbeeld activiteitenpictogrammen bij de juiste personen.

U kunt met de plaatjes niet alleen het luisteren oefenen (ervoor zorgen dat de leerlingen het Nederlands begrijpen). U kunt er ook heel goed de woordenschat en het spreken mee oefenen. Een aantal standaardactiviteiten daarvoor zijn:

- Wat is het? U laat een deel van een pictogram zien (bijv. een dier) en de kinderen raden wat het is (zie onder media, overheadprojector)
- Waar is het? U laat bijvoorbeeld een aantal dierenpictogrammen zien en hangt deze vervolgens omgekeerd op het bord (onder de nummers 1, 2, 3 en 4). De kinderen raden waar de hond is.
- Wie is het? U laat een foto zien en de kinderen raden enkele persoonlijke gegevens (leeftijd, hobby's).
- Navertellen? Een vervolg op de luisteractiviteit van de goede volgorde. De kinderen vertellen het aan de hand van de plaatjes.

Overheadprojector

In de activiteit *Dieren 1* en *3* vindt u een prachtig voorbeeld van wat u met een overheadprojector kunt doen. Als u dit een kwartiertje oefent, hebt u de techniek al perfect onder de knie. U kunt dit dan weer op een groot aantal andere activiteiten toepassen, daarvoor hoeft u slechts de pictogrammen op de CD als transparant uit te printen.

Video en/of dvd

Bij enkele activiteiten geven we suggesties voor het laten zien van een video-opname. Het is natuurlijk een ideaal middel om de kinderen kennis te laten maken met uw land, immers: *a picture tells a thousand words*. Wij geven u suggesties voor informatiemateriaal in het Duits of Frans, in de moedertaal van de leerlingen dus, maar u kunt ook video in het Nederlands of puur video (zonder audio) voor luisteroefeningen en/of spreekoefeningen gebruiken. Kinderen kijken graag en veel televisie. Het zijn echte tv-consumenten. Als u de video aanzet, moet u rekening houden met dit gedrag en van tevoren opdrachten geven. Voorbeelden van kijk- en luisteropdrachten vindt u onder de paragraaf Praatje bij een plaatje.

Audio (cassette of cd)

Bij enkele activiteiten geven we suggesties voor het gebruik van luistermateriaal. Voor audio geldt dezelfde regel als voor video en overheadprojector: Zorg dat u zeker weet hoe het werkt, dat het werkt en alle leerlingen het kunnen horen. Een Mooi voorbeeld van het gebruik van geluidsopnames vindt u in *Dieren 2*.

Werken met het materiaal – doe het zelf

U kunt heel gemakkelijk zelf de pictogrammen bewerken, spelletjes en/of werkbladen maken. U vindt de volgende elementen uitgelegd op de CD:

- Werkbladen resp. tabellen maken
- Plaatjes invoegen in documenten en tabellen
- Pictogrammen inkleuren
- Plaatjes zoeken en opslaan van het internet
- Spelletjes maken
- Interessante websites

U kunt natuurlijk ook zelf foto's (audio- en video-opnames) maken en voor uw lessen gebruiken (als u in het bezit bent van de apparatuur).

Inleiding

Voor u begint

Zorg dat u op tijd bent, dat wil zeggen: voor de leerlingen in de klas zijn. U bent de gastvrouw resp. gastheer die de leerlingen ontvangt. Probeer de voornamen zo snel mogelijk te leren; maak van tevoren een badge met hun voornaam. De eerste klap is een daalder waard: u moet in de eerste minuten de aandacht trekken.

Daarvoor bieden de activiteiten een groot aantal voorbeelden in de vorm van raadspelletjes, terugkerende rijmen en liedjes en een aantal standaardelementen zoals begroeten en afscheid nemen in het Nederlands. Zorg voor deze herkenbare patronen. Wijk ook niet teveel af van wat de kinderen in de andere 'vakken' gewend zijn.

Kinderen hebben enorm veel energie en zijn snel afgeleid. Begin niet voor het rustig is en probeer in geen geval de groep te overschreeuwen. U kunt beter zachter praten en via een gebaar, uw mimiek duidelijk maken dat u wacht. Loop naar het kind of de kinderen die de gangmakers zijn. Geef korte en heldere instructies, indien nodig in de moedertaal. Uw lichaamstaal moet ondersteunen wat u zegt. Pas uw taal resp. teksten en verhalen aan het taalniveau van de kinderen aan en zorg dat u teksten, verhalen etc. van buiten kent. Gebruik plaatjes die groot genoeg zijn om de hele klas te laten zien (A4 of transparant)

Zorg dat u het materiaal van tevoren in voldoende aantallen klaar hebt en kijk van tevoren of alle hulpmiddelen in de klas aanwezig zijn (overhead, kleurstiften, plakband, scharen ed.). Zorg vooral dat u er plezier in hebt.

Dat wensen we u. Bij voorbaat danken we u voor uw op- en aanmerkingen. U kunt deze sturen naar:

Derk Sassen
Talenacademie Nederland
Boschstraat 45
NL-6211 AT Maastricht

1 Rood, groen, blauw, geel

Titel	Rood, groen, blauw, geel
Taalfuncties	Zeggen welke kleur iets heeft en vragen: <ul style="list-style-type: none">- het is rood- is het rood? Bevestigen/ontkennen: <ul style="list-style-type: none">- ja- nee Navragen: <ul style="list-style-type: none">- wat zeg je?- wat is het? Begroeten en afscheid nemen <ul style="list-style-type: none">- goede morgen, hallo- tot ziens, dag
Woordenschat	De kleuren rood, groen, geel en blauw Goed, fout Evt. de getallen 1 tot 4
Voorkennis	Evt. de getallen 1 tot 4 in de moedertaal
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Fanny-picto (A4-formaat of als transparant)• Kaarten in rood, groen, geel en blauw (A5-formaat) (x het aantal groepen, zie activiteit <i>Regenboogspel</i>)• A4-blad met 4 genummerde rijen (zie <i>Regenboogblad</i>) (X aantal groepen)• Plakband (om kaarten en/of plaatjes op te hangen)• Evt. overheadprojector
Goede.....	[klas] U begroet de kinderen en stelt zich voor. U stelt zich voor op de manier waarop u door de kinderen aangesproken wilt worden. <i>Goede morgen. Ik ben [voornaam][mevrouw/meneer]</i> U hangt Fanny op, het kleine spookje dat de kinderen bij het leren zal helpen. Laat het plaatje van Fanny hangen. Fanny is bijna helemaal wit maar ze is dol op kleuren.
Rood, Groen en Blauw	[klas] U draagt het versje voor. Terwijl u het versje voorzegt loopt u door de ruimte op zoek naar een voorwerp dat rood is. Als u het gevonden heeft en het lied uit is, laat u het aan de kinderen zien. U herhaalt dit voor de 3 andere kleuren. <i>Rood, rood, ik heb geen rood</i> <i>Ik moet nog rood gaan zoeken, hier in alle hoeken</i> Variant: Tijdens het zingen van het versje loopt u door de klas loopt en blijft bij het kind met rode kleding:
Ik zie, ik zie wat jij niet ziet	[klas] U legt het spel uit in de moedertaal van de kinderen. <i>Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet. Het is rood.</i> U kunt Fanny erbij betrekken. <i>Ja, Fanny. Wat zeg je? Wat is het?</i> De kinderen raden (in hun moedertaal) het voorwerp, u antwoordt met <i>ja</i> of <i>nee</i> . U herhaalt het spel met de andere kleuren.
Kleurenmemorie	[klas] U hangt de 4 kleurenkaarten omgekeerd op het bord (of de muur). <i>Wat is het?</i>

De kinderen raden de kleur. Ze draaien de kaart om. *Ja, goed* of *Nee, fout*.
Variant: U stuurt een kind naar de gang. Een ander kind verstopt een kleurenkaart onder zijn trui. Het eerste kind wordt teruggeroepen en moet de ontbrekende kleur noemen.

Regenboogspel

[Groep]

U maakt kleine groepen. Elke groep krijgt 4 kleurenkaarten. U legt het spel kort uit. U trekt een kleurenkaart uit uw stapel (zonder dat de kinderen de kleur herkennen) en u noemt de kleur (2x). *Het is rood*. De kinderen leggen de kaart op tafel. Dan zegt u een andere kleur. De kinderen leggen de kaart onder de eerste, zodat in het spelverloop een kleine regenboog ontstaat. Laat één van de groepen de oplossing geven. U hangt de goede oplossing op het bord.

Variant (als de kinderen de getallen van 1 t/m 4 in hun moedertaal kennen): Elke groep krijgt een blaadje met 4 gekleurde strepen (kwart A4). Bij het verdelen van de kaarten telt u hardop. De lege vlakken zijn gekenmerkt met de nummers 1 tot 4. U noemt dan een getal en een kleur, de kinderen leggen de kaarten op de goede plaats. Eerst speelt u het spel in de eenvoudige volgorde van 1 tot 4 en laat een groep de oplossing voorzeggen. Daarna speelt u nog eenmaal de getallen door elkaar (3 = rood, 2 = blauw etc.).

Regenboogblad

1
2
3
4

Tot ziens

U neemt afscheid van de klas. *Tot ziens. Tot ...*

Tip

Omgeving 1

2 Blauwtje en geeltje

Titel

Blauwtje en geeltje

Taalfuncties

Zeggen welke kleur iets heeft en vragen:

- het is rood
- wat is het?
- is het rood?

Navragen:

- wat zeg je?
- wat is het?

Begroeten en afscheid nemen:

- goedemorgen, dag, hallo
- tot ziens

Woordenschat

De kleuren uit *Kleuren 1* + paars en oranje
Evt. de getallen 1 tot 6

Voorkennis

Kleuren 1

Evt. de getallen 1 tot 6 in de moedertaal

Materiaal

- Boek Blauwtje en Geeltje (zie CD)
- Doorzichtig materiaal (zijdepapier of plastic folie) in de kleuren rood, blauw en geel (x aantal kinderen)
- Kleurenkaarten (*Kleuren 1* + paars en oranje, x het aantal groepen, zie activiteit *Kleurenbingo*)
- Blaadjes (x het aantal groepen, zie activiteit *Kleurenbingo*)
- Plakband (voor het ophangen van kaarten/plaatjes)
- Eventueel dobbelsteen en regenboogblad met 6 rijtjes (zie *Kleuren 1*)

Goede...

[klas]
U begroet de kinderen. De kinderen geven antwoord in de moedertaal of het Nederlands.

Blauwtje en Geeltje

[klas]
U vertelt het verhaal uit uw hoofd in een verkorte versie.

Het kleine blauw speelt alleen

(U houdt het papier in de hand en beweegt het heen en weer)

Geel speelt ook alleen.

(U houdt het gele papier in de andere hand en beweegt het)

Ze ontmoeten elkaar!

(De kleuren ontmoeten elkaar, vragen elkaars naam, gaan samen verder, lopen rondjes)

Ze worden vrienden. (U legt de kleurenblaadjes langzaam over elkaar).

Wat is het? U legt blauw en geel over elkaar. *Blauw en geel is groen.*

[groep]

U geeft ieder kind een stuk blauw en een geel stuk zijdepapier of plastic folie. U vertelt en speelt het verhaal nogmaals, de kinderen doen u na.

Hokus pokus

[groep]

Hokus pokus, we gaan toveren. U herhaalt de bovenstaande activiteit maar nu met het versje Hokus pokus (zie CD). De kinderen raden de kleur (in hun moedertaal). U herhaalt in het Nederlands. Voor een kleine groep kunt u i.p.v. papier ook verf gebruiken.

Kleurenbingo

[Groep]

U maakt kleine groepen. U legt het spel uit in de moedertaal van de kinderen. De kleine groepen krijgen de 2 nieuwe kleurenkaarten samen met de 4 oude kleuren. U trekt uit uw stapel een kleur die de kinderen niet herkennen. *Het is oranje.* (U kunt Fanny hierin weer betrekken, zie *Kleuren 1*.) De groepen leggen een blaadje op de kleur. Als alle kleuren bedekt zijn, is het bingo!

Regenboogspel

[Groepen]

Het regenboogspel uit *Kleuren 1* met de nieuwe kleuren. U maakt dus weer kleine groepen. Elke groep krijgt 6 kleurenkaarten. U trekt uit de stapel een kleurenkaart (de kinderen mogen de kleur niet zien) en noemt de kleur. De kinderen leggen de kaarten in de goede volgorde onder elkaar, zodat een regenboog ontstaat. Laat de groep de oplossing vertellen. U hangt de goede oplossing aan het bord!

Variant: Zie *Kleuren 1*, *Regenboogspel*

Tot ziens

[Klas]

U neemt afscheid van de klas. *Tot ziens. Tot ..* De kinderen antwoorden in de moedertaal of het Nederlands.

Tip

Kleding 1

3 Fruit in alle kleuren

Titel	Fruit in alle kleuren
Taalfunctie	Zeggen welke kleur iets heeft en vragen: <ul style="list-style-type: none">- dat is groen- is dat/het groen? Bevestigen/ontkennen <ul style="list-style-type: none">- ja- nee Standpunt bepalen <ul style="list-style-type: none">- ik weet het niet
Woordenschat	<i>Kleuren 1 + 2</i>
Voorkennis	<i>Kleuren 1 + 2</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Fruit in het echt in de kleuren uit <i>Kleuren 1 + 2</i> (bijv. aardbeien, appels, bananen, sinaasappels, druiven, pruimen, kiwi's, citroen, kersen)• 4 fotodoosjes (of andere kleine doosjes)• Evt. bekertjes met sap en rietjes• Evt. producten met verschillende fruitsmaken (jam) met lepeltjes• A5 vellen + kleur stiften x aantal kinderen• Fruitpictos in A4• Fruitmobiel (zie <i>Familie 1</i>)• Plakband (om de plaatjes op te hangen)
Goede ...	[klas] U begroet de klas (zie <i>Kleuren 1</i>).
Voeltest	[klas] U hebt een mandje met fruit onder een doek verstoep (appel, banaan, sinaasappel, kiwi, evt. aardbei, pruim). De kinderen raden wat er onder de doek zit. Als het niet lukt, komt een van de kinderen naar voren, voelt en probeert te raden wat het is. U laat het dan direct zien: een mand met fruit.
Reuktest	[klas] U hebt 4 doosjes met stukjes appel, sinaasappel, banaan en kiwi voor u op tafel gezet. U kunt ook sapjes nemen of vervangende producten (bijv. aardbeienjam). Een van de leerlingen komt naar voren, proeft en raadt welke vrucht het is. U herhaalt de naam in het Nederlands en hangt de picto op. Dat doet u voor een viertal vruchten. Als u sappen of vervangende producten kiest, zorg er dan voor dat u voor elke 'proef' een nieuw rietje resp. lepeltje neemt. U kunt deze activiteit uitbreiden en variëren door leerlingen in plaats van proeven te laten ruiken. De kinderen ruiken en proberen te raden om welk fruit het gaat. U herhaalt in het Nederlands.
Fruitgedicht	[klas] U draagt het versje (zie CD) voor met veel mimiek en wijst tijdens het spreken op de vruchten. Laat een kind het stuk fruit uit de mand halen dat u in de laatste regel noemt. U herhaalt dit voor de andere kleuren.
Kleurmobiel	[groep] U maakt kleine groepen. U laat het mobiel zien (zie <i>Familie 1</i> , maar i.p.v. de familiepictogrammen gebruikt u de fruitpictogrammen) en vertelt dat elke groep een

mobiel gaat maken. U verdeelt A5 velletjes en zorgt dat elke groep voldoende kleur-stiften heeft. De kinderen moeten aan beide kanten grote vruchten tekenen en inkleuren. U loopt langs en vraagt naar de vruchten en de kleuren. U kunt evt. de fruitpictogrammen uitdelen en laten inkleuren.

Fruitversje

[klas]
U herhaalt het fruitversje en neemt afscheid van de klas. *Tot ziens. Tot ...*

Tip

Eten en drinken 1

4 Muizenvrienden

Titel

Muizenvrienden

Taalfuncties

Zeggen welke kleur iets heeft en vragen:
- het is bruin
- is het bruin?
Bevestigen/ontkennen:
- ja, het is .. (goed)
- neen, het is niet goed.. (fout)
Begroeten en afscheid nemen
- Hallo / Goedemorgen
- Tot ziens

Woordenschat

De kleuren uit Kleuren 1, 2 + bruin, zwart, wit, grijs.
De dieren muis, kat, paard, hond

Voorkennis

Kleuren 1+ 2

Materiaal

- Dierenpicto's in A4: muis (grijs), kat (zwart), paard (wit), hond (bruin)
- Dierenpicto's in A4 zwart-wit (x het aantal kinderen)
- Eventueel pop (muis)
- Picto's dieren in klein formaat en gekleurde kaartjes x het aantal kinderen
- Plakband (om de plaatjes op te hangen)

De muis en haar vrienden

[klas]
U begroet de kinderen met de pop (of de picto) en stelt de muis en haar vrienden met de pictogrammen voor (zie CD voor het muizenversje). U herhaalt de activiteit een keer.

Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet

[klas]
U hangt de dierenpicto's op. *Ik zie, ik zie wat jij niet ziet. Het is zwart!* De kinderen raden het dier (in de moedertaal waarschijnlijk, u herhaalt in het Nederlands). U bevestigt of ontkent met de woorden *Ja, goed, het is de kat of neen, fout, het is de kat niet.*

Dieren schilderen

[groep]
U maakt kleine groepen. U vraagt de kinderen welk dier ze zouden willen tekenen. Ze kunnen zelf de kleur kiezen. U kunt ook de pictogrammen uitdelen en laten inkleuren.

Kleurenbingo [groep]
U verdeelt de klas in groepen. U verzamelt alle tekeningen en verdeelt deze over de groepen. U trekt uit een stapeltje kleuren en dieren een kaartje (rood en kat bijvoorbeeld). *De kat is rood.* De groep, die deze tekening heeft, draait de tekening om. De groep, die alle platen, als eerste heeft omgedraaid, roept Bingo en heeft gewonnen.

Verhuizen [klas]
U legt indien nodig het spel uit in de moedertaal. Bij dit spel zitten op één na alle kinderen in een kring (op stoelen). Eén kind staat in het midden. Alle kinderen krijgen een kleurenkaart (van iedere kleur zijn er ongeveer evenveel). Het kind in het midden roept een kleur. *Rood!* Alle kinderen met rode kaarten moeten snel een andere plaats zoeken. Tegelijkertijd probeert het kind in het midden, snel op een van de lege stoelen te gaan zitten. Wie overblijft, komt in het midden en roept een andere kleur.

Tot ziens. Tot ... [klas]
U neemt afscheid van de klas.

Tip *Dieren 1*

5 Ik hou van geel

Titel Ik hou van geel

Taalfuncties Voorkeur uitspreken:
- Ik hou van...
- Ik hou niet van ...

Woordenschat *Kleuren 3 + 4*

Voorkennis *Kleuren 3 + 4*

Materiaal

- Fanny-picto(A4)
- Voorwerpen in verschillende kleuren (of fruitmandje uit *Kleuren 3*)
- Smilies (blij en triest) (A4)
- Kleurkaarten (*Kleuren 2*)
- Picto's fruit (A4)
- *Rupsje Nooitgenoeg* (zie CD)
- Plakband

Goeie... [klas]
U begroet de klas.

Ik hou van .. [klas]
U heeft een mand met voorwerpen in verschillende kleuren (blauw, rood etc.) U vertelt met behulp van de smilies van welke kleuren u houdt en van welke kleuren u niet houdt. *Ik hou van rood. Ik hou niet van groen.*

Kleuren-Top-vijf [klas]
U speelt met Fanny. U laat Fanny een geel voorwerp zien. *Fanny, hou jij van geel? Ja. Ik hou van geel.* Hetzelfde speelt u met oranje. *Ik hou niet van oranje.*

U hangt smilies op. U kunt ook zelf een lachend of verdrietig gezicht tekenen. Leg uit dat u graag wilt weten wat de lievelingskleur van de klas is. U laat een geel

Mijn lievelingskleur

[groep]

Vraag de kinderen naar hun lievelingskleur. *Ik hou van rood. En jij? Van welke kleur hou jij?* Neem de dieren uit *Kleuren 4*. *Ik hou van honden. En jij? Van welk dier hou jij?* (Deze laatste vraag kunt u als introductie ook aan Fanny stellen.)

Geef ieder kind een A4-vel en deel tijdschriften uit. Ieder kind knipt zoveel voorwerpen van zijn/haar lievelingskleur uit dat hij/zij een A4 blad vol kan plakken. U hangt de bladen op.

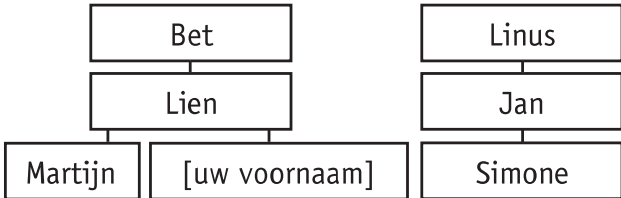
Fruitgedicht

Herhaling van *Kleuren 3* en afscheid van de klas.

Tip

Familie 1

1 Het familiemobiel

Titel	Het familiemobiel
Taalfuncties	Vertellen en vragen over familie: <ul style="list-style-type: none">- dat is mijn- zij/zij heet- hoe heet hij/zij?
Woordenschat	Familieleden: vader (papa), moeder (mama), broer, zus, opa, oma
Voorkennis	<i>Kleuren 1</i>
Materiaal /Media	<ul style="list-style-type: none">• Uw familiefoto's• Uw familiemobiel• Personenpicto's in A4• Materiaal voor familiemobiel (papier, scharen, kleurstiften, lijm/plakband, touw) x aantal groepen• Picto's van familie Toom (A4 x aantal groepen)
Goedemorgen	[klas] U begroet de klas. Zie ook <i>Kleuren 1</i> en evt. <i>Eten en drinken 4</i> .
Dit is mijn familie	[klas] Laat de kinderen familiefoto's van u zelf zien (grootouders, ouders kinderen). Stel de familieleden voor. U gebruikt tekens de voornamen. <i>Kijk! Dit is mijn oma en/of opa... Zij/hij heet ...</i> <i>Dat is mijn papa en/of mama. Hij/zij heet...</i> <i>Dat is mijn broer/zus.... Hij/ zij heet ...</i> <i>Dat ben ik..Ik heet ..</i>
Het familiemobiel	[klas] U hangt uw familiemobiel op. U kunt dit ook op het bord tekenen (met evt. foto's erbij). U gebruikt naamkaartjes en verbind de kaartjes met touw. Voorbeeld: <pre>graph TD; Bet --- Lien; Linus --- Jan; Lien --- Martijn; Lien --- U["[uw voornaam]"]; Jan --- Simone</pre>
De familie Toom	[klas] U hangt de picto's op van de familie Toom (opa en oma, vader en moeder, broer en zus Toom. U geeft de familieleden namen naar eigen keuze behalve bij de broer (Tom) en de zus (Fanny, zie <i>Kleuren 1</i>). U herhaalt de vorige activiteit (familiemobiel).

Het Toom-mobiel

[groep]

U verdeelt de groep in subgroepen. Elke groep krijgt een vel met de pictogrammen van de familie Toom. De leerlingen knippen de pictogrammen uit en plakken deze op een vel (stamboom) of maken zelf een spookmobiel. Eventueel kunnen ze de pictogrammen inkleuren. Tijdens deze activiteit gaat u langs de groepen en herhaalt de vragen *Hoe heet opa Spook? Hoe heet de zus van...?* U kunt eventueel ook persoonlijk neutrale vragen stellen. Voorbeeld: *Heb jij een zus? Hoe heet zij?* De stambomen worden ten slotte opgehangen.

Tip

U kunt deze activiteit herhalen met plaatjes van beroemde personages die de leerlingen kennen (uit tekenfilms bijvoorbeeld). Het boek *Nijntje en opa en oma* is niet bedoeld voor deze leeftijdsgroep maar spreekt ook iets oudere leerlingen vaak nog wel aan (zie CD).

2 De familie Toom

Titel

De familie Toom

Taalfuncties

Informatie geven en vragen over familie:

- dit is mijn
- zij/hij heet
- hoe heet hij/zij?

Bevestigen en ontkennen:

- ja/nee

Woordenschat

Familieleden: vader (papa), moeder (mama), broer, zus, opa, oma

Voorkennis

Familie 1, Kleuren 4

Materiaal

- Spookmobielen
- Spookkwartet (zie CD, Spelenderwijze)

BOE!

[klas]

In de klas hangen de spookmobielen die de leerlingen hebben gemaakt. U gaat bij een mobiel staan en vertelt het versje (zie CD). U maakt bij boe van vader een hard geluid, bij de moeder iets minder en bij kleine Fanny alleen een heel zacht boetje. Vervolgens stelt u de vragen *Wat doet Opa Spook? Wat doet Vader Spook? Wat doet Fanny?*

Het spookkwartet [groepswerk]

U maakt groepen van 3 of 4. Elke groep krijgt een set van het spookkwartet (zie CD, *Spelenderwijze*). U speelt het kwartetspel met een groep voor. *Heb jij oma zwart?* De leerling antwoordt met ja of nee. U gaat langs de groepen en kijkt of het spel goed gespeeld wordt.

Het interview

[klas]

U stelt de volgende vraag aan enkele leerlingen; u kunt deze vraag met de antwoorden op het bord schrijven (als de kinderen kunnen lezen).

Heb jij een - broer?, - zus?, - opa?, - oma?

De leerlingen antwoorden met ja of nee. In geval van ja, stelt u de vraag. Hoe heet zij/hij? U herhaalt vervolgens: *Zij/hij heeft een broer (zus/opa/oma). Hij (zij) heet*

[groep]

U verdeelt de kwartetgroepen in paren. De leerlingen gaan elkaar interviewen volgens het voorstaande voorbeeld.

3 Hoe oud ben jij?

Titel	Hoe oud ben jij?
Taalfuncties	Vertellen en vragen over familie (leeftijd): <ul style="list-style-type: none">- ik ben...jaar.- mijn broer/zus is ... jaar.- hoe oud ben jij?- hoe oud is je broer/zus?
Woordenschat	Telwoorden 1 – 10
Voorkennis	<i>Familie 1 + 2</i> Evt. <i>Kleuren 1 + 2</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto Fanny (10x)• Picto verjaardagsfeest (A4)• Picto's kinderen (A4)
Versje	[klas] U herhaalt het versje uit <i>Familie 2</i> maar laat de kinderen boe zeggen.
Tien kleine -spoken	[klas] U tekent halverwege het bord een muur en vraagt de kinderen wat u hebt getekend. U herhaalt het woord in het Nederlands. U hangt vervolgens 10 x het pictogram van Fanny boven de muur. U zegt/zingt op de melodie van 10 kleine negertjes: <i>10 kleine spoken zitten op de muur, 1 valt eraf, dan zitten er nog 9</i> U neemt 1 pictogram weg. U herhaalt het versje tot 1. U herhaalt dit vers maar laat de leerlingen het laatste getal aanvullen (9, 8, 7 etc.).
Fanny is 7 jaar	[klas] U hangt Fanny op het bord en het pictogram verjaardagsfeest. U schrijft naast Fanny de leeftijd (een getal – de leeftijd van de leerlingen). U vertelt hoe oud Fanny is. <i>Fanny is 7 jaar. Hoe oud is Fanny? Zij is 7 jaar.</i> U neemt 2 kinderpicto's (Martijn en Simone) en herhaalt de activiteit.
Hoe oud is ..?	[groep] U dekt de getallen af en stelt de vraag <i>Hoe oud is? Hoe oud is zijn zus?</i> De leerlingen schrijven het getal. Vervolgens controleert u de antwoorden door enkele leerlingen de vragen te stellen.
Hoe oud ben jij?	[klassikaal] Dan stelt u enkele leerlingen de vraag. <i>Hoe oud ben jij?</i> De leerlingen antwoorden met het getal. U herhaalt <i>Jij bent ...</i>
Kettingspel	[klassikaal] U loopt de klas rond en stelt een aantal kinderen de vraag. Vervolgens stelt een kind de vraag aan zijn/haar buur, die dan weer de vraag aan zijn/haar buur stelt etc. (Zie CD, Spelenderwijze)
Tip	Zie CD, <i>Heb je wel gehoord van de zeven de zeven.</i>

4 Op zaterdag ga ik zwemmen

- Titel** Op zaterdag ga ik zwemmen
- Taalfuncties** Vertellen en vragen over je hobby's:
- wat doe jij op ...
- wat doet zij/hij op?
- ikop ...
- Woordenschat** de dagen van de week
de activiteiten (afhankelijk van wat de leerlingen doen): voetballen, dansen, tekenen, fietsen, lezen, zingen, zwemmen
- Voorkennis** *Familie 1 + 2 + 3*
Evt. *Kleuren 4*
- Materiaal**
- Evt. kalender met de dagen in het Nederlands
 - Naamkaartjes dagen van de week
 - Picto's Martijn en Simone in A4
 - Activiteitenpicto's in A4
 - Activiteitenblad x aantal kinderen (zie *Weekkalender*)
 - Evt. gekleurd krijt
- Goeie... Hallo** [klas]
U hangt de kalender op.
- Dagen van de week** [klas]
U hangt de naamkaartjes van de dagen op het bord met het getal ervoor.
1. zondag
2. maandag
3. dinsdag etc.
U zegt erbij: *1 is zondag, 2 is maandag, 3 is dinsdag ...* U haalt vervolgens de naamkaartjes weg en vraagt: *Wat is nummer 1?* De leerlingen antwoorden: *Zondag*. U hangt het kaartje weer op. U vraagt zo alle nummers in willekeurige volgorde.

Variant: U kunt de getallen vervangen door kleuren en zo de kleuren herhalen. U zet dan met kleurkrijt een stip
- Ik zwem op zondag** U hangt het pictogram van Martijn op en de dagnaamkaartjes. U hangt bij de dagen de activiteiten. *Wat doe ik op zondag? Zwemmen. Ik zwem op zondag. Wat doe ik op maandag? Fietsen. Ik fiets op maandag.* Etc.

U haalt de activiteitenkaarten weg en vraagt *Wat doe ik op zondag?* De kinderen antwoorden met het volle werkwoord en u herhaalt. *Zwemmen. Ik zwem op zondag.* U stelt de vraag aan de kinderen. [*Naam*] *Wat doe jij op zondag?*
- De weekkalender** Geef ieder kind een A4 met de dagen van de week en laat de kinderen hun eigen activiteiten hier op tekenen. Ze mogen twee dagen kiezen. Loop rond en vraag *Wat doe jij op maandag/dinsdag?* Laat afsluitend een aantal kinderen vertellen.

Dag	Activiteit
Zondag	
Maandag	
Dinsdag	
Woensdag	
Donderdag	
Vrijdag	
Zaterdag	

5 Hoera!

Titel	<i>Hoera!</i>
Taalfuncties	Iemand iets aanbieden en bedanken: <ul style="list-style-type: none">- alsjeblieft- dankjewel Iemand gelukwensen: <ul style="list-style-type: none">- (van harte) gefeliciteerd, proficiat
Woordenschat	verjaardag, taart, cadeau, feest, gefeliciteerd (hiep, hiep, hoera).
Voorkennis	<i>Familie 3</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's Simone, Martijn, papa en mama in A4 (of familie Toom)• Pictogram verjaardagstaart in A4• Evt. slingers/ballonnen• Verjaardagskaart(en)• Cadeaus (bijv. horloge, boek over dieren, kleurenstiften)• Cadeaupapier, scharen, kleurtjes en A5 x aantal kinderen
Lied lang zal zij leven	[klas] Op het bord hangt u de verjaardagstaartpicto (evt. slinger(s) en/of ballon(nen) rond Fanny. U vertelt dat Fanny (of Simone) jarig is en 8 jaar geworden is. U schrijft een 8 naast Fanny. U vertelt dat men in Nederland een liedje voor de jarige zingt. U zingt het lied <i>Lang zal zij leven</i> en wijst naar Fanny (of het jarige kind).
Verjaardagskaart	[klas] U laat de leerlingen de verjaardagskaart(en) zien die Fanny heeft gekregen met daarop (<i>Van harte</i>) <i>Gefeliciteerd</i> . De leerlingen herhalen in koor <i>Van harte gefeliciteerd Fanny</i> .
Fanny's verjaardag	[klas] U vertelt over de verjaardag van Fanny. U legt de cadeaus op tafel. <i>Horloge, boek, kleurenstiften</i> . U leest over Fanny's verjaardag (zie CD). De leerlingen luisteren en beantwoorden de vraag van wie Fanny welk cadeau krijgt. U hangt de picto's op van de familie Toom en vraagt de leerlingen bij welk cadeau het plaatje hoort.
Feliciteren en cadeaus geven	[groep] U verdeelt de groep in drie groepen. Elke groep krijgt een cadeau. U speelt het eerst een keer voor met een van de leerlingen, daarna komt elke groep aan de beurt. <i>Gefeliciteerd Ik heb een cadeau voor jou. Alsjeblieft. -....., dankjewel.</i>
Verjaardagskaart maken	[klas] Laat de leerlingen zelf zeggen wat zij aan Fanny zouden willen geven (natuurlijk in de moedertaal). [individueel] Elke leerling krijgt een A5. De leerlingen kleuren de kaart en schrijven hun naam.

Lang zal hij leven

U herhaalt het lied.

Tip

Koninginnedag. Laat foto's zien en vertel erover (natuurlijk in de moedertaal van de leerlingen).

6 Wat vind jij leuk?

Titel

Wat vind jij leuk?

Taalfuncties

Vertellen en vragen over hobby's:

- wat doe jij.....?
- ik fiets/zwem/lees/dans/teken enz.

Zeggen wat je leuk vindt:

- ik vind fietsen/zwemmen enz. (niet) leuk

Iemand voorstellen

- dit is..
- zij/hij is ... jaar
- zij/hij vindt... leuk

Woordenschat

Activiteiten voetballen, dansen, tekenen, fietsen, lezen, zingen, zwemmen

Voorkennis

Familie 4
Evt. Dieren 6

Materiaal

- Personenpicto's in A4
- Activiteitenpicto's in A4 en smilies klein x aantal leerlingen
- A4 signalement x aantal kinderen
- Fiches x aantal groepen (kaartjes, spelfiches of iets anders om de picto's mee af te dekken)
- Evt. Nederlandse tijdschriften (sport)

Hobby's

[klas]

U hangt de personenpictogrammen op (opa, oma, vader en moeder zoon, dochter). U bent niet verplicht het 'model'-gezin op te hangen, u kunt -vader en moeder weglaten. U hangt de activiteitenpictogrammen op en vraagt de kinderen wat zij denken dat bij elkaar hoort? U doet er twee voor. U gebruikt de zij/hij-vorm. Als alle activiteiten verdeeld zijn, stelt u de vraag. *Wie voetbalt?* De leerlingen antwoorden

Pa (voetbalt). U stelt dan deze vraag aan de klas. De leerlingen antwoorden waarschijnlijk *Ik (voetbalt)*. U geeft de complete vorm resp. corrigeert de verkeerde werkwoordsvorm door te antwoorden *Ik voetbal*.

Hobbybingo

[groep]

U maakt groepen van 3. Elke groep heeft 7 activiteitenpicto's. U heeft 9 pictogrammen voor u op een stapel. U trekt er steeds een uit en noemt de activiteit. De groepen leggen een fiche op het plaatje. Wie de kaart vol heeft, roept Bingo.

Mime

[klas]

U heeft de activiteitenplaatjes voor u liggen en een leerling komt voor de groep. U laat het kind het plaatje zien. De leerling beeldt de activiteit uit en de klas raadt welke activiteit bedoeld wordt.

Klasseonderzoek: Wat vind jij (niet) leuk?

[groep]

U hangt de beide smilies bij de familieleden. *Pa vindt voetballen leuk. Ma vindt voetballen niet leuk*. U verdeelt de groep in paren en geeft elke leerling de activiteitenpicto's en de smilies. De leerlingen stellen elkaar de vraag *Vind je voetballen leuk?* De ander antwoordt met ja of nee. De vrager legt de activiteit bij de passende smilie. Als iedereen klaar is, stelt u de vraag *Wie vindt voetballen leuk?* U hebt een leerling naar voren gevraagd om het aantal op het bord te schrijven. Zij/hij noteert het getal of het aantal streepjes op het bord. Laat de leerlingen zelf het aantal tellen en bekijken welke activiteit de meeste stemmen heeft gekregen.

Signalement

De leerlingen krijgen een A4 om hun signalement in te vullen.

Naam:
Leeftijd:
[Smiley blij]:
[Smiley verdrietig]:

Bij de vraag naar wat ze (niet) leuk vinden, kunnen de leerlingen schrijven of pictogrammen gebruiken of plaatjes zoeken in catalogi ed.

[klas]

Als iedereen het af heeft, worden ze in kleine groepen besproken. U doet er klassikaal twee voor. *Dit is Zij is Zij vindt (niet) leuk*.

Tip

U kunt de leerlingen foto's zoeken uit kranten en/of tijdschriften laten zoeken van mensen die ze kennen. Elke groep stelt haar persoon aan de klas voor en vertelt wat die persoon graag doet. *Dit is Patrick Kluivert en hij vindt voetbal leuk etc.*

7 Ik hou van ...

Titel	Ik hou van..
Taalfuncties	Zeggen wat je of iemand anders (niet) leuk vindt: - ik hou (niet) van ... - pa houdt (niet) van
Woordenschat	poetsen, strijken
Voorkennis	<i>Familie 6, Dieren 6</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Activiteitenpicto's (zie <i>Familie 6</i>)• Smilies (blij en verdrietig) (A4) en picto's familie Toom x aantal groepen• Ganzenbord x aantal groepen, dobbelsteen en pionnen (zie CD, Spelenderwijze)
Ik hou van...	[klas] De leerlingen kennen de uitdrukking (Niet) <i>leuk vinden</i> . Nu gebruiken ze de variant (<i>Niet</i>) <i>Houden van</i> (zie <i>Dieren 6</i>). U kunt de signalementen gebruiken die de leerlingen in <i>Familie 6</i> gemaakt hebben. U kunt ook de activiteiten uitbeelden en zeggen waar u van houdt. <i>Ik hou van....</i> Laat ook zien waar u niet van houdt. <i>Ik hou niet van ...</i>
En jij?	[klas] Vraag aan de kinderen waar zij van houden <i>Hou jij van zwemmen? Hou jij van zingen?</i> Laat hierbij de picto's zien en hang ze onder de passende smilie. U kunt het ook een leerling laten ophangen. U kunt ook de plaatjes uit <i>Eten en Drinken 1 + 2</i> gebruiken.
Vreemde familie...	[groep] Verdeel de groep in subgroepen of paren. Geef de leerlingen per groepje of paren een setje pictogrammen van Fanny's familie en activiteiten (of eten/drinken, dieren etc.) die de leerlingen al kennen. De opdracht is te verzinnen waar Fanny's familie van houdt en niet van houdt. Zeg de leerlingen de fantasie de vrije loop te laten. Geef een voorbeeld. <i>Vader Toom houdt van - melk</i> . Elke groep/elk paar doet erna verslag.
Ganzenbord	[groep] U maakt kleine groepen. Elke groep speelt het ganzenbord. Leg de spelregels in de moedertaal uit. Geef wel de Nederlandse zinnen/woorden: <i>Gooi de dobbelsteen. Hoeveel? Goed. Fout</i> . Komt iemand op een vraagvakje, pakt hij van iedere stapel een personen- en activiteitenpicto en zegt de goede zin erbij: <i>Opa Toom houdt van zwemmen</i> . Is het antwoord goed, dan mag zij/hij verder, anders moet zij/hij wachten tot de volgende beurt.
Wat kun je nog meer?	[groep] Laat de kinderen in tijdschriften andere activiteiten zoeken en uitknippen die - aan het spel
Tip	Vertel wat over populaire sporten of bezigheden in Nederland en België. Laat foto's zien of video-opnames (zie CD, Video).

8 Mijn moeder is chauffeur

Titel	Mijn moeder is chauffeur
Taalfuncties	Informatie geven/ vragen over beroepen van ouders - mijn moeder is .. - wat is je moeder? Uitdrukken wat je zelf wil worden: - wat wil jij graag worden? - ik wil graag.... worden
Woordenschat	chauffeur / kok / dokter / brandweerman / piloot / zanger/ politieagent / lerares / astronaut / uitvinder / acteur
Voorkennis	<i>Familie 1+ 2</i> <i>Kleding 3 + 5</i> <i>Omgeving 3</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Beroepenpicto's in A4 en klein x aantal kinderen
Wat wil je graag worden?	[klas] Vertel over uw eigen beroep en de beroepen van familieleden. Kies uit een van de beroepenpicto's. Dan een gesprek over wat kinderen graag willen worden (in hun moedertaal). De kinderen kunnen kiezen uit een van de beroepenpicto's. U herhaalt in het Nederlands het beroep. <i>Chauffeur</i> .
Wie is?	[klas] Geef ieder kind een picto met een van de gekozen beroepen uit de voorgaande activiteit en vraag <i>Wie is ... (beroep)?</i> Het kind dat het goede kaartje heeft, zegt <i>Ik</i> .
Beroepen	[klas] Laat vijf beroepenplaatjes zien en de kinderen een beroep kiezen (door te vragen wat ze graag willen worden). <i>Wat wil je graag worden</i> U herhaalt twee keer het beroep in het Nederlands door te zeggen <i>Ik wil graag.... worden</i> .
Mijn moeder/ vader is...	[klas] <i>Wat is jouw moeder of vader?</i> Schrijf de beroepen op het bord. Let op: het is vaak erg lastig beroepen te vertalen. Hou het daarom op eenvoudige termen.
Wat ben ik?	[klas] Neem een picto zonder te kijken en houd het voor uw hoofd. Probeer het beroep te raden door vragen te stellen. Voorbeeld: <i>Kan ik goed koken?</i> De leerlingen antwoorden: ja/nee! <i>Ben ik een ...?</i> De kinderen antwoorden.
Tip	Foto's van brandweer en politie in Nederland of andere beroepen waarbij men een uniform draagt. Hoe zien ze er in dit land uit en hoe in Nederland. Hang de foto's naast elkaar op: het land waarin u woont en de foto's uit Nederland. <i>Wat is anders en wat is hetzelfde?</i>

9 Ik wil later ...

Titel	Ik wil later ...
Taalfuncties	Informatie geven over wat je later wilt worden.: - ik wil worden
Woordenschat	de beroepen: chauffeur / kok / dokter / brandweerman / piloot / zanger/ politie-agent / lerares / astronaut / uitvinder / danser-danseres / electriciën/
Voorkennis	<i>Familie 8, Kleding 10, Eten en drinken 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Zie <i>Familie 8</i>• Tekst of cassette met interview• Beroepenpicto's (x aantal groepen)• Evt. tijdschriften (boulevard, jeugd), scharen, lijm, papier etc.
Mijn droomberoep	[klas] Geef de kinderen 5 beroepenplaatjes. Lees een tekst van kinderen voor, die -vertellen wat ze later willen worden. (of laat een opname horen). <i>Ik ben...(naam)</i> <i>Ik ben ...jaar (leeftijd)</i> <i>Ik woon in ...(land)</i> <i>Ik hou van... / Ik kan goed ...</i> <i>Ik wil later ... worden (beroep)</i> <i>Wat wil ... later worden?</i> De leerlingen houden het kaartje met het goede beroep omhoog.
Wie is het?	[klas] Hang uw foto op het bord. Vul het signalement in samen met de leerlingen. <i>Ik ben...(naam)</i> <i>Ik ben ...jaar (invullen, kennen de leerlingen nog niet)</i> <i>Ik woon in ...(land)</i> <i>Ik hou van... / Ik kan goed ...</i> <i>Ik ben ...(beroep)</i>
Beroepen Top-5	[groep] Laat de kinderen de beroepen top in een Top-5 leggen. Elke groep legt de beroepen in de volgorde van heel leuk tot niet leuk. Elke groep vertelt de Top-5, u houdt de score bij in een tabel op het bord met de beroepen in de linker kolom. U zet streepjes in de rechter kolom. Laat een van de leerlingen de voorkeuren tellen.
Beroepen raden	[klas] (Zie <i>Familie 8</i>) U mimeert het beroep en laat de leerlingen raden wie het is. Dan is een van de leerlingen aan de beurt. U geeft een kaartje met het uit te beelden beroep.
Tip	Maak in groepen een collage met een beroemde persoon. Vul het signalement zoals boven samen met de leerlingen in.

10 Wanneer is je familie jarig?

Titel	Wanneer is je familie jarig?
Taalfuncties	Vertellen en vragen over verjaardagen: <ul style="list-style-type: none">- wanneer ben jij jarig? wanneer is jarig?- ik ben jarig in /op- mijn is jarig in ... /op
Woordenschat	verjaardag/verjaardagskalender/verjaardagsliedje oom, tante, neef, nicht de getallen t/m 31 de maanden
Voorkennis	<i>Familie 5</i> <i>Kleding 9</i> <i>Eten en drinken 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Verjaardagskalender• Picto verjaardag (A4)• Werkblad verjaardagskalender x aantal kinderen
De verjaardagskalender	[klas] Laat de kinderen een ingevulde verjaardagskalender zien. <i>Kijk, [...] is jarig in... (maand). Ik ben jarig op ... (datum). Hiep, hiep, hoera! Kennen jullie een verjaardagsliedje? (Familie 5)</i> U introduceert de woorden oom en tante, neef en nicht en legt via een stamboom op het bord de betekenis uit.
De maanden	[klas] Wijs op de grote kalender januari aan en vraag <i>Wie is jarig in januari? ... is jarig in januari.</i> Doe hetzelfde met de andere maanden.
Robot	[klas] Haal drie leerlingen voor de klas. Fluister ieder kind een maand in het oor. <i>Jij bent...</i> Leg de rest van de klas uit dat deze leerlingen robots zijn. <i>Als je op hun hoofd drukt, zeggen ze hun nieuwe naam (de maand).</i> Laat de drie kinderen om de beurt een maand naar keuze zeggen. Laat iemand uit de klas hen in de goede of omgekeerde volgorde zetten. Dit spel kan ook met meer leerlingen en maanden gespeeld worden. U herhaalt dit spel met de getallen van 21 t/m 30. U telt eerst voor en wijst daarna robots aan.
Familie	[klas] Laat op de verjaardagskalender andere ingevulde data zien. <i>Mijn moeder is op... jarig. Mijn zus is op ... jarig.</i> Vraag aan de kinderen wanneer hun familieleden jarig zijn. Ze mogen ook in hun moedertaal antwoorden. U herhaalt het antwoord in het Nederlands.
Maak je eigen kalender	[individueel] Leg uit dat in Nederland in ieder huis wel een verjaardagskalender hangt (vaak op de WC). Hierop staan de verjaardagen van familie en vrienden. De leerlingen schrijven individueel van 5 familieleden op wanneer ze jarig zijn.

Naam	Jarig op

U loopt rond en vraagt wanneer de familieleden/vrienden jarig zijn.

Kettingspel

[klas]

Vraag aan een leerling. *Wanneer is...je (moeder, zus etc.) jarig?* Leerling A antwoordt en stelt een vraag aan leerling B *Wanneer is je .. jarig?*

Kalenderspel

[groep]

U verdeelt de groep in paren. Elke leerling heeft zijn ingevulde kalender voor zich (verborgen voor de ander) en een lege kalender (zie activiteit *Maak je eigen kalender*). Leerling A stelt een vraag aan kind B *Wanneer is je ...jarig?* Leerling B antwoordt, A vult het antwoord op de lege kalender in. Laat zo ieder 3 vragen stellen. Wie de meeste goede antwoorden heeft, heeft natuurlijk gewonnen.

Tip

De verjaardag van beroemde personen. Hoe vieren ze een verjaardag in Nederland?

11 De beste wensen

Titel

De beste wensen

Taalfuncties

Iemand iets toewensen (mondeling, schriftelijk)

- ik wens je een
- van harte gefeliciteerd!
- nog vele jaren!

Woordenschat

Prettig Kerstfeest!
Gelukkig Nieuwjaar!
(Van harte) gefeliciteerd!

Voorkennis

Familie 4 + 5

Materiaal

- Wenskaarten
- Cassette met feestliedjes
- A5 witte kartonpapierkaarten (per leerling 1)
- Kleurstiften

Het is feest..

[klas]

Vertel de kinderen dat u een kaart hebt gekregen per post (laten zien). Vraag of ze weten waarom de kaart is gestuurd (gelegenheid, feest). De kinderen antwoorden in hun moedertaal, u herhaalt in het Nederlands.

Wenskaarten

[klas]

Enkele wenskaarten met een duidelijke afbeelding van een feest staan op een tafel voor de klas. Zeg en schrijf een wens en vraag de kinderen welke kaart erbij hoort. *Prettig Kerstfeest! Gefeliciteerd! Gelukkig Nieuwjaar!*

Liedjes

[klas]

Laat de kinderen op een cassette een feestliedje horen en laat ze daarna het goede feest noemen.

Wenskaarten maken [klas]
Laat een van de kaarten zien en vraag welke wens je dan zegt.
Laat de kinderen zelf een wenskaart maken. Kies met de kinderen samen een gelegenheid (voorbeeld: verjaardag van opa) en wat er op de kaart moet komen te staan. Ze maken de kaart en schrijven de wens op de kaart met een groet.
Voorbeeld:
Lieve.....
Van harte gefeliciteerd!
Groetjes van

Tip *Ik wens je een heel fijn kerstfeest en een gelukkig nieuwjaar op de melodie van I wish you a merry Christmas.*

12 Moederdag, Vaderdag

Titel Moederdag, vaderdag

Taalfuncties Vertellen over (moederdag/vaderdag:
- met moederdag doe ik/doen wij
- met vaderdag krijgt vader
- wij geven hem/haar

Woordenschat koken, strijken, poetsen, bedden opmaken, ramen wassen

Voorkennis *Familie 6, Omgeving 11*

Materiaal

- Picto's activiteiten (zie woordenschat) (A4)
- Picto's familie Toom (A4 of familie Martijn)
- Smilies (A4)

[klas]
U hebt een aantal activiteitenpicto's opgehangen. U vraagt wie in de familie Toom wat doet? De leerlingen antwoorden in hun moedertaal, u herhaalt het antwoord in het Nederlands. U hangt de activiteitenplaatjes onder de familieplaatjes.

Moeder- vaderdag [klas]
U legt moederdag en vaderdag uit. Dan hoeven mama en/of papa Toom niets te doen wat ze niet leuk vinden. Dan is het feest. Stel de vraag: *Wat doet papa Toom niet? Wat doet mama Toom niet? En wat doet papa Toom wel op moederdag en mama Toom op vaderdag?*

Moeder- vaderdag [klas]
U hebt op het bord een dagindeling voor moederdag gemaakt met de tijden. U vertelt over Mama Toom. U maakt er een lekker gekke dag van, bijvoorbeeld:
Het is moederdag. Mama Toom staat op om 11.00 uur op. De kinderen hebben de ramen gewassen. Ze eten samen om 11.00 uur. Dan komen de cadeautjes om 12.30 uur. Om 14.00 uur gaat mama voetballen! Om 16.00 uur ...

Cadeautjes [klas]
U kunt met de kinderen allerlei cadeautjes maken. Een verjaardagskalender met bij iedere maand een passende tekening, een bosje bloemen van crêpepapier op saté-stokjes, een ketting van zelfgemaakte kralen van paperclips omwikkeld met tijdschriftenpapier en met blanke lak gelakt. Een bloempotje beschilderen of beplakken en lakken. Hierbij helpt u bij het schrijven van het kaartje en laat u de tekst met tekeningetjes versieren door de kinderen.

Tip	Moederdag is in alle landen op de tweede zondag in mei, maar vaderdag is in ieder land weer op een andere datum. Zo valt het - in Duitsland op Hemelvaart en in Italië altijd op 19 maart, de feestdag van Sint Jozef.
	1 In Holland staat een huis
Titel	In Holland staat een huis
Taalfuncties	Zeggen en vragen waar je woont (land, plaats): <ul style="list-style-type: none">- waar woon jij?- woon jij in ...?- ik woon in Begroeten <ul style="list-style-type: none">- hallo- goeiedag Ontkennen/bevestigen: <ul style="list-style-type: none">- ja/nee
Woordenschat	De landennamen Nederland, Holland, Duitsland, België en Frankrijk De begroetingen Hallo en Goedemorgen, Goedendag (<i>zie Kleuren 1</i>)
Voorkennis	Enige geografische kennis in de moedertaal. Evt. <i>Familie 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Vlaggenpicto's Nederland, België, Frankrijk en Duitsland in A4 en klein x het aantal kinderen• Atlas• Liedje <i>In Holland staat een huis</i> (zie CD)• Picto huis (A4) en picto Fanny (A4)• Foto's van personen
<i>In Holland staat een huis</i>	[klas] Laat het liedje <i>In Holland staat een huis</i> horen (of zing het zelf) en laat de plaatjes zien van een Nederlandse vlag en een huis. Leg de kinderen uit dat de namen Holland en Nederland voor hetzelfde land worden gebruikt. Laat op een kaart (atlas) zien waar Nederland ligt. Laat het liedje nog een keer horen.
<i>Ik woon in Nederland</i>	[klas] Laat de vlag van Nederland zien en zeg daarbij <i>Hallo, ik woon in Nederland</i> . Vraag aan de kinderen waar zij wonen. U hangt de vlag van het land op. <i>Waar woon jij?</i> U herhaalt het antwoord in het Nederlands. <i>In ... Jij woont in ...</i>
<i>En waar woon jij?</i>	[klas] Pak een vlag en zeg <i>Ik ben ... en ik woon in...Nederland</i> . U hangt de andere vlaggen op en laat enkele personenpicto's zien. <i>Hallo. Ik ben papa Stassen. Ik woon in België. Ik ben Achmed, ik woon in Duitsland. Ik ben Martijn, ... (Familie 1)</i> Laat enkele kinderen naar voren komen die zich zo voorstellen. Ieder kind kiest een vlag. Laat daarna de kinderen door de klas lopen en zich aan elkaar voorstellen. U zou de kinderen een Nederlandse (niet folkloristische) naam kunnen geven, bij voorkeur de Nederlandse variant van de eigen naam.
<i>Zing je mee?</i>	[klas] Zing het lied <i>In Holland staat een huis</i> . Zing het lied een paar keer maar verander iedere keer het land, bijvoorbeeld <i>In Frankrijk staat een huis</i> . Laat de kinderen ook met eigen ideeën komen (eigen stad of dorp, andere landen).

En Fanny?

[klas]

U introduceert Fanny indien dat nodig is (zie *Kleuren 1*) en stelt de vraag *Waar woont Fanny?* Laat de kinderen in hun moedertaal antwoorden. U antwoordt in het Nederlands.

Tip

Aan de hand van deze les kunt u de kleuren (van de vlaggen) uit *Kleuren 1 en 2 en 4* aan bod laten komen.

2 Kijk, dit is mijn school

Titel

Kijk, dit is mijn school

Taalfuncties

Vertellen of vragen stellen over school

- daar is het lokaal
- waar is de WC?

Zeggen en vragen waar iemand of iets zich bevindt

- daar is juf
- waar is juf?

Woordenschat

de school, het lokaal, de lerarenkamer, de gang, het schoolplein, de kantine, de WC, de leraar, de lerares (juf), de leerling

Voorkennis

Weten wie Fanny is

Materiaal

- Plattegrond school (evt. voor overheadprojector) in A4 x het aantal groepen
- Picto's lerares en leraar in A4 en klein x het aantal groepen
- Fanny en Tom / Simone Martijn (A4 x aantal groepen)
- Picto's kinderen A4 x het aantal groepen
- Evt. overheadprojector

Mijn school

[klas]

U verdeelt de groep in subgroepen. Elke groep krijgt een plattegrond met de plaatjes van leraar, lerares, kinderen, Fanny en Tom

De School

1 de klas	2 de kantine		4 de leraren kamer	5 het schoolplein
1 de gang				
1 de klas	3 WC meisjes	4 WC jongens		

U hebt de plattegrond opgehangen of op het bord getekend. U zou hiervoor ook heel goed een overheadprojector kunnen gebruiken. U beschrijft de school. *Ik laat jullie mijn school zien. Daar is de klas.* etc.

Waar is... ?

[groep]

U hebt kleine groepen gemaakt en elke groep een plattegrond gegeven. U loopt langs de groepen en beschrijft de plattegrond nog een keer. Vraag aan enkele kinderen aan te wijzen. *Waar is ...?* Wijs maar aan.

Leg op de goede plaats

[groep]

U hangt de personenplaatjes op. *Dit is ... Dit zijn* Ook de groepen hebben de plaatjes van de leraar, lerares, leerlingen en Fanny gekregen. U beschrijft nog een keer de school en zegt waar de personen zich bevinden. De leerlingen proberen de personen op de goede plaats te leggen.

- Waar is de leraar?** [groep]
U verdeelt de groep in paren. A en B zitten met de rug naar elkaar toe en hebben de plaatjes en de plattegrond. B beschrijft de positie van de verschillende personen. *De leraar is op het schoolplein. De kinderen zijn in de kantine.* A legt de personen op de goed plaats. Samen controleren ze of het goed is.
- Fanny tovert** U vertelt in de moedertaal dat Fanny 's nachts op school is geweest en alles door elkaar getoverd heeft. Iedereen is nu ergens anders. *Waar is de juf? Waar is de leraar?*
- Tip** De kinderen bespreken in de moedertaal wat ze van hun school aan bijv. uw kinderen of familie willen laten zien. U maakt foto's van verschillende personen en plaatsen in de school. Als de foto's ontwikkeld zijn, kunnen de kinderen de foto's in een album plakken en de opschriften erbij plakken die u hebt gemaakt. *Dit is juf ... Dit zijn ... Daar is ...* Laat de kinderen het fotoalbum presenteren.

3 Waar woon jij?

- Titel** Waar woon jij?
- Taalfuncties** Vertellen en vragen waar je woont:
- ik woon in ...
- waar woon jij?
- woon jij in een?
- ik woon in
Zeggen wat je graag wilt:
- ik wil graag
- Woordenschat** Huis, flat, kasteel, molen, boerderij, boot
- Voorkennis** *Familie 1*
- Materiaal**
- Picto's huis, boerderij, boot, flat, molen, kasteel in A4 en klein x het aantal groepen (u kunt voor de gebouwen ook foto's uit tijdschriften gebruiken)
 - Personenpicto's in A4 en klein x het aantal groepen
 - Fanny (A4)
 - Tabel met 5 namen en plaatsnamen x aantal groepen
 - Evt. catalogi of tijdschriften met huizen, scharen, lijm, kleurpotloden
- Wie woont waar?** [klas]
Hang de personenpicto's op. U kunt ook foto's van personen uit tijdschriften knippen. Hang de gebouwenplaatjes op (of gebruik foto's uit tijdschriften) en laat de leerlingen in hun moedertaal raden waar de personen wonen. Herhaal het antwoord in het Nederlands. Geef een samenvatting in het Nederlands. *Hij/zij woont in ...*
Hang de personen bij de gebouwen.
- Wie hoort waar?** [groep]
U geeft de groepen de gebouwenpicto's. U herhaalt de samenvatting uit de vorige activiteit en laat de leerlingen het gebouw aanwijzen.
- Wie woont waar?** [groep]
U maakt kleine groepen. Elke groep krijgt de plaatjes van de personen en de gebouwen. U vertelt waar de personen wonen en de kinderen leggen de personen bij het juiste gebouw.

Waar woon jij?

[klas]

Vraag de kinderen of zij in een huis of appartement wonen (boerderij of boot alleen als het mogelijk is. Laat de leerlingen het gebouw aanwijzen.

Droomhuis

[groep]

Laat de leerlingen het droomhuis kiezen. Dat kunt u laten doen door het uitknippen uit een tijdschrift, tekenen of gewoon een plaatje kiezen. U vertelt eerst dat u graag in een ... wilt wonen. *Ik wil graag wonen in een ...*

Daarna loopt u langs de groepen en stelt de vraag *Waar wil je graag wonen?*

En waar wonen zij?

De leerlingen krijgen een tabel met namen en plaatsnamen. U laat evt. op een cassette verschillende kinderen horen die vertellen waar ze wonen. De leerlingen verbinden de naam en de plaatsnaam. Variant: Laat de leerlingen uit een lijst met steden kiezen waar Fanny woont. *Waar woont Fanny?*

Tim	Groningen
Marjolein	Maastricht
Bart	Amsterdam
Fanny	[plaatsnaam leerlingen]
Lieke	Utrecht

Tip

Laat de leerling het spookhuis van Fanny tekenen.

4 Ik zie een muis

Titel

Ik zie een muis

Taalfuncties

Vertellen of vragen waar iemand of iets zich bevindt:

- daar is
- waar is ...
- is hij/zij
- hij/zij/het is

Woordenschat

op, onder, voor, achter, in, trap, stoel, bord, tafel

Voorkennis

Kleuren 4 Evt. Dieren 1 +2, Eten en Drinken 2

Materiaal

- Liedje *Ik zie een muis* (zie CD)
- Stukje kaas
- Picto muis in A4 (of stofbeest)

Ik zie een muis

[klas]

Teken een trap op het bord of een groot stuk papier (op het bord) met de muispicto en een stukje kaas. U laat het lied *Ik zie een muis...* horen of zingt het zelf. U zingt het nog een keer en wijst de trap en de muis aan. Dan zingt u alleen de vraag *Waar is de muis?* en zingt heel zacht het antwoord (de leerlingen via gebaren vragen mee te doen). *Daar op de trap.*

Waar is de muis?

[klas]

U vraagt de leerlingen waar de muis is door het stukje kaas te verplaatsen. *Op de trap? Onder de trap?* U laat de leerlingen antwoorden, u herhaalt de antwoorden in het Nederlands. *Op de trap.* U zingt weer alleen de vraag *Waar is de muis?* en vraagt via gebaren de leerlingen het antwoord te zingen. *Daar onder de trap.*

U herhaalt dit voor *achter* en *voor*. Het voorzetsel in oefent u met de leerlingen door de muis de kaas te laten opeten (u bedekt met de muispicto het sneetje kaas). U kunt de muis dan weer door de poes laten opeten (zie *Dieren 1 + 2*)

Doe het zelf... U kunt met een stofdier of de picto en het sneetje kaas de activiteit ook variëren met dingen in de klas (*onder de tafel, voor het bord, in de kast, op de stoel ...*).

Gymnastiek Afsluitend doet u een bewegingsspelletje (zie CD, *Spelenderwijze*). *Jan zegt: op de stoel.*

5 Waar is...?

Titel Waar is ... ?

Taalfuncties Vertellen waar iemand of iets is:
- op de
- achter de ...

Woordenschat voor, achter, in, op, onder, stoel, bord, tafel, trap

Voorkennis *Omgeving 2 + 3 + 4*

Materiaal

- Plattegrond en personenpicto's uit *Omgeving 2*
- Gebouwenpicto's uit *Omgeving 3*
- Fanny x aantal groepen

Ik zie een muis [klas]
U zingt het lied *Ik zie een muis*. U kunt het lied samen met de kinderen zingen (of de kinderen alleen een woord of zin laten zingen). U vervangt later de trap door een van de in *Omgeving 3* aangeboden gebouwen waar de muis voor, achter, in, op, onder gezet kan worden.

**Jan zegt:
Doe je mee?** [klas]
Geef de kinderen opdrachten met de voorzetsels op, onder, voor, achter en in.
Jantje zegt: Ga voor de stoel staan. Doe het spel ook met de tafel.

Wie is waar? [groep]
U maakt kleine groepen. Elke groep heeft de plattegrond van de school, de personenplaatjes (zie *Omgeving 2*) en Fanny. Zeg van de personen waar ze zijn en laat de groepen de personen op de goede plaats zetten. U kunt het toeval laten bepalen wie zich waar bevindt. Fanny kan natuurlijk overal zijn. U kunt de vraag ook stellen aan de leerlingen.

6 Wie woont waar?

Titel	Wie woont waar?
Taalfuncties	Vragen en vertellen waar iemand woont of is: <ul style="list-style-type: none">- waar woont hij?- waar is hij?- hij woont in ..- hij is in ...
Woordenschat	huis, appartement, kasteel, molen, boerderij, boot
Voorkennis	<i>Omgeving 5</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Gebouwenpicto's in A 4 (foto's)• Personenfoto's• Mo Monster (zie <i>Lichaaam 5</i>)• Plattegrond school (zie <i>Omgeving 2 + 5</i>)
Wie / wat is dat?	[klassikaal] U legt de gebouwenplaatjes en de personenplaatjes voor u op tafel. De kinderen mogen nu om de beurt een personen- en gebouwenplaatje pakken en naast elkaar hangen. Ze vertellen wie in welk gebouw woont. U herhaalt evt. in het Nederlands
Mo monster	[klassikaal] Vraag waar de personages wonen. <i>Waar woont de leraar? Waar woont hij?</i> U herhaalt het antwoord in het Nederlands (als de leerlingen in hun moedertaal antwoorden). Introduceer Mo Monster! <i>Waar woont Mo Monster?</i>
Naar school	[groepswerk] <i>Mo Monster gaat naar school.</i> U maakt kleine groepen. Elke groep heeft de schoolplattegrond. U tekent de plattegrond op het bord. Elke groep vertelt waar de personen zich bevinden en u hangt het pictogram op de juiste plaats. U speelt dat u het niet goed hebt verstaan. <i>Mo Monster in de lerarenkamer zei je? Gaat hij de leraren opeten?</i>

7 De landen

Titel	De landen
Taalfuncties	Informatie vragen en geven over woonplaats (land, stad, dorp enz.): - waar woon jij? - ik woon in
Woordenschat	Namen van landen (Nederland, België, Frankrijk, Duitsland, Spanje ...) Namen van hoofdsteden
Voorkennis	<i>Omgeving 3</i> <i>Familie 1</i> <i>De kleuren 1 + 3</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Atlas• Vlaggen van Europa, B, NL en –• Naamkaartjes steden (<i>Omgeving 3</i>) x aantal groepen• Ganzenbordspel x aantal groepen (dobbelstenen, pionnen)• Liedje <i>In Holland staat een huis</i>
Waar woont mijn broer?	[klas] Tekenen een kaart van de Nederlandstalige landen. Zeg waar uw broer woont. <i>Hij woont</i> Tekenen een kaart met het land van de kinderen. <i>Jij woont in ...</i> Plak de vlag van ... op de kaart.
De vlaggen	[klas] Met behulp van de vlagjes kunt u enkele landen voorstellen. <i>Dit is de vlag van België. Dit is de vlag van Nederland.</i> Plaats ze op de kaart die u getekend hebt. Beschrijf de kleuren van de vlag en vraag de kinderen naar het land dat erbij hoort. Stel de klas de vraag. <i>Je woont in... Waar wil je graag wonen?</i> U herhaalt moedertaalantwoorden in het Nederlands. Schrijf de landen op. (Mocht een van de leerlingen Nederland of België zeggen, dan zegt u <i>He daar woont mijn broer (vriend) ook.</i>)
De woonplaats	[groep] Tekenen de stad op de kaart en zeg waar uw broer woont. <i>Hij woont in...</i> Laat foto's zien van Amsterdam en Brussel. <i>Brussel is de hoofdstad van België</i> Vul aan met 3 of 4 grote steden per land. Hang de personenpictogrammen op. Geef elk paar enkele stedenaamkaartjes. Vraag aan de paren waar de personen wonen.
Kettingspel	Deel de kaartjes van de steden en de vlaggen uit. <i>Waar woon jij? Ik woon in Brussel ... en jij, waar woon jij?</i> Hetzelfde kunt u doen met andere landen en steden.
Liedje	<i>In Holland staat een huis</i>
Ganzenbord	[groep] U maakt kleine groepen. Het landenganzenbord (zie CD). U kunt vragen maken als <i>Wat is de hoofdstad van ... Wie woont .. in Waar staat de Eiffeltoren?</i>
Tip	Leg de taalsituatie van België en het gebruik van de namen Holland en Nederland uit. Gebruik hierbij een kaart van België waarop de verschillende gebieden duidelijk te zien zijn. Foto's van bekende gebouwen uit de verschillende landen. Deze kunt u vinden op verschillende websites (zie CD, websites). Denk hierbij b.v. aan de grachten in Amsterdam, de Eiffeltoren en de toren van Pisa. Wie weet in welk land dit gebouw staat? Wie weet waar dit is?

8 Ik woon in een ...

Titel	Ik woon in een ...
Taalfuncties	Vertellen of vragen over eigen woonsituatie: <ul style="list-style-type: none">- woon jij in een groot/klein huis?- ik woon in een- zij/hij woont in een .. Zeggen wat je graag wilt: <ul style="list-style-type: none">- ik wil graag
Woordenschat	huis, flat, appartement, boot, boerderij, kasteel, groot, klein, rijk, arm
Voorkennis	<i>Kleuren 1 + 2 + 4, Omgeving 6 (Evt. Lichaam 4, Dieren 6)</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Reus- en kabouterpicto (A4)• Gebouwenpicto's (of foto's van arme en rijke huizen: flat, paleis etc.) (A4)• Foto's mensen (die arm en rijk zijn), bijvoorbeeld door bepaalde attributen (kroon, jacht etc..)
Waar woon jij?	[klas] Hang de verschillende huizen op het bord (kasteel, huis, flat, boerderij, boot). Vraag de kinderen of ze nog weten waar Fanny en de anderen wonen (leraar, lerares etc.) Vraag de kinderen of zij in een huis of appartement wonen (boerderij of boot alleen als dit een reële mogelijkheid is). De kinderen antwoorden met nee/ja. U vertelt waar u graag wilt wonen en laat een kasteel zien. Laat ieder kind zelf vertellen waar hij graag wil wonen door een plaatje of foto te kiezen. <i>Waar wil je graag wonen? In een ...</i>
Klein / groot	[klas] Hang de kabouter- en het reuspicto op. Stel de vraag waar ze wonen. <i>Waar woont hij?</i> De kinderen antwoorden in de moedertaal, u herhaalt in het Nederlands? Gebruik de woorden groot en klein. <i>Waar woont hij? In een groot huis. En hij? In een klein huis.</i> Variant: Huizen uit allerlei landen en foto's van personen uit allerlei landen. Wie zou nu waar wonen? Foto van een koningin met kroon, foto van een boer etc. Vraag ook of het groot of klein is.
Huizen en kastelen	[klas] U doet deze activiteit vervolgens met rijk en arm.
Goed - fout spel	[klas] Maak twee groepen, u tegen de klas. Leg de foto's van huizen in verschillende groottes en kleuren op een stapel. U trekt een uit de stapel en laat deze aan de klas zien zonder er zelf op te kijken. U raadt wat voor huis het is (klein, arm). Als u het goed heeft, roepen de leerlingen goed en hebt u een punt. Anders zeggen ze fout en hebben zij een punt. De eerste die tien punten heeft, heeft gewonnen.
In Holland staat een huis.	[klas] U kunt de tekst van het liedje aan het project aanpassen en de naam van het land veranderen of het huis veranderen (flat, boerderij). Iedere keer hangt u dan het huis bij het land met de foto van de bewoner of laat dit door een van de kinderen doen.

9 Thuis

Titel	Thuis
Taalfuncties	Vertellen of vragen waar iemand/iets is: - waar is? - het/hij/zij is
Woordenschat	badkamer, slaapkamer, keuken, woonkamer links, rechts, goed, fout, door
Voorkennis	<i>Omgeving 6 - 8, Lichaam 4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Pictogram Fanny x aantal groepen• Plattegrond kasteel (zie voorbeeld school in <i>Omgeving 2</i>)• Naamkaartjes van de kamers en van Fanny x aantal groepen
Spookverhaal	[klas] Tekening de plattegrond van het spookkasteel op het bord (naar het voorbeeld van de schoolplattegrond zie <i>Omgeving 2</i>). <i>Hier woont Fanny. Fanny zweeft 's nachts door alle kamers! Door de badkamer, door de slaapkamer, door de keuken, door de gang, door de woonkamer! En naar buiten en weer naar binnen. Waar is ze nu? In de ...</i> Laat de leerlingen antwoorden.
Goed-fout-spel	[klas] Maak twee groepen, u tegen de kinderen. Een van de leerlingen komt naar voren en plaats Fanny in een van de kamers en vraagt <i>Waar is Fanny?</i> U staat met de rug naar het bord en raadt. Hebt u het fout, is het punt voor de kinderen, anders voor u (de eerste die 5 punten heeft, heeft gewonnen). Natuurlijk kunt u ook 2 groepen tegen elkaar laten spelen. U legt de plattegrond voor u op tafel en legt Fanny op de slaapkamer bijvoorbeeld.
Waar is Fanny?	[groep] Maak kleine groepen. Deel kaartjes met de verschillende kamers uit aan de kinderen en een Fannietje. U vertelt waar Fanny is, de kinderen plaatsen Fanny op de juiste plaats. U kunt deze oefening ook in paren laten doen. Leg 4 kamers op tafel. Kind A legt het kleine spookje op een kamer zo dat de ander het niet ziet en vraagt <i>Waar is Fanny?</i> Kind B probeert te raden.
Links, rechts	Plak twee 'deuren' op het bord. Verberg Fanny achter een van de twee en vraag <i>Waar is Fanny? Links of rechts?</i> Draai met de rug naar de kinderen, wijs met uw linkerhand <i>Links!</i> en met uw rechterhand <i>Rechts!</i> Vraag aan de kinderen hun ogen dicht te doen en zet Fanny achter één van de deuren (gebruik alleen rechts en links), <i>Waar is Fanny? Links of rechts? Links! Goed / Fout!</i>
Robot	<i>Links, rechts, achter, voor!</i> De leerlingen doen een pas vooruit, achteruit, links, rechts. (Zie o.a. <i>Lichaam 4</i>)
Tip	Bewegingsspel. De kinderen staan allemaal naar dezelfde richting. U staat met uw rug naar de kinderen en vraagt ze alles na te doen. Steek je rechterhand op, steek je linkerhand op. Kijk naar rechts, kijk naar links. U draait zich om en vraagt ze nu ook bepaalde opdrachten uit te voeren. U doet nu niet mee. Raadspel. Een van de kinderen mag voor de groep komen. U laat een plaatje zien van een van de ruimtes. Het kind mag iets uitbeelden dat in deze kamer gedaan kan worden. De andere kinderen raden welke ruimte het is en wat het kind heeft uitbeeld. De klas is een kasteel. Elke tafel is een kamer. Op elke tafel een kaartje (keuken,

wc,...) neerleggen met een voorwerp dat iets te maken heeft met de kamer waarin het is (zoals lepel = keuken, afstandbediening = woonkamer, etc.) Alle leerlingen komen naar het bord zodat niemand meer aan tafel zit. (Boekentassen en stoelen onder de tafels!) Het verhaaltje gebeurt 's nachts. Niemand kan in het donker zien en dus niemand kan in het kasteel rondwandelen...behalve iemand die het kasteel goed kent of een spook. Vraag aan een kind de ogen dicht te doen (of gebruik een blinddoek)/ Zij/hij moet een voorwerp in het donker terugvinden met de hulp van een gids in het kasteel en haar/hem naar de goede tafel brengen zodat de blinde leerling het voorwerp kan brengen.

10 Waar is opa's bril?

Titel	Waar is opa's bril
Taalfuncties	Vragen en vertellen waar iets of iemand is: - waar is ...? waar zijn ...? - het/de is/zijn in.....
Woordenschat	bank, koelkast, bed, kast, lamp, radio, televisie, (stoel, tafel)
Vorkennis	<i>Omgeving 8 + 9</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Meubelpicto's (genummerd) (A4)• Picto bril (A4)• Vel met plattegrond kamer x aantal kinderen• Picto's familie Toom of Martijn, Simone
Gekke boel	[klas] U tekent de plattegrond van het kasteel op het bord en nummert de kamers. U vertelt over de familie Toom (in de moedertaal van de kinderen). <i>Vreemde familie, die familie Toom. Niets staat waar het hoort.</i> Laat de leerlingen zeggen waar de familie Toom volgens hen de meubels heeft neergezet. U laat de picto zien en stelt de vraag <i>Waar staat bij familie Toom de koelkast?</i> U herhaalt de hele zin voor u het pictogram plaatst. <i>De koelkast staat in de slaapkamer.</i>
Goed-fout-spel	[klas] Zie <i>Omgeving 9</i> . Dit keer speelt u het spel met de meubels.
Alles weer normaal	[klas] Laat de leerlingen alles weer op zijn normale plaats zetten.
Waar is de bril van opa Toom	[klas] Opa Toom is zijn bril kwijt. U laat de kinderen de bril zien. Een kind gaat de ruimte uit. U verstopt samen met de andere kinderen de bril en vertelt erbij waar hij precies ligt. De bril ligt onder de stoel. Het kind mag weer terugkomen en door vragen te stellen erachter zien te komen waar de bril ligt. <i>Ligt de bril op de kast?</i>
Tip	U heeft de picto's van de personen, ruimtes en meubels op de tafel liggen. U pakt de opa en oma, de keuken en de koelkast. U zegt <i>Opa en oma zitten in de keuken op de koelkast.</i> Dit herhaalt u met nog twee voorbeelden. Dan mogen de kinderen. Hoe langer de zin hoe beter.

Ieder kind krijgt een blad met daarop een plattegrond van een kamer. Ze mogen nu zelf hun kamer inrichten. Waar zet je het bed? Wil je ook een bank op je kamer? Tijdens het rondlopen stelt u de kinderen individueel vragen. Is de kamer af, dan mogen een paar kinderen vertellen hoe zij hun kamer hebben ingericht. Misschien kunnen ze ook iets over de kleuren in de kamer zeggen.

11 Hoe laat is het?

Titel	Hoe laat is het?
Taalfuncties	Vragen en zeggen hoe laat het is en wanneer iets gebeurt: <ul style="list-style-type: none">- hoe laat is het?- hoe laat gaat.....?- het is[tijd]- het begint om ...
Woordenschat	Kloktijden
Voorkennis	<i>Familie 11 (Omgeving 3, Eten en drinken 7)</i> Getallen 1 t/m 12
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Lesrooster (evt. als transparant)• Tekeningen klok x aantal kinderen• Pictogram Mo Monster (A4)• Liedje <i>Sjloesj</i> (zie CD)
De klok	[klas] U komt de klas binnen, constateert dat u uw horloge kwijt bent en zegt verschrikt <i>Oh nee! Ik ben mijn horloge kwijt! Heeft iemand mijn horloge gezien? Op mijn bureau? In mijn zak? Onder de tafel? In mijn jas! Hoe laat is het? Oh, het is...!</i> Teken een klok met 1 t/m 12 uur op het bord en teken de wijzers op de goede tijd. <i>Het is...!</i>
Hoe laat is het?	[klas] Geef ieder kind een kleine klok waarop u volle uurtijden hebt getekend (bewaar het origineel voor andere activiteiten). Vraag aan de kinderen <i>Hoe laat is het?</i> Kettingspel: Ieder kind vraagt aan zijn buur hoe laat het is. (zie CD)
Het is half ...	[klas] Hang het lesrooster op. Teken op de klok op het bord de wijzers op 8.30 uur <i>Het is half negen! De school begint om half negen.</i> Zet de wijzers op 12.00 uur. <i>Het is twaalf uur. Simone heeft pauze.</i> Etc. Daarna stelt u de vragen aan de kinderen. <i>Hoe laat begint de school? Hoe laat is de pauze?</i>
Het is kwart voor / over ...	[klas] Dezelfde oefening als de eerste activiteit in de volgorde <i>Het is kwart voor ... Het is kwart over ...</i>
Moeder, moeder, hoe laat is het?	[klas] In een speelzaal of op het schoolplein. Eén kind staat tegen één muur van de zaal. De rest van de klas staat aan de andere kant tegen de muur. Het doel is zo snel mogelijk bij het ene kind te komen. Spelregels: Als het kind zegt <i>Het is één uur</i> , mogen de kinderen vooruit gaan. Als het kind zegt: <i>Het is half tien</i> , mogen de kin-

deren niet bewegen (als iemand toch beweegt, moet hij terug naar het begin) Als het kind het volle uur zegt, mogen ze weer bewegen. (Het kind dat het eerste bij de moeder is heeft gewonnen. Het kind dat zich vergist moet opnieuw beginnen.)

Variant: *Oude heks hoe laat is het?* De kinderen vragen *Oude heks, hoe laat is het?* Op het hele uur mogen de kinderen lopen, op het halve uur voetje voor voetje, op het kwart uur hinkelen en als de heks roept *Tijd om jullie op te eten*, moeten de kinderen zo snel mogelijk naar het startpunt terug rennen. De heks probeert dan de kinderen aan te tikken. Deze kinderen zijn af. Zij mogen bij het volgende spel weer mee doen. Wie is er het eerste bij de heks en hoeveel kinderen heeft de heks kunnen vangen?

Sloesj U draagt het versje van Mo Monster mimisch voor (zie CD).

12 Goedemorgen, opgestaan

Titel Goedemorgen, opgestaan

Taalfuncties Vragen en zeggen hoe laat iets op de dag gebeurt:
- hoe laat is het? hoe laat gaat ...?
- het is 's ochtends

Woordenschat 's morgens, 's middags, 's avonds

Voorkennis *Omgeving 11 (Kleuren 6, Familie 7)*

Materiaal

- Lesrooster uit *Omgeving 11* (zonder tijden)
- Leeg lesrooster x aantal kinderen
- Pictogrammen eten, drinken, school
- Tijdenmemorie x aantal groepen (zie CD, Spelenderwijze)

De minuten [klas]
Vertel hoe laat u op staat. U introduceert *Om vijf voor zeven*. U tekent de klok op het bord. U vertelt verder, bijvoorbeeld dat u om tien voor acht op school bent. Stel de kinderen vragen over hoe laat ze opstaan, hoe laat ze eten, hoe laat ze naar bed gaan etc. Ze mogen in hun moedertaal antwoorden. U herhaalt de tijden in het Nederlands en de dagdelen en tekent de wijzers bij de passende klok. (U beperkt zich tot voor en over het volle uur, dus geen vijf voor of over half tien.)

Tijdenmemorie [groep]
U verdeelt de groep in groepen van 4. Elk groep krijgt een tijdenmemorie. De leerlingen spelen in groepjes van twee tegen elkaar.

Lesrooster [groep]
De leerlingen krijgen het lesrooster zonder de tijden. Die vullen ze zelf in. U helpt hen daarbij. U vraagt ook welk vak de leerlingen het leukst vinden. Ze krijgen daarna nog een keer een 'leeg' rooster. U vraagt het ideale lesrooster in te vullen.

Het ideale lesrooster [klas]
Bespreek dit klassikaal. Hoe laat begint de school. Eerst taal of eerst rekenen. U kunt ook eens kijken hoeveel kinderen rekenen wel leuk vinden en hoeveel niet. Laat de kinderen het zelf in de groep uitzoeken.

Tip Bingo van klokken en tijden. Met de picto's van de klokken kunt u een bingo maken en dit met de kinderen spelen. Een kind mag van het stapeltje steeds een kaartje pakken en zeggen hoe laat het is.

Eten en Drinken

1 Ik heb dorst

Titel	Ik heb dorst
Taalfuncties	Zeggen dat je dorst hebt: - ik heb dorst Zeggen wat je wilt: - ik wil graag Iets vragen: wat drink je? - wil je melk? Bevestigen/ontkennen: - ja, ik wil graag ... - nee, geen... Bedanken/aanbieden: - dankjewel - alsjeblieft
Woordenschat	Glas, melk, water, limonade, sinaasappelsap, cola, chocolademelk
Voorkennis	<i>Kleuren 3, Familie 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Evt. handpoppen (moeder en kind)• A4 picto's of pakken/flessen van (fris)dranken + glazen (picto's x aantal groepen)• Personenpicto's (Martijn, zusje Simone en moeder of vader) (of foto's) (zie <i>Kleding 1 en Familie 1</i>)• Picto's fruit (zie <i>Kleuren 3</i>)• Werkblad x het aantal groepen
<i>Papa (Mama), ik heb dorst</i>	[klas] U seelt de dialoog met 2 handpoppen of pictogrammen van moeder/vader en kind (zie CD). U hangt de picto's van de dranken in de goede volgorde op of u zet de pakken voor u op tafel.
<i>Geef me een glas ...</i>	[klas] U zegt <i>Ik heb dorst. Ik wil graag water. Wie geeft me een glas water?</i> Kies een kind dat u een glas water geeft (of echt of het glas met het desbetreffende pictogram). <i>Dankjewel. Ik heb nog steeds dorst. Ik wil graag ... Wie geeft me een glas?</i> Herhaal de dialoog een aantal keren en kies telkens een ander kind.
<i>Wie drinkt wat?</i>	[groep] U maakt groepjes. Elke groep krijgt 6 pictogrammen en het werkblad. De kinderen leggen de pictogrammen in de volgorde die u aangeeft (door de picto's uit een stapel te trekken). <i>Vader drinkt water / Martijn drinkt melk / Simone drinkt cola / Murat drinkt chocolademelk / Opa drinkt limonade / Oma drinkt sinaasappelsap.</i> U gebruikt de namen uit <i>Familie 1</i> en herhaalt de zinnen en vraagt na elke zin wat bij elkaar hoort. Daarna herhaalt u de zin en vraagt de groepen afwisselend wat volgens hen bij elkaar hoort. <i>Wat drinkt vader?</i> U herhaalt het antwoord als hele zin. <i>Vader drinkt water.</i>

Naam	Drank (pictogrammen)
Vader	
Martijn	
Simone	
Murat	
Opa	
Oma	

Eten en Drinken

Sapjes

[klas]

U tekent op het bord een glas en hangt er de fruitpicto sinaasappel onder. *Een glas sinaasappelsap*. U vervangt vervolgens de sinaasappel door een andere fruitpicto (appel). *Dat is een glas* Laat de kinderen aanvullen.

Herhaal dit met een derde picto (druiven). U vraagt vervolgens een van de kinderen naar voren, laat een van de 3 fruitpicto's zien en het kind tekent het. De andere leerlingen raden welke sap het is. U herhaalt in het Nederlands de hele zinnen. *Dat is een glas sinaasappelsap. Wie drinkt sinaasappelsap? Oma...*

Mama,

U herhaalt de dialoog *Mama, ik heb dorst*. U speelt de dialoog op dezelfde manier. Vervolgens laat u twee keer een van de kinderen de rol van het kind spelen. U wijst een kind aan of laat het toeval bepalen. U kunt daarvoor een van de aftelrijmpjes gebruiken op de CD, Aftelrijmpjes.

Kettingspel

U vraagt een van de kinderen *Wat wil je drinken?* Het kind antwoordt en vraagt aan een van de andere leerlingen. *Wat wil je drinken?* Het kind antwoordt etc. U kunt ook het eerste antwoord laten herhalen. Het tweede kind antwoordt dus met bijvoorbeeld sinaasappelsap en melk.

2 Ik heb honger

Titel

Ik heb honger

Taalfuncties

Zeggen wat je (niet) lekker vindt:

- ik vind... .. lekker
- ik lust geen ...

Woordenschat

frites, spaghetti, ijs, soep, kaas, vis, kip, taart

Voorkennis

Evt. *Eten en drinken 1*
Kleuren 6

Materiaal

- Picto's van reus en kabouter (A4)
- Picto's van eten in A4 en in klein formaat x het aantal groepen

Reuze(n)honger

[klas]

Hang de picto van de reus op en teken er een hele grote maag bij (bijvoorbeeld in de vorm van een ballon als in stripverhalen). Speel de rol van de reus en plak de voedselpicto's in de ballon (op elkaar). Als u de eerste les van dit thema hebt gedaan (*Ik heb dorst*), dan kunt u ook beginnen met de reus te laten zeggen dat hij dorst heeft. Laat hem 2 of 3 dingen drinken. Verzin een naam voor de reus (mag ook een vrouwen naam zijn, Gea bijvoorbeeld).

Hallo, ik heet... Ik ben een reus. Ik heb honger, ik heb erge honger ik heb reuzenhonger! Wat ik lekker vind? Roodkapjes? Nee, ik lust geenVind ik kinderen lekker (u kijkt de kinderen aandachtig aan als u dat zegt) Nee, ik lust geen kinderen. Vind ik kip lekker? Hm...dat is lekker! Vind ik frites lekker ? Hm... dat is lekker. U noemt spaghetti, kaas, soep, vis en taart en eindigt met *Dat was lekker. Ik heb geen honger meer.*

Ik heb honger

[klas]

U legt de picto's voor u op tafel en zegt Ik ook Ik heb honger. *Ik vind vis lekker. Wie kan me dat geven?* Laat een van de kinderen naar voren komen en u het pictogram geven. U herhaalt dit met alle voedselpicto's.

Eten en Drinken

Voedselbingo

[groep]

U maakt kleine groepen. Alle groepen leggen 6 pictogrammen op tafel. U trekt een kaart en noemt de naam. De groepen leggen de picto op de kop. De winnaar is wie het eerst alle picto's heeft omgedraaid.

Kim

[klas]

U hangt 6 voedselpicto's op. De kinderen bekijken de picto's enkele seconden aandachtig. Daarna telt u af. *1, 2, 3 ik doe mijn ogen dicht.* De kinderen doen hun ogen dicht. U draait een van de picto's om. *U telt af 1, 2, 3 Wat vind ik lekker? 1, 2, 3 ik doe mijn ogen open.* Het kind dat het picto kan benoemen (bijv. ijs) mag naar voren komen. U herhaalt het en het kind draait een andere picto om. U herhaalt telkens het *Ik vind ijs lekker.*

Vervolgens varieert u deze oefening met *Wat lust ik niet? Ik lust geen ..*

3 Ik vind ijs lekker

Titel

Ik vind ijs lekker

Taalfuncties

Zeggen/vragen wat je (niet) lekker vindt:

- ik vind .. lekker
- ik lust geen...
- vind je .. lekker?

Bevestigen/ontkennen

- ja
- nee

Woordenschat

Eten en drinken 1 + 2

Voorkennis

Zie woordenschat

Materiaal

- Picto's drinken in A4 en klein x aantal groepen
- Idem picto's eten
- Smilies triest en blij (A4 en x aantal groepen)
- Picto Fanny en vader Toom
- Kaartjes met voornamen (2 x 5)

Woordenschat opfrissen

[groep]

U maakt kleine groepen. Elke groep heeft 6 picto's (3 eten, 3 drinken). U vertelt dat u boodschappen gaat doen (2 x drinken en 2 x eten). U hebt een boodschappenlijstje en u leest voor. De groepen kiezen de pictogrammen. *Wat staat er op mijn lijst?* De kinderen antwoorden. U hangt de picto's op het bord.

Ik vind dat lekker / Ik lust dat niet

[klas]

U hangt de smilies op en legt uit vertelt wat u lekker vindt. *Ik vind + drinken/eten lekker.* U hangt de picto's onder de smilie. U vertelt op dezelfde wijze wat u niet lekker vindt. *Ik lust geen...*

Smiley :))	Smiley :(

Wat vind jij lekker?

[klas]

U stelt de vraag aan de kinderen en vult de tabel op het bord in (u kunt de naam van de drank of het gerecht schrijven of een picto gebruiken). *Vind jij... lekker ?* De kinderen antwoorden met ja of nee. U herhaalt met de hele vraag. *Vind je... lekker. Lust je geen ...?*

Eten en Drinken

Naam	Smiley :)	Smiley :(
Luc		
Marie		
Sylvie		
Julie		
Marc		

Wil je... ?

[klas]
Speel de dialoog met Fanny en haar vader, vervolgens speelt een kind (zie CD).

Smakenspel

[groep]
U maakt 2 groepen. U geeft elke groep 5 picto's drinken, eten, 3 smilies blij en 2 triest + 5 naamkaartjes. Groep 1 trekt van elke picto en elk kaartje een exemplaar en leest voor. *Luc lust geen spaghetti*. Groep 2 legt de picto's en naamkaartjes bij elkaar. Daarna is groep 2 aan de beurt. Als de 5 namen gelezen zijn, leest groep 2 voor en zegt groep 1 of het goed of fout is. Elk goed antwoord is 1 punt.

4 Eet smakelijk

Titel

Eet smakelijk

Taalfuncties

Zeggen/vragen wat je of iemand (niet) lekker vindt:

- wat vindt u lekker
- eet u graag
- ik eet graag
- ik vind .. lekker
- ik lust geen ..
- hm lekker
- jakkes, wat vies!

Woordenschat

Eet smakelijk!
Lekker!
Wat vies!
Mevrouw / meneer

Voorkennis

Eten en drinken 3
Dieren 1 + 2 + evt. 5 + 6

Materiaal

- Picto's eten en drinken (A4)
- Picto's huisdieren (A4)
- Picto's Martijn en Simone of foto's van kinderen

Eet smakelijk!

[klas]
Hang de picto's van de huisdieren op en de voedselpicto's. Bespreek met de kinderen (in hun moedertaal) wat de dieren eten. U kunt het verhaal van Rupsje Nooitgenoeg (*Dieren 5*) variëren die alles lekker vindt (... *appels, lekker*) en die andere dieren tegenkomt en hun vraagt wat ze lekker vinden *Dag mevrouw Kat. Wat eet u graag? Eet u graag muizen?* De kat antwoordt *Muizen. Jakkes. Wat vies! Ik lust geen muizen. Soep, dat vind ik lekker! Eet smakelijk, mevrouw Kat.* U vraagt aan de kinderen de antwoorden van de andere (huis)dieren. Zij kunnen een van de voedselpicto's kiezen.

Herhaal de antwoorden met een hele zin en stimuleer de kinderen in het vervolg de hele zin of vraag te zeggen. *Dag meneer Hond. Eet u graag spaghetti?*

Eten en Drinken

Beleefd zijn

[klas]
Maak een gebaar en spreek een beleefde zin.
Salueren = Dag meneer / mevrouw!
Zwaaien = Tot ziens!
Een picto ophouden = Eet smakelijk
Knikken = Dat is lekker!
Schudden = Jakkas. Wat vies!

U herhaalt dit een aantal keren. Daarna zegt u alleen de zin en de kinderen maken het gebaar. De kinderen gaan in 2 rijen staan. De eerste maakt een gebaar de tweede zegt de zin etc.

Chez moi

[klas]
1 klant, 1 ober. De klant heeft 4 picto's (2 eten, 2 drinken) en bestelt. De ober probeert te onthouden. U speelt eerst de ober (zie CD). Laat daarna de kinderen spelen maar verander de picto's.

Stripverhaal

[klas]
Wat zeggen de personen? Hang de picto's/foto's van 2 kinderen met de naam erbij op en teken er spreekballonnetjes bij. U zet in een ballon een vraagteken en hangt bij de andere een picto van eten of drinken. De kinderen kiezen wat de vraag en wat het antwoord al zijn. Let op. U doet het een keer voor met de begroeting *Hallo* + voornaam en jij-vorm.

Sketch

U stelt voor dat Rupsje Nooitgenoeg kinderen ontmoet en hun de vraag stelt.

5 Ik heb liever friet

Titel

Ik heb liever friet

Taalfuncties

Zeggen/vragen wat je liever hebt:
- ik heb/drink/eet liever ...
- heb/eet/drink je liever ..?
Vragen naar hoeveelheid:
- hoeveel drinken ...

Woordenschat

Rietje
Voorzetsels 'met' en 'zonder'

Voorkennis

Eten en drinken 1-4
Getallen 1-10 (*Familie 3*)

Materiaal

- Vouwblad glas x aantal kinderen
- Papieren glas
- Picto's drinken (A4)
- Picto's eten (A4)
- Rietje
- 4 of 5 foto's van personen
- Smilies blij/triest (2x A4)

Een glas vouwen

[klas]
Laat het gevouwen glas (zie CD) zien en vraag *Wat wil je in mijn glas doen?* De kinderen kiezen de drank. *Ik heb dorst. Ik drink een glas cola. ...* Vraag vervolgens aan een van de kinderen of hij dorst heeft. *En jij, heb je dorst?* Als het kind bevestigend antwoordt, merkt u op dat het nog geen glas heeft. Laat de kinderen een glas vouwen. U laat zien hoe het moet en geeft de instructies in het Nederlands.

Eten en Drinken

Wat heb jij liever?

[klas]

Vraag een kind of het dorst heeft. Vraag zo lang tot een van de leerlingen ja zegt. In dat geval noemt u 2 dranken (en hangt de picto's op het bord) en vraagt. *Wat drink je liever? Cola of limonade?* Afhankelijk van het antwoord plaatst u 1 smilie bij het niet gekozen en 2 smilies bij het gekozen drankje. U herhaalt het antwoord. *Je hebt liever....?* Doe alsof u het glas voldoet. Herhaal de activiteit met een aantal kinderen.

Een rietje?

[klas]

Wie heeft dorst? Vraag aan een van de kinderen wat het wil drinken. Wat wil je drinken? Heb je liever met of zonder rietje? (Ondersteun dit visueel). Wanneer het kind gekozen heeft, herhaalt u het antwoord met de hele zin. *Je drinkt liever met een rietje?*

Enquête

[klas]

Teken een tabel op het bord met 2 kolommen. Teken boven de eerste kolom een rietje en boven de tweede een doorgestreept rietje. Een leerling houdt de stand bij door streepjes te zetten. U verdeelt de groep in kleine groepjes. Elke groep noteert hoeveel leerlingen liever met of zonder rietje drinken. *Hoeveel drinken liever met een rietje en zonder?* De leerling houdt de stand bij door streepjes te zetten of de getallen te schrijven.

Wat drinken/eten ze graag?

[klas]

Hang een aantal foto's van personen op (evt. personen die de kinderen kennen). Hang onder elk een aantal eten en drinken picto's. Bespreek met de kinderen wat de personen graag eten en wat ze liever hebben. De leerlingen kunnen ook in de moedertaal antwoorden, u herhaalt in het Nederlands. *Wat eet zij graag?* Daarna vraagt u *Wat eet drinkt zij liever?*

Tip

U kunt dit spel variëren met thema's en woordenschat die de leerlingen kennen, bijvoorbeeld kleding en kleuren. Dan vervangt u het graag eten door houden van.

6 Fruitsalade

Titel	Fruitsalade
Taalfuncties	Begrijpen van instructies (recept): <ul style="list-style-type: none">- neem ...- schil ...- snij
Woordenschat	suiker, mes, lepel, kom schillen, snijden
Voorkennis	<i>Eten en drinken 4 + 5</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Bananen, sinaasappels, appels, peren• Kom en lepel x aantal groepen• Kommetje en lepeltjes voor elke leerling• Picto's handelingen snijden en schillen (A4)• Ingrediënten fruitsalade kant-en-klaar• Recept fruitsalade (zie CD)
Fruitsalade	[klas] U legt uit dat u een fruitsalade gaat maken. Bespreek de ingrediënten met de leerlingen en ondersteun dit visueel met de ingrediënten (zie CD).
Stripverhaal fruitsalade	[klas] U doet voor en vertelt het recept aan de hand van de picto's. De banaan schillen. De banaan in stukken snijden. Laat de kinderen aan de hand van de picto's raden wat er verder moet gebeuren. Als de kinderen er oud genoeg voor zijn, kunt u dat natuurlijk beter in het echt laten doen in kleine groepjes.
Het recept	[klas] De kinderen herhalen nog een keer het recept en schrijven het op in hun moedertaal.
Bereiding	[groep] De kinderen maken in groepen de fruitsalade. Elke groep krijgt het gesneden fruit en maakt de salade. U helpt bij het bijvoegen van de suiker.
Eet smakelijk	Elke leerling krijgt een kommetje met de fruitsalade. <i>Eet smakelijk!</i> U stelt de vragen uit de voorgaande activiteiten uit dit thema. <i>Eet je graag. Vind je ... lekker ... Lust je geen ...</i>

Eten en Drinken

7 Wat kost dat?

Titel	Wat kost dat?								
Taalfuncties	Vragen hoeveel iets kost en antwoorden: <ul style="list-style-type: none">- wat kost dat- hoeveel kost dat?- dat kost								
Woordenschat	Zie taalfuncties Getallen 11 t/ 20								
Voorkennis	<i>Eten en drinken 4 +5, Familie 3</i>								
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's eten en drinken (A4)• Werkblad met aantal pictogrammen van eten en drinken x aantal kinderen• Nederlandse reclame voor speelgoed/kinderartikelen• Nederlandse Euromunten x aantal groepen								
Euro	[groep] U maakt kleine groepen en laat elke groep een aantal Nederlandse Euromunten zien. U zegt hoe de munten heten (<i>1 cent, 2 cent, 5 cent, 1 Euro</i> etc.) Vraag eens wat bijvoorbeeld een ijsje kost (in de moedertaal, u herhaalt in het Nederland. <i>Een ijsje kost ...</i>								
Wat kost dat?	[klassikaal] <table border="1"><tr><td></td><td></td></tr><tr><td>[picto eten/drinken]</td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table> <p>U leest de namen van een aantal gerechten/drankjes voor met de prijs. <i>De kip kost 5 Euro.</i> De kinderen luisteren en vullen de juiste prijs in. Vervolgens stelt u de vraag naar de prijs. <i>Wat kost de kip? Hoeveel kost de cola?</i> U herhaalt de hele zin. <i>De kip kost 7 Euro.</i></p>			[picto eten/drinken]					
[picto eten/drinken]									
Wat kost ... Euro?	U stelt vervolgens de vraag naar het artikel. <i>Wat kost 7 Euro?</i>								
In de snackbar	[groep] Elke groep kiest voor maximaal 10 Euro per persoon hun lievelingsgerecht en drankje. U vraagt enkele leerlingen wat ze hebben gekozen en hoeveel het samen kost. Vervolgens hangt u enkele andere pictogrammen op. U laat de kinderen raden naar de prijs. Een van de kinderen komt voor het bord en noteert de prijs bij het artikel.								
Getallen 1 t/m 20	Zie <i>Familie 10</i> voor het aanleren van deze getallen.								
Verlanglijstje	[groep] Verdeel aan elke groep een aantal kindertijdschriften met reclame voor kinderartikelen/speelgoed. Laat elke groep 1 ding uitzoeken voor max. 20 Euro en uitknippen die zij graag voor hun verjaardag zouden willen hebben. U loopt langs de groep en oefent de taalfuncties <i>Wil je graag? Heb je liever..?</i> etc. U verzamelt de plaatjes (zie <i>Eten en drinken 8</i>).								
Tip	<i>Familie 7</i>								

Eten en Drinken

8 Dat is duur!

Titel	Dat is duur!
Taalfuncties	Zeggen of iets duur is of niet: - dat is (niet) duur Vergelijken - dat is duurder
Woordenschat	Duur, goedkoop
Voorkennis	<i>Eten en drinken 1-6</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Verpakkingen van eten en drinken• Prijskaartjes• Rode en blauwe stiften• Foto's of plaatjes van gerechten• Zie 7 <i>Eten en drinken</i> (het verlanglijstje: 5-8 kopieën van plaatjes x aantal groepen)• Picto's eten en drinken
Dat is (niet) duur?	[klas] U hebt de verpakkingen voor u op tafel gezet. Op de verpakkingen zitten de prijskaartjes zo dat de kinderen de prijs niet kunnen zien (let op: u gebruikt getallen die de kinderen kennen). Neem een artikel en bekijk het prijskaartje. <i>2,- dat is duur!</i> (Gebruik een gebaar om de uitdrukking dat is duur duidelijk te maken). Herhaal dit met de andere artikelen. <i>En dat? Wat kost dat ? 1,10, dat is niet duur, dat is goedkoop!</i> [groep] U hangt de pictogrammen op met een prijs. De kinderen schrijven de prijzen op en geven met een rode of blauwe punt aan (of een plus en een min-teken) of ze denken dat het duur of niet duur is: blauw (+) staat voor goedkoop, rood (-) staat voor duur
Is het duur?	[klas] Vervolgens vraagt u de kinderen naar de prijs van een artikel (Wat kost de) en de vraag Is dat duur? U herhaalt de hele zin <i>Ja, dat is duur. Nee, dat is niet duur, dat is goedkoop.</i>
Prijzen vergelijken	[groep] U verdeelt reclames uit Nederlandse kindertijdschriften. De kinderen vergelijken of de artikelen duurder of goedkoper zijn dan in hun land. U gaat langs de groepen en stelt vragen. <i>Is dat duurder of goedkoper dan hier?</i>
De goede prijs	[groep] 3 kinderen (1 leider, 2 speler). Elke spelleider heeft een aantal kopieën van de foto's/plaatjes van de activiteit uit <i>Eten en drinken 7, Verlanglijstje</i> . Hij/zij dekt de prijs af en zegt hardop de prijs (als de prijs hoger is dan de getallen die de kinderen kennen, noemt hij de prijs in de moedertaal). De medespelers raden of het duurder of goedkoper is dan deze prijs. Daarna laat de spelleider de prijs zien. Wie het meeste goed heeft, heeft gewonnen.

Eten en Drinken

9 De tafel dekken

Titel	De tafel dekken
Taalfuncties	Instructies begrijpen: - zet/leg ... naast/rechts/op
Woordenschat	Bord, vork, servet, groot, klein
Voorkennis	<i>Eten en drinken 5 + 6</i> <i>Omgeving 4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Glas, soep- en eetborden, bestek, servet• Picto's eten en drinken (A4)• 4 glazen met melk, jus, cola en water met rietjes
Groot – klein	Zie <i>Dieren 8</i>
Tafel dekken	[klas] U laat een leerling voor de klas komen en geeft instructies. <i>Zet de borden neer, leg de messen etc.</i> U verbetert als de leerling iets verkeerd neer legt met instructies als links, rechts, naast, klein groot. <i>Het kleine bord onder het grote.</i>
Goed-fout	[klas] Daarna neemt u picto eten en drinken. <i>Wat hoort bij soep? Lepel (groot, klein) bord (groot, klein).</i> De leerlingen antwoorden. U maakt zinnen. <i>Ik eet soep met een grote lepel.</i> U geeft een aantal voorbeelden. Daarna speelt u tegen de klas. Als zij de fout herkennen, is het een punt voor de klas. Anders voor u. <i>Ik drink water met een mes. Ik eet spaghetti met een kleine lepel.</i>
Kim	[klas] U hebt de 4 glazen genummerd voor u op tafel met een frisdrank die de kinderen kennen. De kinderen onthouden het getal. Maak het moeilijk, bijvoorbeeld cola heeft 8. Een kind komt naar voren, proeft en noemt het nummer en de drank. De kinderen proeven met een rietje (1 x gebruiken, daarna een nieuw nemen).
Tip	Sprookje <i>Tafeltje dekje</i>

Eten en Drinken

10 Kom je op mijn feestje?

Titel	Kom je op mijn feestje?
Taalfuncties	Een vriend(in) uitnodigen en erop reageren: <ul style="list-style-type: none">- ik nodig je uit ...- kom je ...- welke dag ...- hoe laat?- ja, ik kan- nee, ik kan niet Zeggen dat het je spijt: <ul style="list-style-type: none">- sorry
Woordenschat	Uitnodiging
Voorkennis	<i>Familie 4 + 5</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Zie <i>Familie 5</i>• Uitnodiging (A3 of transparant)• Lege kaarten voor het maken van een uitnodiging x aantal kinderen• Smilies blij en triest (A4)• Evt. ohp
De verjaardagskaart	[klas] Laat enkele kaarten zien. Bespreek kort <i>Familie 5</i> en vertel (evt. in de moedertaal van de leerlingen) over het verloop van een Nederlandse verjaardag (uitnodiging, boodschappen doen, feestje met spelletjes 'koekhappen', 'eierlopen')
Uitnodiging	[klas] U leest een paar uitnodigingszinnen voor. De leerlingen proberen te luisteren op welke dag en hoe laat het feestje is: <i>Kom je op mijn feestje op woensdag middag om 14.00 uur? Silvia</i> <i>Kom je op mijn feestje op zaterdag avond om 19.00 uur? Peter</i> <i>Kom je op mijn feestje op donderdag middag om 16.00 uur? Tom</i>
Sorry, ik kan niet op	[klas] U laat de uitnodiging op de ohp zien (of hangt deze op in A3 formaat) en leest deze voor (ondersteun de antwoorden visueel met bijv. smilies): <i>Hallo Jenny, ik ben jarig op donderdag. Kom je naar mijn feestje om 16.00 uur. Kom je?</i> <i>o Leuk, ik kom graag ...</i> <i>o Sorry, ik kan niet ...</i> Vervolgens zegt u in plaats van Jenny de naam van een van de leerlingen. De leerling kiest een antwoord.
Een belletje	[klas] U doet alsof u een kind opbelt om het uit te nodigen voor een verjaardagsfeestje. U gebruikt daarvoor de bovenstaande zinnen. U doet het eerst een keertje voor. De telefoon gaat (<i>Ring!!!</i>), het kind neemt op met haar voornaam. <i>Hallo, met ...</i> U begroet, zie verder boven. Daarna laat u 2 kinderen de dialoog spelen.
Een uitnodiging schrijven	[individueel] Elk kind maakt een uitnodigingskaart voor de verjaardag van Martijn.

Eten en Drinken

11 Boodschappen voor het feestje

Titel Boodschappen voor het feestje

Taalfuncties Informatie inwinnen:
- reclamefolders lezen

Woordenschat Evt. chips, chocolade, snoep

Voorkennis *Familie 10*

Materiaal

- Reclamefolders van supermarkten
- Werkblad boodschappenlijst x aantal groepen
- Evt. werkblad als transparant
- Lijm, scharen
- evt. ohp.

Het feestje [groep]
U vertelt dat Martijn zijn verjaardag viert en er boodschappen gedaan moeten worden. Er komen 10 vriendjes. U maakt kleine groepjes en verdeelt reclamefolders. U legt het werkblad uit. Elke groep maakt Martijns boodschappenlijst aan de hand van het werkblad. Eerst schrijven ze wat ze nodig hebben op een kladpapiertje (evt. in de moedertaal). De kinderen kunnen de naam van het artikel schrijven of uitknippen en plakken. Ze mogen Euro 25,00 uitgeven. Wie het dichtst bij dit bedrag komt, heeft gewonnen. U loopt langs de groepen en stelt vragen. *Wat ga je (gaan jullie) kopen? Wat kost dat?*

<i>Artikel</i>	<i>Hoeveelheid</i>	<i>Prijs</i>

TOTAAL

De boodschappen [groep]
Elke groep vertelt hun boodschappenlijst en wat het samen kost.

12 Fruitcocktail

Titel	Fruitcocktail
Taalfuncties	Vragen stellen over het recept en beantwoorden: <ul style="list-style-type: none">- hoeveel heb ik nodig?- je hebt nodig ...- we hebben nodig ..
Woordenschat	
Voorkennis	<i>Eten en drinken 6 + 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Ingrediënten fruitcocktail (zie CD) en keukengerei x 4• Fruit en bestek• Theedoeken• Pictogrammen fruit en bestek (A4)• Rietjes x het aantal kinderen
Fruitcocktail	<p>[klas] U laat de ingrediënten zien voor de cocktail (voor Martijns verjaardag) en het keukengerei dat je nodig hebt (voor 1 persoon): <i>1 sinaasappel, 1 citroen, 1 theelepeltje, 1 fruitpers, 1 klein glas, 1 groot glas, 1 grote lepel, 1 mes, druivensap</i>. U toont alle ingrediënten (zie CD).</p> <p>[groep] U maakt kleine groepen van 4. Elke groep heeft de pictogrammen met 2 die er niet bij horen. De groep probeert deze 2 picto's te vinden door de goede pictogrammen op een stapeltje te leggen.</p>
Men neme	U vraagt wat we nodig hebben voor de fruitcocktail. Aan de hand van de picto's antwoorden de kinderen. U herhaalt het hele antwoord. <i>We hebben 1 sinaasappel nodig.</i>
Recept	[klas] Leg het recept uit. <i>Eerst persen we de sinaasappels en citroenen etc.</i> De kinderen leggen de picto's in de goede volgorde (zie CD).
Aan de slag	De kinderen gaan aan de slag. U helpt hen daarbij. De kinderen mogen ook zelf het recept variëren. Ze moeten wel noteren hoeveel ze van wat gebruiken.
De beste cocktailmaker	Daarna worden de 4 cocktails geproefd door de andere groepen en de beste cocktail gekozen. De groep vertelt wat de ingrediënten zijn en hoeveel ze gebruikt hebben van elk ingrediënt

1 Opstaan

Titel	Opstaan
Taalfuncties	Vragen waar iets is zijn en antwoorden: <ul style="list-style-type: none">- waar is mijn broek?- daar is mijn trui Iemand beschrijven: <ul style="list-style-type: none">- met bril- met rode jas Iets bevestigen of ontkennen: <ul style="list-style-type: none">- ja/nee
Woordenschat	(onder-)broek, sokken, trui, schoenen, pyjama, bril met
Voorkennis	<i>Kleuren 1 + 2, Familie 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding in A4 (of echte kledingstukken/poppenkieren)• Personenpicto's A4 (Martijn, zusje en moeder) (of foto's)• Kwartetten kleding (zie CD, Spelenderwijze) x aantal groepen• Lied <i>Groen zijn al mijn kieren</i> (zie CD)
<i>Martijn zoekt zijn kieren</i>	[klas] U hangt de kledingpicto's op (of legt de echte kledingstukken op een tafel voor de klas). U hangt de picto van Martijn en zijn moeder op (of foto's). U speelt dat Martijn in bed ligt te slapen en zijn moeder hem komt wekken. <i>Martijn, opstaan! Doe je pyjama uit en klee je aan! Jaaa!</i> Speel hoe Martijn opstaat en zich uitrekt. Martijn zoekt zijn kieren. <i>Waar is mijn onderbroek?</i> Hij vindt ze (op tafel in het echt of als picto). <i>Ah, daar is mijn onderbroek.</i> U hangt de picto onder de picto (foto) van Martijn. <i>En mijn sokken? Waar zijn mijn sokken?</i> U herhaalt dit voor de andere kledingsstukken (broek, trui, schoenen).
<i>En zijn zusje</i>	[klas] U vertelt dat Simone, het zusje van Martijn, ook moet opstaan. U hangt de picto (of foto) van Simone op het bord, de kledingpicto's liggen voor de klas op een tafel. U herhaalt de vorige activiteit, maar Simone moet het eerst haar bril vinden. Als Simone vraagt waar haar ... zijn, komt een leerling naar voren om het goede pictogram (of accessoire) te pakken. U kunt deze activiteit herhalen met andere kinderen van de familie.
<i>Groen zijn al mijn kieren</i>	[klas] U zingt het liedje <i>Groen, groen, groen zijn al mijn kieren</i> (zie CD). U verandert het woord kieren in broeken, truien, schoenen en de leerlingen die de kleur broek, trui, schoenen aan hebben, gaan staan.
<i>Kwartet</i>	[groep] Maak kleine groepen. U kunt voor het spel (zie CD, Spelenderwijze) 2 varianten gebruiken, met 4 verschillende soorten kleding of met 1 kledingstuk in vier kleuren. In dit geval kiezen we de variant met de verschillende soorten kleding. <i>Martijn, heb je de trui. Nee. Ja, alsjeblieft.</i> In <i>Kleding 3</i> doen we de andere.
<i>Oude heks</i>	[groep] Buiten op het schoolplein. U speelt dit spel 2 keer voor. Dan staat een kind in het midden, dat is de oude heks. De andere kinderen moeten oversteken zonder door de heks te worden gepakt. Voor het oversteken vragen de kinderen <i>Mag ik oversteken?</i> Als de heks zegt <i>Met groene sokken</i> , mogen de kinderen met bril of groene sokken oversteken. De heks probeert de kinderen te tikken. Als dat lukt, zijn ze af en worden ze ook een oude heks.

2 Wat doe ik aan?

Titel	Wat doe ik aan?
Taalfuncties	Vragen wat je aan moet doen en instructies begrijpen: <ul style="list-style-type: none">- wat doe ik aan?- je blauwe broek Iemand beschrijven en vragen stellen: <ul style="list-style-type: none">- wat heeft hij aan?- een rode trui Iets bevestigen of ontkennen: <ul style="list-style-type: none">- ja/nee Navragen (vragen iets te herhalen): <ul style="list-style-type: none">- wat zeg je?
Woordenschat	aan, uit
Voorkennis	<i>Kleding 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding (A4) (of echte kledingstukken/poppenkleren) en klein x het aantal paren• Picto's Martijn, zusje en moeder in A4 (of foto's)• Kwartetten kleding x aantal groepen• Lied <i>Groen zijn al mijn kleren</i> (zie CD)• Kleurstiften• Kaartjes met een plus en min x het aantal paren
Groen zijn al mijn kleren	[klas] Herhaal het lied <i>Groen groen zijn al mijn kleren</i> .
Martijn, aankleden!	[paren] U verdeelt de groep in paren. Elk paar heeft de kledingpicto's en kleurstiften. U herhaalt de activiteit Martijn zoekt zijn kleren uit <i>Kleding 1</i> . In plaats van zoeken vraagt Martijn zijn moeder wat hij aan moet doen. <i>Martijn, opstaan! Doe je pyjama uit en kleed je aan! Jaaa! Ik weet niet wat ik aan moet doen? Wat doe ik aan?</i> Zijn moeder antwoordt <i>Je blauwe trui</i> . De kinderen geven de kleur aan op de picto (bijvoorbeeld met een stip). U doet dit voor broek, sokken en schoenen. Martijn vraagt twee keer te herhalen. <i>Wat zeg je?</i> Daarna stelt u de vraag wat Martijn aan heeft. De kinderen beschrijven. U vraagt om herhaling. <i>Wat zeg je?</i>
De snelste	[klas] De kledingpicto's liggen verdeeld op tafel. U zegt <i>Doe je + kledingstuk aan</i> en u hangt de picto onder Martijn. Vervolgens zegt u <i>Doe je + kledingstuk uit</i> en u neemt de picto weg. Daarna komen 2 kinderen naar voren en spelen Martijn. Ze volgen uw aanwijzingen op. Alle picto's hangen op het bord. <i>Martijn, doe je sokken uit</i> . De snelste neemt de sokken weg en legt het op tafel. Etc. U kunt een vergissing inbouwen door een kledingstuk te laten wegnemen dat al op tafel ligt.
Ik doe aan, ik doe uit	[paren] De paren hebben de picto's en twee kaartjes, een met een plus- en de ander met een min-teken. U speelt de moeder van Martijn en geef aanwijzingen. De kinderen plaatsen een plus voor aandoen en een min voor uitdoen. (<i>Martijn, doe je schoenen aan. Doe je trui uit</i>).
Pantomime	[klas] U legt uit dat u iets uitbeeldt, de kinderen raden wat het is. Daarna is een van de kinderen aan de beurt.
Tip	Laat Nederlandse klederdrachten zien.

3 À la mode

Titel	À la mode
Taalfuncties	Iemand beschrijven: - zij heeft een blauwe rok aan Zeggen wat je wilt: - ik wil graag Navragen (vragen iets te herhalen): - wat zeg je?
Woordenschat	rok, t-shirt, jas, overhemd, blouse
Voorkennis	<i>Kleuren</i> <i>Kleding 1 + 2</i> <i>Lichaam 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Pictogrammen kleding (gekleurd) in A4• Modefoto's• Kwartetspel x aantal groepen• (Kinder-)modetijdschriften• Scharen en lijm
Nummer 1 is ...	[klas] U hangt de pictogrammen met de 'nieuwe' kledingstukken op met de nummers 1 t/m 5. U beschrijft de picto's in willekeurige volgorde (3, 2, 4, 1, 5), de kinderen noteren de nummers. Daarna vraagt u de groepen wat nummer 1, 2 etc. is.
Doe je gele trui aan	[klas] De kledingpicto's liggen voor u op tafel. U vertelt dat Simone (Martijns zusje) niet weet wat ze vandaag aan moet doen. Haar moeder zegt: <i>Doe je blauwe rok aan en je gele blouse...</i> Vraag een kind naar voren die u de picto's geeft om onder de picto van Simone te hangen.
Kledingkwartet	Zie <i>Kleding 1, kwartet</i>
On the catwalk	[groep] Hang foto's van personen op die de kinderen kennen (sterren van TV of muziek). U beschrijft de personen (noemt u ook de kleur van het haar); de kinderen noteren de naam <i>Zij draagt ... Wie is het?</i>
De nieuwste mode	[groep] Elke groep krijgt een Nederlandse tijdschrift voor kindermode. Zij vormen een popgroep en zoeken de kleding. Ze maken een boodschappenlijstje en knippen de kledingstukken uit. Daarna doet elke groep verslag van wat er op de lijst staat.

4 Hier is Axelle, zij draagt vandaag ...

Titel	Hier is Axelle, zij draagt vandaag ...
Taalfuncties	Iemand beschrijven: - hij draagt / zij draagt
Woordenschat	Zie <i>Kleding 3</i>
Voorkennis	<i>Kleding 3</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Foto's van fotomodellen (A4 of transparant)• Tijdschriften, scharen, lijm• A3 x aantal groepen• Evt. ohp
Axelle draagt ...	[klas] U hangt 2 fotomodellen op en beschrijft ze. <i>Vandaag draagt</i> Vraag vervolgens een kind naar voren en vraag het model te staan (of te lopen als op de catwalk). <i>Simone, zij draagt</i> Herhaalt dit met 2 jongens en 2 meisjes
De catwalk	[paren] U verdeelt de groep in paren of kleine groepen. Elk paar krijgt een aantal modefoto's. Ze mogen knippen en plakken zoals ze willen. Elk paar bereidt een presentatie als hierboven voor. <i>Hij/zij draagt...</i> Daarna komen enkele paren naar voren, hangen de foto's op en beschrijven deze als in een echte modeshow!
Wie is het?	[klas] U beschrijft een leerling zonder de naam te noemen. Alle kinderen gaan staan en u begint. <i>Zij (of hij) draagt....</i> U wacht even. De leerlingen die niet bedoeld worden, gaan zitten.
Tip	Bekijk samen met de kinderen kleding uit verschillende landen. Wat is er verschillend en wat is er hetzelfde?

5 *Dat is te groot*

Titel	Dat is te groot
Taalfuncties	Zeggen dat iets (niet) past: <ul style="list-style-type: none">- die/dat past- die/dat is te groot- die/dat is te klein Beleefd zeggen wat je wilt: <ul style="list-style-type: none">- ik wil graag
Woordenschat	(te) groot, klein, precies
Voorkennis	<i>Kleding 1-4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding in A4 formaat en klein• Evt. echte kledingstukken (grote en kleine)• A4 picto's reus en kabouter• evt. 2 (hand)poppen• 1 tas
<i>Dat is te groot</i>	[klas] U legt de kledingsstukken voor u op tafel. U bekijkt ze en zegt <i>Die is te groot! Die is te klein! Die past precies!</i>
<i>De reus en de kabouter staan op</i>	[klas] De reus en de kabouter kleden zich aan. U hangt de kledingpicto's in groot en klein formaat (maar op dezelfde vellen) onder de picto's van de kabouter en de reus. <i>Die trui is te groot!</i> zegt de kabouter. <i>Die broek is te klein!</i> zegt de reus. U laat andere kledingsstukken zien en hangt deze bij de reus of kabouter. De kinderen herhalen wat de twee zeggen. U herhaalt de hele zin. <i>Die schoenen zijn te klein.</i>
<i>Voor wie?</i>	[klas] U hebt de grote en kleine picto's op een stapel voor u op tafel liggen. De picto's van de reus en de kabouter hangen nog (geef hun samen met de kinderen een naam). U vraagt enkele leerlingen naar voren om een picto te trekken. U stelt de vraag waarom de leerlingen die picto bij de reus of kabouter hangen. De leerlingen antwoorden in de moedertaal of het Nederlands, u herhaalt in het Nederlands. <i>Die is/zijn te groot voor ... Die past/passen ...</i>
<i>In de winkel</i>	[klas] U hebt enkele kledingstukken van volwassene en kinderen (of u gebruikt gewoon de picto's in groot of klein formaat). Speel een dialoogje waar de kabouter en de reus kleren moeten kopen (zie CD). U begint zelf met de reus en de kabouter (geef hun samen met de kinderen een naam), vervolgens spelen de leerlingen.

6 Het is koud

Titel	Het is koud
Taalfuncties	Zeggen wat je voelt: - het is koud - het is warm Zeggen waar iets is: - daar is ...
Woordenschat	jas, mantel, handschoenen, muts, warm, koud
Voorkennis	<i>Kleding 3+ 4</i> <i>Dieren 3</i> <i>Omgeving 5</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding (oude + jas, mantel, handschoenen, muts)• Picto's moeder, Martijn en Simone• Weersymbooltjes (zon, sneeuw)• Dierenpicto's (kameel, pinguïn, giraf, olifant, ijsbeer en enkele huisdieren) (A4)
Sketch	[groep]. U maakt kleine groepjes en geeft elk groepje de oude kledingpicto's en de nieuwe van jas, mantel, handschoenen, muts en trui. De kinderen draaien de picto's om zodra ze die gehoord hebben. U hangt de picto's van moeder, Martijn en Simone op. <i>Mama, ik heb het koud! Doe je jas aan! Waar is mijn jas? In de kamer op de stoel!</i> Even later komt Simone binnen. <i>Mama, ik heb het warm. Doe je trui uit.</i> U speelt dit met een aantal kledingstukken. Daarna vraagt u de leerlingen welke kledingstukken ze niet omgedraaid hebben.
Koffer pakken	[groep] Vakantie! Naar de zon of naar de sneeuw? U kunt dit duidelijk maken de weerpicto's op te hangen of door een blauwe en rode stip op het bord (zoals bij de waterkraan). Laat de leerlingen kiezen en beslissen wat ze meenemen. U stelt enkele leerlingen de vragen. <i>Waar ga je heen? Naar de zon of naar de sneeuw? Naar de sneeuw? Wat neem je mee?</i>
IJsberen en kamelen	[groep] Verdeel de dierenpicto's en laat de leerlingen een indeling maken waar de dieren leven. Bij een aantal is het duidelijk, bij een aantal ook niet. <i>Waar leeft de giraf? Is het daar warm of koud? Wat zou de giraf aandoen als het koud is?</i> Let op: enkele dieren (ijsbeer, kameel) zijn nieuw voor de leerlingen.
Ik zie wat jij niet ziet	U speelt het bekende spelletje met de kledingstukken en gebruikt daarbij warm en koud om aan te geven hoe dicht de leerlingen bij het goede antwoord zitten.

7 Van wie is dat?

Titel	Van wie is dat?
Taalfuncties	Zeggen dat iets van jou is en vragen van wie iets is: - dat/die is (niet) van mij - van wie is dat/die?
Woordenschat	Hoed, riem, ring, pet, horloge (klok)
Voorkennis	<i>Kleding 1-6</i> <i>Kleuren</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Accessoires (hoed, bril, horloge)• 1 tas• Foto van u zelf• Picto's accessoires A4 en klein in kleur x aantal groepen• Picto's kleding (x het aantal groepen)
Wie heeft voor mij ..?	[klas] U hangt de accessoire-picto's op. U vraagt aan de leerlingen of u een van de accessoires even mag lenen (behalve bril). U vraagt of ze naar voren komen en die op tafel leggen. U vraagt ook <i>Heeft niemand een pet?</i>
Dat is van mij	[klas] Nadat u enkele accessoires van enkele kinderen (horloge, ring, riem, pet) geleend heeft, legt u er enkele dingen van u bij (hoed, bril). U legt die ook voor u op tafel. Dan doet u de dingen in een tas en haalt ze een voor een uit. U benoemt de dingen en zegt of ze van u zijn of niet. <i>Een horloge. Dat is niet van mij! Een bril. Die is van mij!</i>
Van wie is ...?	[klas] Vervolgens neemt u een van de dingen van de leerlingen en vraagt <i>Van wie is dat horloge. Van wie is die ring?</i> U herhaalt het antwoord in het Nederlands. Die is van ... (voornaam leerling) U gaat door tot u alles hebt teruggeven. Dan neemt u de dingen die van u zijn. <i>Die/dat is van mij!</i>
Gevonden voorwerpen	[klas] Een kind verlaat de klas. De andere kinderen doen een accessoire (of een kledingstuk) in de tas. Het kind komt terug in de klas en moet raden/uitvinden van wie het is. <i>Dat horloge is van ...</i> Als zij/hij het niet weet, vraagt hij <i>Van wie is ...? Van mij! Dat is van mij!</i>
Wat neem je mee?	[groep] U maakt kleine groepen. Elke groep gaat op reis naar een onbewoond eiland en heeft pictogrammen van 6 kledingstukken en 6 accessoires. Ze moeten er 2 van elk kiezen. Wat nemen ze mee?
Signalement	[groep] Elke groep heeft de picto's met de accessoires. U beschrijft een persoon (u kunt het spannend maken door het signalement van een dief door te geven). <i>De man is blond met een rode pet</i> etc. <i>Hij draagt een grote ring en een zwarte bril</i> etc. De kinderen leggen de goede picto's apart. Daarna laat u een van de groepen een beschrijving van de persoon geven.

8 Wat zal ik aandoen?

Titel	Wat zal ik aandoen?
Taalfuncties	Iemand naar zijn mening vragen: - wat is beter? Zeggen wat je kiest: - ik neem de
Woordenschat	Zie <i>Kleding 7</i>
Voorkennis	<i>Kleding 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's (of echt) kleding en accessoires (A4)• Traktatie x het aantal kinderen (dropje of een ander Nederlands product)• Foto's van personen• Tas• Picto's vader en zoon (A4)
De detective	[klas] Schrijf de naam van een kind op, het heeft een prijsje gewonnen. De kinderen moeten de winnaar vinden door vragen te stellen naar kleding etc. <i>Is het een jongen of een meisje. Heeft het een trui of t -shirt aan? Is het een blauw t-shirt?</i> U antwoordt met ja of nee. De prijs van het 'ontdekte' kind: het mag een kleine traktatie aan de klas uitdelen.
Wie is het?	[klas] U hebt een aantal personenfoto's opgehangen met de naam. Een kind kiest een foto en noteert de naam (zonder dat de anderen het kunnen zien). De anderen moeten door vragen stellen de persoon vinden. <i>Heeft zij een blauwe jurk aan?</i>
Wat is beter?	[klas] U hebt voor u enkele kledingstukken en accessoires (zie <i>Kleding 7, activiteit 1</i>). U gaat op vakantie en weet niet wat u mee moet nemen. <i>Wat is beter? De blauwe of de gele trui? De witte of zwarte broek? Ik neem ..</i> en doet die in de tas.
Ik neem ...	[klas] Vraag de kinderen wat er in de tas zit. <i>Wat neem jij mee? Wat is beter?</i>
De dag van vertrek	Hang de picto's van vader en zoon op. Speel de dialoog met de kinderen (zie CD). Laat de leerlingen de vragen verzinnen na de eerste keer.

9 In de zomer

Titel	In de zomer
Taalfuncties	Vragen en antwoorden wanneer iets (verjaardag) is: <ul style="list-style-type: none">- wanneer ben je jarig?- wanneer is dat?- in de zomer ...
Woordenschat	Seizoenen: zomer, winter, lente, herfst namen van de maanden
Voorkennis	<i>Kleding 7 + 8, Familie 5</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's (foto's of symbolen) seizoenen (zon, sneeuw, schaatsen, zwemmen)• Verjaardagskaart (+ picto verjaardagstaart)• Werkblad x aantal leerlingen (zie CD)• Picto's kleding A4 (en activiteiten – zie <i>Familie 7</i>)
Maanden en seizoenen	[klas] U schrijft de namen van de maanden gegroepeerd volgens seizoenen op het bord. U laat de 4 picto's of foto's van de seizoenen zien en laat een leerling de picto's bij de juiste maanden hangen. U vraagt en benoemt wat de leerling doet. <i>Waar komt de zomer? Bij de maanden</i> Daarna noemt u een seizoen, de leerlingen noemen de maanden die erbij horen.
Wanneer ben je jarig?	[klas] U vertelt wanneer u jarig bent (laat de taartpicto zien). In de winter Daarna vraagt u een van de leerlingen wanneer hij/zij jarig is. <i>Wanneer ben jij jarig?</i>
Enquête	[groep] U maakt kleine groepen. Elke leerling heeft een blad met de 4 seizoenen (zie CD) en vraagt de andere groepsleden wanneer zij/jij jarig is. <i>Wanneer ben je jarig?</i> De leerling antwoordt met het seizoen (of de maand).
Wie is de snelste?	[klas] De kledingpicto's liggen omgekeerd op een tafel voor de klas. Een leerling komt naar voren en draait de kaart om. <i>Wanneer heb je (+ kledingstuk) aan?</i> De eerste die het goede antwoord geeft, krijgt de picto en is nu aan de beurt. Let op: sommige kledingstukken draag je in meer dan 1 seizoen! U doet natuurlijk het spel eerst een keer voor. Variant: U herhaalt de activiteit met de activiteitenpicto's (zwemmen, fietsen ed. – zie o.a. <i>Familie 7</i>)

10 Dat staat je goed!

Titel	Dat staat je goed
Taalfuncties	Je mening geven, aangeven waarom en naar mening vragen: <ul style="list-style-type: none">- (hoe) staat me dat?- dat staat me goed- dat staat je goed- dat staat me niet- dat is te groot, te klein- dat is mooi
Woordenschat	(te) groot / klein, mooi, vreselijk
Voorkennis	<i>Kleding 7 + 8</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding en accessoires in verschillende grootte• Smilies blij en triest (A4)
Hoe staat me dat?	[klas] U legt uit dat u verschillende dingen aandoet en graag wilt weten wat de leerlingen ervan vinden (u kunt dit ook met picto's doen natuurlijk). [klas] U zegt wat u doet (om de woordenschat te herhalen). <i>Ik pas de schoenen / Hoe staat me dat?</i> U speelt dat u voor de spiegel staat (of loopt als een mannequin.) De leerlingen antwoorden met ja of nee (of weet niet), u herhaalt de hele zin. <i>Ja, dat staat me goed / Nee, dat staat me niet.</i> U ondersteunt door uw mimiek of door het gebruik van de smilies.
Waarom niet?	[klas] U herhaalt de activiteit met enkele accessoires maar u vraagt naar de reden. <i>Nee? Waarom niet? Is het te groot? Is het te klein?</i> U herhaalt het antwoord als hele zin. <i>Het is te groot. Het is te klein. Het is mooi! Het is vreselijk!</i> U introduceert deze begrippen met de smilies.
Pas eens	[klas] U verzamelt enkele jassen (of petten van de kinderen. Een van de kinderen komt naar voren en pas het. <i>Hoe staat me dat?</i> De andere leerlingen geven hun mening met reden. U herhaalt dit een 3tal keren. [klas] Vervolgens speelt u een dialogje met een van de leerlingen (zie CD). U gaat samen met haar/hem kleren kopen. Let op: de jas (of pet) moet echt te klein of te groot zijn.

11 Vreselijk leuk

Titel	Vreselijk leuk
Taalfuncties	Je mening geven: <ul style="list-style-type: none">- dat is mooi- dat is lelijk- dat is leuk- dat is vreselijk- gaat wel
Woordenschat	Mooi, leuk, lelijk, vreselijk Evt. actuele jeugdtaal (bij voorkeur woorden die ook in de doeltaal voorkomen)
Voorkennis	<i>Kleding 10</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Smilies blij, triest en neutraal (A4)• Picto's vader en zoon of moeder en dochter A4• Foto's van personen
Vreselijk! Mooi!	<p>[klas] U hangt de twee smilies op, daaronder de picto's van vader en zoon (blij = zoon, triest = vader). U toont een foto van een ster die de kinderen kennen. U speelt een dialoog tussen vader/moeder en kind. De een geeft een negatieve, de andere een positieve mening. Het kind geeft een positieve mening, de volwassene een negatieve. <i>Dat is mooi. Nee, dat is lelijk. Nee, dat is leuk. Ach nee, dat is vreselijk.</i></p> <p>[klas] Daarna speelt u het met de klas. U hebt een foto van een 'keurig' gekleed persoon opgehangen. <i>Dit is mooi? Wat vinden jullie? Dat is lelijk. Ach nee, dat is leuk... Zorg dat u in dit geval niet het laatste woord hebt.</i></p> <p>[klas] Hang een 'excentrieke' foto op en vraag wat de leerlingen ervan vinden. U kiest een foto dat sommigen wellicht mooi en vinden en anderen lelijk vinden.</p> <p>[klas] U verdeelt de groep in tweeën. De enen vinden het mooi, de anderen niet. Laat de groepen in koor tegen elkaar 'strijden'. U kunt dit uitbreiden door een tweetal actuele uitdrukkingen (die misschien ook in de moedertaal van de leerlingen voorkomen) op het bord te schrijven en voor te zeggen.</p>
Duel	<p>[klas] U laat de 'neutrale' smilie zien. <i>Gaat wel!</i> U maakt 2 groepen. Uit elke groep komt een leerling naar voren. U laat een smilie zien. De eerste die er de goede uitdrukking bij zegt, verdient een punt voor zijn groep. De groep die het eerst 5 punten heeft, heeft gewonnen. Ze moeten wel telkens een andere uitdrukking zeggen.</p> <p>Variant: U tegen de klas. U zegt een positieve, de leerlingen antwoorden met een negatieve uitdrukking.</p>
En jij	<p>[groep] U maakt kleine groepen. Elke groep schrijft 2 dingen op die ze vreselijk vinden en 2 dingen die ze leuk vinden.</p>

12 Dat is de trui van Martijn

Titel	Dat is de trui van Martijn
Taalfuncties	Zeggen en vragen van wie iets is: <ul style="list-style-type: none">- van wie is ...- dat is de ... van- dat is haar/zijn
Woordenschat	De kleding en de accessoires
Voorkennis	<i>Kleding 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's kleding en accessoires (A4 en klein in verschillende kleuren)• Picto's Martijn en Simone (A4)• 2 doosjes (of grote dozen) (evt. grote tas)
Haar / zijn	<p>[klas] U hebt de kleding en de accessoires voor u op tafel (of in een grote tas naast u). U hangt de picto's van Martijn en Simone op. U neemt een van de picto's en vraagt. <i>Van wie is de ring?</i> De leerlingen antwoorden. U herhaalt het antwoord. <i>Dat is de ring van Simone. Dat is haar ring.</i> U legt de nadruk op zijn of haar. Van een weet u het niet. <i>Van wie zijn de schoenen?</i> <i>Dat weet ik niet.</i></p> <p>[klas] U gaat door en geeft een picto aan een van de leerlingen (of het echte stuk) en stelt de vraag <i>Van wie is dat?</i> Zij/hij zegt de naam (of weet ik niet). U herhaalt het antwoord.</p>
Van wie is ... ?	<p>[klas] U hebt voor u op tafel 2 x 5 (of meer) picto's van kleding en/of accessoires. U maakt 2 groepen, A en B. Groep A kiest (zonder dat groep B het ziet) 4 kledingstukken of accessoires en verdeelt die aan 4 leerlingen van de groep die apart gaan staan. Uit groep B kiest een van de leerlingen van de andere stapel een picto en vraagt <i>Is dat zijn/haar broek?</i> Daarbij wijst zij/hij naar een kind van groep A. Als het antwoord goed is, levert dat 1 punt voor B op. Anders gaat het punt naar A.</p> <p>[klas] U maakt groepen van 4. U hangt 5 picto's onder Martijn en Simone en laat ze daar een poosje hangen. De kinderen proberen te houden van wie wat is. U neemt de picto's weg en vraagt. <i>Van wie is de ring?</i> De groep die het eerst antwoordt scoort een punt.</p>
Hints	<p>[groep] U beeldt vervolgens uit hoe Martijn en Simone zijn of haar broek aandoet, zijn/haar sokken etc. U geeft 2 voorbeelden. De kinderen proberen te raden wat u doet. <i>Hij/zij doet zijn sokken aan.</i> Daarna verdeelt u de groep in 2 groepen. Van groep A komt een leerling naar voren en beeldt uit, de andere leerlingen van A proberen te raden. Daarna is B aan de beurt.</p>

1 Heb jij een hond?

Titel	Heb jij een hond?
Taalfuncties	Vertellen en vragen stellen over huisdieren: <ul style="list-style-type: none">- dat is een hond- wie heeft een kat?- heeft een kat- is dat jouw kat?
Woordenschat	Hond, kat, konijn, vogel, paard, muis, vis Getallen 1 – 3
Voorkennis	<i>Kleuren 1 + 4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's hond, kat, paard in A4 (bij voorkeur als transparant)• Overige dierenpicto's klein• Evt. overheadprojector• Twee handballen
Wat is dat voor dier?	[klas] U legt een van de dierenpicto's op de ohp of hangt de kopie op het bord. U bedekt het pictogram met een wit blad. Langzaam laat u het dier tevoorschijn komen. De leerlingen raden welk dier het is in hun moedertaal, u herhaalt het in het Nederlands. U speelt het spel met een, max. twee andere dieren.
We lopen als ...	[klas] De leerlingen lopen in de klas op en neer. U laat een andere dierenpicto zien dan in de eerste activiteit en zegt (en imiteert). <i>We lopen als...</i> Kiest u in ieder geval de dieren vis en konijn. De leerlingen imiteren de dierbewegingen. U herhaalt de activiteit zonder het dier te laten zien en slechts de diernaam te noemen.
Wat voor dier ben ik?	[klas] U doet een dier na (met gebaar of geluid) en vraagt <i>Wat voor een dier ben ik?</i> De leerlingen raden het dier. De leerling die het antwoord wist, kan daarna een dier uitbeelden.
Miauw! de kat	[klas] Iedereen staat in de kring. U houdt een bal klaar, doet een dier na (het geluid of met gebaren) en benoemt het. U geeft de bal naar rechts verder en vraagt de leerling een dier na te doen en te benoemen. De bal gaat verder. Als het spel vlot gaat, kunt u een tweede bal naar links spelen.
Wie heeft een kat?	[klas] U hangt de picto's hond en kat op en stelt (terwijl u het dier aanwijst) de vraag wie een kat, een hond heeft. U herhaalt vragend (... <i>Heb jij een kat?</i>) en bevestigend. <i>[voornaam] heeft een kat.</i> U kunt het visueel ondersteunen door bij de picto een poppetje te tekenen. <i>Dat is heeft een kat.</i> U hangt andere dierenpicto's op en vraagt naar andere huisdieren. <i>Wie heeft een konijn?</i>
Waar is ..?	[klas] U hangt 3 picto's omgekeerd op het bord. U stelt eerst de vraag wie er een hond heeft en vervolgens de vraag <i>Waar is jouw hond? Een, twee of drie? De leerling noemt een getal. Is dat jouw hond? Ja! Nee, dat is een Dat is jouw hond!</i> U herhaalt het spel met drie of vier huisdieren. Het moet natuurlijk wel spannend blijven, verwissel daarom steeds de picto's.

Telefoonspel

[klas]

U maakt twee rijen, de leerlingen staan achter elkaar in de rij. De eerste leerling uit iedere rij komt naar u toe. U fluistert haar/hem een zin in het oor ... *heeft een kat*. De leerlingen "bellen", dat wil zeggen fluisteren de boodschap in het oor van de buurman/vrouw. Het spel gaat verder tot de boodschap bij het laatste kind is aangekomen. Dit kind vertelt u dan de zin. Bij een fout antwoord vertelt u dat de kat is veranderd in een of dat de kat nu van iemand anders is.

Andere huisdieren

U vraagt naar andere huisdieren. De kinderen antwoorden in hun moedertaal, u herhaalt in het Nederlands. U vindt meer dierenpicto's op de CD. Van zeldzame(re) huisdieren kunnen de kinderen een plaatje zoeken of hun huisdier mee naar school nemen (zie *Dieren 4*).

2 Dierengeluiden

Titel	Dierengeluiden
Taalfuncties	Vertellen en vragen stellen over huisdieren: <ul style="list-style-type: none">- dat is een hond- wie heeft een kat?- heeft een kat- is dat jouw kat?- hoe heet je hond?- hij heet Rex
Woordenschat	hond, kat, konijn, vogel, paard, vis, hamster, aap
Voorkennis	<i>Dieren 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's konijn, hamster, aap in A4 (bij voorkeur als transparant)• Overige dierenpicto's klein (zie <i>Dieren 1</i>)• Evt. overheadprojector• Kaartjes met dierennamen• Dierengeluiden (zie CD)
Wat doet de hond?	[klas] U herhaalt de activiteit uit <i>Dieren 1</i> met de overheadprojector of met kopieën op het bord; twee dieren (hamster en aap) zijn nieuw voor de leerlingen. U hangt de dierenpicto's achter elkaar op en stelt vragen uit <i>Dieren 1</i> . <i>Wie heeft een hond? Etc. Een aap. Heeft niemand een aap?</i> U stelt de aap voor. <i>Hij heet Simba. Simba de aap.</i> U vraagt enkele leerlingen naar de naam van hun huisdier.
Welk dier is dat?	[klas] De leerlingen zitten in een kring met 5 dierenpicto's in hun hand. De leerlingen horen 3 dierengeluiden (van de CD of van u). De leerlingen leggen het dier dat ze herkend hebben weg. Winnaar is wie de drie juiste dieren weggelegd heeft. Laat enkele leerlingen hun oplossing vertellen. <i>Kat, hond, vogel.</i> U herhaalt het spel met de geluiden in een andere volgorde. In plaats van de kaarten weg te leggen zeggen de leerlingen de dierennamen. De leerlingen horen drie dierengeluiden achter elkaar en proberen de dieren in de goede volgorde te benoemen.
Wie hoort er niet bij?	[klas] U noemt drie dieren, de leerlingen zoeken de indringer en roepen de naam: de hond - de kat - de vis, de hamster - de vogel - het konijn etc..
Dierenmemorie	[groepswerk] U maakt groepen van twee. Elke groep krijgt 7 kaartjes met dierennamen en 7 picto's. U kunt i.p.v. kaartjes ook picto's gebruiken. Kaartjes en picto's zijn goed geschud. De leerlingen spelen vervolgens memorie (zie CD, Spelendwijze) en zoeken de kaartjes bij de juiste picto. U loopt langs de groepen en stelt de vragen uit <i>Dieren 1</i> en van hierboven. <i>Wie heeft een hond? Hoe heet je hond?</i>

3 Wilde diertuindieren

Titel	Wilde diertuindieren
Taalfuncties	Vertellen en vragen over huisdieren: <ul style="list-style-type: none">- dat is een hond- wie heeft een kat?- heeft een kat- is dat jouw kat?- hoe heet je hond?- hij heet Rex Vertellen en vragen over diertuindieren: <ul style="list-style-type: none">- dat is een olifant- welk dier is dat? Bevestigen/ontkennen <ul style="list-style-type: none">- ja/nee
Woordenschat	olifant, giraf, pinguïn, krokodil, leeuw
Voorkennis	<i>Dieren 1 + 2</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Dierenpicto's in A4 (evt. een tweetal als sheet)• Dierengeluiden (zie CD)• Dierenmemorie 10 picto's en 10 kaartjes met diernamen (of 20 picto's) x aantal paren (zie CD, Spelenderwijze)• Pictogram fabeldier Mo Monster in A4 (bij voorkeur als transparant)• Scharen, lijm en evt. ohp
Wilde dieren	[klas] Voor de introductie van twee wilde diernamen zie <i>Dieren 1</i> . De leerlingen antwoorden in hun moedertaal, u herhaalt in het Nederlands.
Dierengeluiden	[klas] U maakt kleine groepen. Elke groep krijgt 5 dierenpicto's en horen via band of van u 3 dieren (zie CD). U kunt ook gebaren gebruiken als u het geluid niet kunt imiteren. De leerlingen draaien de juiste picto's om. Winnaar is wie de goede drie dieren omgedraaid heeft. Laat een paar leerlingen hun oplossing in de moedertaal vertellen. U herhaalt in Nederlands <i>de leeuw, de aap, het paard</i> .
Dierenmemorie	[groep] U maakt groepen van 2. Elke groep krijgt een dierenmemorie: 10 picto's en 10 diernaamkaartjes of 20 picto's. De leerlingen spelen het spel, u loopt langs de groepen en helpt. Als u kaartjes gebruikt, helpt u bij de uitspraak. <i>Ja, dat is een ... Nee, dat is geen ...</i> Gebruikt u alleen picto's, dan stelt u vragen als <i>Welke dieren heb je al?</i>
Mo Monster	[klas] U hangt de picto's met de nieuwe dieren op het bord. U hangt Mo op (of gebruikt de ohp). U vraagt of de kinderen dit dier ook kennen? <i>Wat is dat voor dier?</i> Leg uit (in de moedertaal van de kinderen) dat een fabeldier uit 2 dieren bestaat (stier, hond,...)
De pingvis	[klas] U schrijft de fabeldieren <i>hamsteraap, olihond, pingvis, krokopaard, leeuwaf</i> op het bord en leest de naam langzaam voor. U vraagt de leerlingen welke twee dieren ze herkennen.
Een eigen fabeldier	[Individueel] De leerlingen tekenen een eigen fabeldier en geven dit een naam. U hangt de tekeningen op (en/of bewaart ze).

4 Vliegen als een vogel

Titel	Vliegen als een vogel
Taalfuncties	Zeggen wat je graag wilt: - ik wil graag een ... Dieren beschrijven - de kat is zwart Bevestigen/ontkennen - ja/nee
Woordenschat	<i>Dieren 3</i>
Voorkennis	<i>Dieren 3</i> <i>Kleding 1</i>
Materiaal	Picto's huisdieren (A4 uit <i>Dieren 1 - 3</i>) Foto's van huisdieren (<i>Dieren 1</i> , laatste activiteit)
Kun jij dat ook	[klas] De leerlingen staan in een kring. U doet een beweging voor, bijvoorbeeld hoog in de lucht springen. U vraagt een leerling <i>Kun jij dat ook?</i> Het kind antwoordt met ja (of nee) en probeert ook zo hoog mogelijk in de lucht te springen. U doet 3 of 4 andere bewegingen voor: de tong uitsteken (als een poes die zich wast), waggelen (als een pinguïn), de nek uitsteken (als een giraf) U vraagt steeds een leerling u na te doen. Vervolgens neemt een van de leerlingen uw rol over en doet een dierenbeweging voor.
Welk dier ontbreekt?	[klas] U hangt 7 picto's op. Een leerling verlaat de klas. De andere leerlingen beslissen welke picto weggenomen wordt. U laat de leerling terugkomen en vraagt <i>Welk dier ontbreekt?</i> Het kind antwoordt. Dit spel wordt een paar keer gespeeld.
Dieren beschrijven..	[klas] Van de 7 picto's beschrijft u er een. <i>Ik ben zwart, ik doe miauw en eet muizen. Wie ben ik?</i> De leerlingen proberen het dier te raden. U herhaalt dit voor 3 dieren. Eventueel kunt u een vereenvoudigde versie van het werkblad in <i>Dieren 7</i> voor de beschrijving van dieren gebruiken.
Ben jij een muis?	[klas] Voor deze activiteit kiest u 7 of 8 kinderen die de rol van huis- of diertuindier op zich nemen. U fluistert hun de rol in het oor. <i>Jij bent een muis / een kat / een hond / ...</i> Elke leerling staat achter een stoel (die een korf, kooi etc. voorstelt). Zodra iemand langs komt, moet de leerling de beweging van het dier maken. U stuurt een leerling door de diertuin en vertelt <i>Nu gaat ... naar de diertuin en komt bij een...</i> De andere leerlingen moeten de diernaam raden.

5 Nog meer beweging

Titel	Nog meer beweging										
Taalfuncties	Vertellen en vragen over dieren - een vogel vliegt - heb je een ..?										
Woordenschat	Lopen, vliegen, zwemmen, springen										
Voorkennis	<i>Dieren 1-2</i>										
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • Dierenpicto's x aantal leerlingen • Naamkaartjes met dierenbewegingen • Evt. werkblad <i>Wat-doet</i> als transparant • Evt. ohp 										
Een beetje gymnastiek	[klas] Iedereen staat. U maakt bewegingen en vraagt de leerlingen u na te doen. <i>Ik loop! Ik vlieg! Ik zwem! Ik spring!</i>										
Ik kan vliegen!	[klas] U schrijft de begrippen lopen, vliegen, zwemmen, springen op het bord of laat afbeeldingen van dieren zien die deze bewegingen maken. U vraagt de leerlingen <i>Kunnen jullie vliegen (zwemmen, lopen, springen)?</i> De leerlingen maken de bewegingen.										
Dierennamen	[groep] U maakt kleine groepen. Elke groep krijgt 7 dierenpicto's. U trekt uit de stapel naamkaartjes Bewegingen en benoemt die, de kinderen leggen de goede picto terzijde.										
De kat loopt	[klas] U controleert de antwoorden met de vraag <i>Wat doet ...</i> U herhaalt het antwoord in de juiste vorm. <i>De vogel vliegt.</i> U vult samen met de kinderen de tabel in (ohp of op het bord).										
	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Dier</th> <th style="text-align: left;">Wat doet het dier?</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>vogel</td> <td></td> </tr> <tr> <td>vis</td> <td></td> </tr> <tr> <td>hond</td> <td></td> </tr> <tr> <td>konijn</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Dier	Wat doet het dier?	vogel		vis		hond		konijn	
Dier	Wat doet het dier?										
vogel											
vis											
hond											
konijn											
Stoelendans	[klas] Alle leerlingen zitten in een kring met een dierenpicto, alle stoelen zijn bezet. U staat in het midden en zegt <i>Alle dieren die lopen wisselen van plaats!</i> De leerlingen met deze afbeeldingen zoeken snel een nieuwe plaats en ook u gaat op een lege stoel zitten, zodat tenslotte een leerling overblijft. Deze leerling moet met uw hulp de volgende ronde leiden. <i>Alle dieren die .. wisselen van plaats!</i>										
Kwartetspel	[groep] U maakt groepen van drie. Elke leerling krijgt 4 kwartetkaarten met daarop lopen, zwemmen, springen, vliegen met de kleuren rood, geel, blauw en groen. (Zie CD, Spelenderwijze)										
Kwartet spelen	Het kwartet wordt gespeeld. De kaarten worden geschud. U speelt het spel voor. <i>Heb jij springen rood? Ja, nee...</i>										

6 Ik heet Dombo..

Titel	Ik heet Dombo												
Taalfuncties	<p>Vertellen en vragen stellen over dieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - is dat een ...? - hoe heet ...? <p>Zeggen wat je leuk en niet leuk vindt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ik vind ... (niet) leuk - ik hou (niet) van ... <p>Bevestigen/ontkennen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ja/nee <p>Zeggen en vragen waar iemand/iets woont</p> <ul style="list-style-type: none"> - waar woont .. - zij/hij woont in een ... 												
Woordenschat	<p><i>Dieren 1-5</i>: hond, kat, muis, hamster, vogel, vis, olifant, giraf, pinguïn, aap, krokodil, leeuw</p> <p>Getallen 1/m 12</p>												
Voorkennis	<i>Dieren 4 + 5</i>												
Materiaal	<ul style="list-style-type: none"> • Picto's dieren (A4) • Smilies (blij, triest) (A4) • Tabel met twee kolommen (hou/hou niet van) x aantal groepen • Evt . foto's (pictogrammen) van huis en dierentuin (A4) 												
De zeepbel	<p>[klas]</p> <p>In dit spel gaat het om het verzamelen van punten. Als je op de zeepbel terecht komt, verlies je een punt. U speelt het spel eerst met de hele groep. De leerlingen kiezen 6 dierpictogrammen die u omgekeerd op tafel legt. U stuurt een leerling de klas uit. U bepaalt een van de dieren samen met de leerlingen als de zeepbel. U schudt de picto's, de leerling wordt teruggedroepen. Zij/hij neemt een picto, laat het de groep zien en vraagt <i>Is het de aap?</i> De groep antwoordt met nee of Blup, blup, als de aap de zeepbel is. Dan is een andere leerling aan de beurt. Voor elke andere picto verdient de leerling een punt.</p>												
Ik hou niet van poezen	<p>[klas]</p> <p>U hangt de twee smilies op en vertelt Ik hou niet van poezen. <i>Ik hou van honden.</i> U vraagt de leerlingen <i>Hou jij van poezen?</i> De leerlingen antwoorden met ja of nee, u herhaalt de hele zin. <i>Ja. Ik hou van ... Nee. Ik hou niet van..</i></p> <p>[groep]</p> <p>U maakt groepen van 3 of 4. Elke groep krijgt een tabel waarin ze voor elk dier aangeven hoeveel leerlingen het dier leuk vinden en hoeveel niet. U bespreekt klas-sikaal de resultaten van elke groep en houdt de stand bij in uw eigen tabel.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left;">Dier</th> <th style="text-align: left;">Hou van :)</th> <th style="text-align: left;">Hou niet van :(</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Olifant</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Krokodil</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>etc.</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Dier	Hou van :)	Hou niet van :(Olifant			Krokodil			etc.		
Dier	Hou van :)	Hou niet van :(
Olifant													
Krokodil													
etc.													
Hoe heet het dier?	<p>[groep]</p> <p>Nadat u de 5 lievelingsdieren hebt bepaald, laat u de leerlingen deze een naam geven. U geeft enkele voorbeelden van diernamen die de leerlingen waarschijnlijk wel al kennen en u verzint er zelf ook 2. <i>Dumbo, de olifant, Hapgraag, de krokodil</i> etc.</p>												

U gaat langs de groepen en vraagt naar de namen. *Hoe heet ... (de olifant)?* De leerlingen proberen te antwoorden (Dumbo ..). U herhaalt vragend de hele zin. *De olifant heet Dumbo?*

Huisdierentuin

[klas]

U hangt een foto (of picto) op van een dierentuin en een huis. Samen met de leerlingen ordent u de lievelingsdieren in de categorieën huis en dierentuin. *Waar woont de olifant? In een huis? In een dierentuin? Hoe heet hij?* U kunt dit uitbreiden naar gelang de woordenschat en functies die u al hebt behandeld. *Wat eet hij graag?*

Ik heet Dumbo, de olifant Ik woon in een dierentuin. Ik hou van ..

Hoe heet je?

Elke leerling kiest haar/zijn lievelingsdier en stelt het voor.

Tip

Familie 6 + 7

7 Naar de dierentuin

Titel	Naar de dierentuin						
Taalfuncties	Vertellen en vragen stellen (over dieren): <ul style="list-style-type: none">- het heeft grote oren / lange tanden / kleine ogen Richtingen aangeven <ul style="list-style-type: none">- links, rechts						
Woordenschat	Zie <i>Dieren 1-6</i> , egel, kameel, ezel, ijsbeer, zebra, dolfijn						
Voorkennis	<i>Dieren 1-6</i>						
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Liedje <i>Op zondag naar de ...</i> (zie CD)• Picto's of foto's van 'wilde' dieren (A4 en klein x het aantal kinderen)• Anagrammen (evt. overheadprojector)• Woordkaarten 'wilde' dieren x het aantal kinderen• Plattegrond dierentuin x aantal paren• Tabel dierenbeschrijving (evt. ohp)						
Op zondag naar de dierentuin	[klas] U zingt de twee eerste zinnen van het liedje <i>Op zondag naar de dierentuin iaiao!</i> (op de melodie van <i>Old Mc Donald had a farm</i>). (Zie CD) U vraagt de leerlingen mee te zingen. Vervolgens zingt u de eerste 2 coupletten en toont de pictogrammen van de dieren die erin voorkomen.						
Namen en plaatjes	[klas] U geeft de helft van de groep een pictogram en de andere helft een kaartje met daarop een diernaam. Alle leerlingen staan op en zoeken elkaar op. De leerling met het kaartje leest rondgaande zacht de diernaam, de andere leerlingen luisteren goed. De leerlingen vormen zo groepjes van twee.						
Breza	[groep] U legt een transparant op de ohp met enkele anagrammen (u kunt deze natuurlijk ook op het bord schrijven). In de anagrammen gaan dus diernamen schuil, die de paren moeten vinden en opschrijven. Let op: u behandelt wel de ij als een letter natuurlijk. De leerlingen mogen vervolgens zelf een drietal anagrammen maken. Een aantal komt naar voren, de andere leerlingen raden welk dier verstopt is.						
	<table border="1"><tr><td>WEUEL</td><td>ELEZ</td><td>LOWF</td></tr><tr><td>FOLDIJN</td><td>MEELAK</td><td>SEEBRIJ</td></tr></table>	WEUEL	ELEZ	LOWF	FOLDIJN	MEELAK	SEEBRIJ
WEUEL	ELEZ	LOWF					
FOLDIJN	MEELAK	SEEBRIJ					
Raadspel	[klas] U hangt een dierenpicto op. Daarna legt u de tabel op de ohp (of schrijft deze op het bord – zie CD). U beschrijft het dier, de leerlingen proberen te raden welk dier u beschrijft. U zorgt ervoor dat de leerlingen de nieuwe woorden begrijpen. Vervolgens beschrijven de paren een beest. U gaat langs de paren en helpt.						
Robot	[klas] U herhaalt met deze activiteit de richtingen rechts - links - rechtdoor - achteruit - vooruit.						
De weg vinden	[klas] U leest de tekst voor (zie CD). Alle paren hebben een plattegrond, die u heel eenvoudig kunt maken met picto's.						

8 Dieren vergelijken

Titel	Dieren vergelijken
Taalfuncties	Iets vergelijken: <ul style="list-style-type: none">- ... is groter dan ...- ... is even groot als ..-
Woordenschat	sterk(er), klein (er), gevaarlijk(er), gro(o)t(er), nuttig(er)
Voorkennis	<i>Dieren 7</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's dieren (grote dieren klein, kleine dieren A4)• Picto Fanny (A4)• Tabel voor vergelijken dieren x aantal groepen en als transparant• Evt. ohp
<i>De muis is groter dan de poes</i>	[klas] U vertelt dat Fanny weer eens alles door elkaar getoverd heeft. De kleine dieren zijn groot, de grote dieren klein geworden. Samen met de leerlingen deelt u de dieren in onder de categorieën groot en klein. Wat. <i>De muis is groter dan de poes. Het paard is kleiner dan de hond.</i> Laat de leerlingen meedoen door een dier op te hangen en de leerling het andere dier te laten bepalen.
<i>Wat is sterker ...</i>	[klas] U vergelijkt 2 dieren, bij wie de verschillen in kracht omgekeerd zijn, bijvoorbeeld muis en olifant. De muis is sterker dan de olifant. De leerlingen doen mee als in bovenstaande activiteit, maar dit keer gaat het om kracht (deze verschillen zijn minder duidelijk dan de grootteverschillen). Vervolgens doet u hetzelfde met 'gevaarlijk'. Hier heeft de 'betovering' geen functie, omdat de verschillen minder duidelijk zijn. Kinderen zullen ook in hun moedertaal bespreken welke dieren gevaarlijk(er) zijn. U kunt dus Fanny van het bord nemen en corrigeren. <i>Natuurlijk. De olifant is sterker dan de muis!</i> U kunt ook samen met de leerlingen andere categorieën maken (zeldzaam, nuttig). [groep] U maakt kleine groepen. U laat elke groep 2 picto's kiezen, waarbij de verschillen niet al te groot zijn. De leerlingen moeten de dieren met elkaar vergelijken en door in de tabel ja of nee in te vullen (voor elk dier een tabel – zie CD). U legt de tabel op de ohp (of schrijft deze op het bord) en bespreekt de woorden die de leerlingen niet kennen. U stuurt, helpt bij problemen (woorden die de leerlingen niet kennen) en stelt 'moeilijke' vragen als <i>Is de olifant zeldzamer dan de leeuw?</i>

9 Ganzenbord 'In de dierentuin'

Titel	Ganzenbord 'In de dierentuin'
Taalfuncties	Vertellen en vragen stellen over dieren - het eet ... - het woont
Woordenschat	<i>Dieren 8</i> , schildpad, egel, vlinder
Voorkennis	Zie woordenschat
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Picto's schildpad, egel, vlinder (A4)• Ganzenbord en speelkaarten x het aantal groepen, dobbelsteen x het aantal groepen en pionnen x het aantal leerlingen
Spelregels	<p>[klas] U hangt de picto's van de nieuwe dieren op en schrijft de namen erbij</p> <p>[groep] U maakt kleine groepen. Het ganzenbord (zie CD, Spelenderwijze) ligt in het midden evenals de speelkaarten. De leerlingen spelen in paren, elk paar kiest een pion (of een vervangende schijf met een kleurtje). Dan wordt gespeeld. U kiest vragen die overeenkomen met het niveau van de leerlingen. U helpt indien er twijfel bestaat over het juiste antwoord.</p> <p>Voorbeeld vragen (spelkaarten) – zie CD</p>

10 Dierenboeken

Titel	Dierenboeken
Taalfuncties	Vertellen en vragen stellen over dierboeken <ul style="list-style-type: none">- op de voorkant- de titel is- op de achterkant ..
Woordenschat	boek, plaatje, tekening, titel, bladzijde, achterkant
Voorkennis	<i>Alle thema's 1-8</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Kinderboeken x aantal paren• Kaartjes met boektitels x aantal paren• Kopieën van boekillustraties (2 per boek)• Kopie van een stukje tekst
Leesvoer	[klas] Wanneer u boeken meeneemt in de les, dan neemt u ook een stukje 'cultuur' mee. Door de plaatjes en teksten kunnen de leerlingen iets leren over het land waarvan ze de taal leren. Ook leerlingen die niet zo graag lezen, kunnen in de boeken blade- ren en misschien zin in lezen krijgen. U moet een vrij groot aantal boeken verzame- len, zodat elk paar er minstens een heeft.
Titels	[groep] U maakt kleine groepen. U legt de boeken op een grote tafel voor de klas; de leer- lingen mogen de boeken niet oppakken. U hebt de titel met een blaadje afgedekt. Elke groep krijgt een titel. De groepen lopen langs (rond) de tafel en leggen de titel op het boek dat er volgens hen bij past. Nadat alle groepen hun titel hebben gelegd, verbetert u samen met de kinderen.
Illustraties	[groep] U hebt kopieën van de illustraties gemaakt: 2 per boek. Elke leerling krijgt een kopie en probeert de andere kopie te vinden door rond te lopen. Elk paar haalt vervolgens het boek op. Nadat alle paren gevormd zijn (bij oneven doet u of zelf mee of vormt u een groep met 3 leerlingen) wordt het boek voorgesteld. <i>Op het plaatje is ... De plaatjes komen uit het boek ...</i>
Stukjes tekst	[groep] Alle leerlingen hebben een vel papier met iets om te schrijven. U leest een passage uit een boek voor (daarvan hebt u van tevoren een kopie gemaakt). Na het lezen schrijven de leerlingen de boektitel op die volgens hen het beste bij de voorgelezen tekst past. U leest indien nodig een aantal extra passages. U ant- woordt met goed of fout, maar beperkt wel de keuze tot ca. 5 boeken, anders is het te moeilijk.
Boeken en titels	[klas] U kiest deze 5 boeken, U vraagt aan de leerlingen kapt en titel goed te bekijken. Een leerling verlaat de klas, u draait een van de boeken om. De leerling komt terug en probeert de titel te zeggen van het boek dat is omgedraaid.
Een boek lenen	[individueel] Leerlingen mogen een boek lenen. Elke leerling kiest een boek en vult het kaartje in: Naam: Adres: Datum: Titel: Handtekening:

11 Bescherm de

- Titel** Bescherm de ...
- Taalfuncties** Iemand iets opdragen:
 - bescherm de dieren
 - red de dolfijn ...
- Woordenschat** walvis, redden, beschermen
- Voorkennis** *Alle thema's 1 – 9*
- Materiaal**
- A4 pictogrammen dolfijn en olifant
 - Poster Bescherm de ..
 - Leuzen natuurbescherming
 - Dierentijdschriften
 - A3 vellen x aantal groepen
 - Scharen, lijm x aantal groepen
- Klasgesprek** [klas]
 U bespreekt (in de moedertaal van de leerlingen) eerst wat de leerlingen van dolfijnen en walvissen weten. U overlegt gezamenlijk met de leerlingen de soort van bedreiging.
- Voraf** [groep]
 U maakt kleine groepen. Elke groep maakt in 3 stappen een poster voor de bescherming van dolfijnen en walvissen. U maakt duidelijk dat u de posters graag wilt ophangen in de hal van de school (of mee naar huis wilt nemen om op een Nederlandse school te laten zien). De poster heeft de volgende indeling: in het midden het dier, erboven (boven de foto) een oproep zoals bijv. Red de dolfijnen, links informatie over het dier en de bedreiging en rechts maatregelen voor de bescherming. De groepen hebben de beschikking over een aantal tijdschriften over dieren en natuur.
- Stap 1** [groep]
 Elke groep kiest een dier uit; het mag evt. ook een andere diersoort zijn. De leerlingen tekenen het dier in het midden of plakken er een foto uit een tijdschrift.
- Stap 2** [groep]
 U geeft de leerlingen de taak zoveel mogelijk informatie te verzamelen over de bedreiging. U kunt hiervoor gebruik maken van het 'signalement' in *Dieren 12*. De leerlingen mogen de bedreiging zowel met plaatjes als tekst beschrijven; u zou er een aantal op het bord kunnen schrijven waaruit ze kunnen kiezen. U hangt de 'opdrachten' vergroot op het bord (of schrijft deze), u oefent de uitspraak en de leerlingen vullen aan.
redden	Red...!
beschermen	Bescherm...!
vechten	Vecht ..!
meedoen	Doe mee...!
etc.	
- Stap 3** Maatregelen ter bescherming. U gaat op dezelfde manier te werk als hierboven en geeft de leerlingen een aantal mogelijkheden ter keuze. U gaat langs de groepen om te ondersteunen bij de samenstelling (qua taal) en de uitspraak te oefenen.
stoppen	Stop de visser!
	Stop de jager!
	Stop ...

Presentatie

Elke groep presenteert de poster.

Tip

U vindt erg veel informatie over beschermde en bedreigde diersoorten op de websites van de desbetreffende organisaties (WNF, Natuurbescherming, Green Peace).

12 Stekeltje

Titel	Stekeltje
Taalfuncties	Een dier beschrijven: - de egel heeft ... - de heeft
Woordenschat	Getallen 1 t/m 30 Kleuren Lichaamsdelen
Voorkennis	<i>Alle thema's 1 - 10</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Beschrijving egel x aantal kinderen (zie CD)• Foto's van de egel• Boeken en informatie over de egel• Egel-signalement x aantal kinderen
Foto's	[klas] U beschrijft samen met de leerlingen in korte zinnnetjes de egel (zie CD). [klas] Elke leerling krijgt een rooster met 8 zinnen over de egel. Bij elke zin staan 3 antwoorden, een ervan is goed. U leest de informatie voor, de leerlingen kruisen het goede antwoord aan. U leest langzaam, zodat er tijd is om te lezen en aan te kruisen.
Signalement	[groep] U maakt 3 tot 4 groepen. De leerlingen krijgen een signalement van de egel. Aan de hand van de informatie in het rooster vullen de leerling het signalement in. Signalement "Stekel" Gewicht: kg (kilogram) Lengte: cm (centimeter) Leeftijd: jaar. Baby's: In de maanden egel baby's
Tekenen	De leerlingen tekenen een egel.
Tip	U kunt natuurlijk heel veel diersoorten op dezelfde wijze behandelen.

1 Hoofd, schouder, knie en ..

Titel	Hoofd, schouder, knie en ..
Taalfuncties	Vertellen hoe iemand eruit ziet: <ul style="list-style-type: none">- de ogen van ... zijn blauw- het haar is .. Zeggen of iets goed of fout is <ul style="list-style-type: none">- dat is goed- dat is fout
Woordenschat	Lichaamsdelen: hoofd, schouder, knie, voet, oog, oren, neus, mond Kleuren: blond (groen, bruin, blauw, rood) goed, fout
Voorkennis	<i>Kleuren 4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Evt. picto's lichaamsdelen• Kaartjes met namen lichaamsdelen• Lied <i>Hoofd, schouder...</i> (zie CD)• A3 met kindersilhouetten x aantal kinderen• Evt. behangpapier• Kleurstiften
Ochtendgymnastiek	[klas] U staat tegenover de kinderen (of ze staan in een kring). U vraagt de bewegingen met u mee te doen. <i>We leggen de handen op het hoofd, op de schouders, op de knieën, op de voeten, ...</i> U herhaalt de bewegingen een aantal keren en steeds sneller.
Hoofd, schouders, knieën en voeten	[klas] U benoemt het lichaamsdeel en legt uw handen erop. U herhaalt dit een paar keer. <i>Hoofd - schouders - knieën - voet - ogen - oren - neus - mond.</i> U laat de kinderen mee spreken. Vervolgens zegt u tegen een paar kinderen <i>Leg je handen op je knieën, je schouders, je ogen, je oren, ...</i>
Hoofd, schouders, knieën en voeten	[klas] U staat voor de kinderen en zingt het bekende liedje (we zingen voet i.p.v. teen). U ondersteunt dit met de bewegingen. U doet alles voor, de kinderen kijken toe en doen u na (bij <i>ogen, oren en puntje van de neus</i> wijst u met uw handen aan). U herhaalt alles nog eens met veel gebaren (op verschillende manieren: snel, langzaam, zachtjes, heel hard, heel hoog, zeer diep fluitend). Let erop dat de kinderen de benoemde lichaamsdelen ook aanraken. U vraagt een kind om leraar te zijn. U zingt het lied zachtjes mee, waarna het kind alleen zingt. U kunt een paar keer van leraar wisselen.
Goed, fout	[klas] U hangt een silhouet op het bord en verdeelt naamkaartjes met de lichaamsdelen. Enkele kinderen plakken het op de goede plaats op de plaat aan het bord. Bij het verbeteren zegt u <i>Goed, dat is goed of Fout, dat is fout.</i> U ondersteunt met duim omhoog bij goed en duim omlaag bij fout.
Jan zegt ...	U speelt het spel (zie CD, Spelenderwijze) met <i>Jan zegt: Handen op het hoofd, handen op de schouders, handen op de voeten etc.</i>

Lichaam

We beschrijven onszelf

[groep]

U maakt groepjes van twee. De kinderen tekenen voor elkaar de omtrek van hun lichaam op een groot vel papier (als het kan gaan ze op het papier liggen en tekenen ze op ware grootte; het kan ook op schaal op een A3 die u hebt voorgetekend). Daarna kleuren ze het silhouet in: haar, ogen, kleding etc. De tekeningen door elkaar opgehangen.

U laat de tekeningen beschrijven. *Het haar van ... is bruin. De ogen van ... zijn blauw.*

2 Punt, komma, streep

Titel	Punt, komma, streep
Taalfuncties	Iemand beschrijven en dat beoordelen: - dat is goed - dat is niet goed
Woordenschat	rechts, links
Voorkennis	<i>Lichaam 1</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Lied <i>Hoofd, schouder...</i> (zie CD)• Versje <i>Punt, komma, streep</i> (zie CD)• Evt. dansmuziek en afspeelapparaat• Evt. overhead met transparant met 'blanco' gezicht en overheadstift• Vellen met kleurstiften x aantal leerlingen
Even sportief	[klas] U benoemt oefeningen (met indien mogelijk ritmische aerobismuziek). <i>De benen spreiden en de rechterhand op de linker schouder. Een, twee, een twee.... Nu de linkerhand op de rechter schouder. Een, twee.... De rechterhand op de linker voet... de linkerhand op de rechter voet... (hand-knie / knie-arm / hoofd-schouder / linker voet voor de rechter voet etc.)</i>
Hoofd, schouder, knie en voet	[klas] U herhaalt het liedje (<i>Lichaam 1</i>).
Mijn gezicht	[klas] Evt. leidt u deze activiteit met de ohp in en tekent zelf het gezicht zonder te kijken. U kijkt alleen in de klas. U heeft een drietal blanco gezichten op het bord getekend. Voor ieder gezicht zet u een kind. U geeft ieder kind een krijtje en blinddoekt het. U vraagt de kinderen de mond, de oren, de ogen en de neus te tekenen. Daarna wordt de blinddoek afgenomen en het resultaat becommentarieerd. <i>Dat is goed. Dat is niet goed. Dus...goed en ... niet goed ... Punten.</i> Bij de volgende ronde beoordeelt een van de kinderen uw rol.
Punt, komma, streep	[klas] U zegt het versje op (zie CD) en tekent tegelijkertijd het gezicht op het bord. U vraagt de kinderen het gezicht samen met u in de lucht te tekenen. U herhaalt dit een paar keer en de kinderen proberen mee te spreken. Variant: In het begin spreken alleen de meisjes, dan alleen de jongens, dan de eerste rij,..., met bruin haar, met blauwe ogen,... U deelt een blanco vel uit. De kinderen illustreren het versje.

3 Hoe gaat het?

Titel	Hoe gaat het?
Taalfuncties	Zeggen hoe je je (iemand anders zich) voelt: - ik ben verdrietig, boos, vrolijk, moe - hij/zij is verdrietig, boos, vrolijk, moe
Woordenschat	Vrolijk, verdrietig, boos, moe
Voorkennis	
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Smilies boos, blij, verdrietig, moe in A4• Evt. kartonnen borden (of A4) + kleurstiften x aantal kinderen• Stemningsmeter x aantal kinderen (zie onder)
Spiegelpantomime	[klas] Voor deze oefening staat iedereen in een kring, zodat je elkaar goed kunt zien. Met gebaren beeldt u enkele gevoelens uit. U stimuleert de kinderen u na te doen (denk eraan: aan het einde steeds een positief gevoel uitbeelden). <i>Ik ben boos. Ik ben verdrietig. Ik ben moe. Ik ben vrolijk.</i> U ondersteunt dit met de smilies.
<i>Ik ben verdrietig, ik ben vrolijk</i>	[klas] U herhaalt het pantomimespel en beschrijft u het gevoel. <i>Ik ben verdrietig, Ik ben boos ...</i> De kinderen herhalen de zinnen met mimiek en gebaren.
<i>Ik ben ...</i>	[klas] Een kind stelt met gebaren voor wat u hem/haar in het oor gefluisterd heeft en de anderen moeten het raden. U herhaalt het in de juiste vorm. <i>Zij/hij is verdrietig (boos, vrolijk, moe).</i>
<i>Smilies</i>	[klas] U hangt 4 smilies op (boos, verdrietig, moe, vrolijk) met de getallen 1 tot 4. <i>Hoe gaat het met jou? Ik ben verdrietig</i> De kinderen noemen het goede getal. U vraagt een paar kinderen <i>Hoe gaat het met jou?</i> De kinderen antwoorden <i>Ik ben vrolijk</i>
<i>Maskers</i>	[groep] U maakt twee groepen. Ieder kind krijgt een bordje en kleurstiften en gaat tegenover een ander kind zitten. U geeft aanwijzingen <i>Teken de neus, de oren, de ogen, het haar!</i> (niet de mond) U tekent de 4 monden van de smilies op het bord. Ieder kind kiest er één en wisselt dan het 'gezicht' met de andere leerling. U stelt de vraag <i>Hoe gaat het, Marine?</i> Zij houdt het 'masker' omhoog en geeft antwoord. Herhaal het antwoord <i>Ben je verdrietig? Hoe gaat het, Pierre? Ik ben moe. Ben je moe?</i>
<i>Stemmingsmeter</i>	[groep] Ieder kind krijgt de twee bladzijden van de stemmingsbarometer. U neemt een wit vel (voor de achterkant) en een gekleurd vel (voor de voorkant), bijvoorbeeld groen, rood, blauw en/of geel. De kinderen tekenen de stemmingen naar het voorbeeld van de smilies. Dan leggen ze de tweede bladzijde achter de eerste, zodat hun stemming in het venster verschijnt.

Eerste bladzijde (A4)

Hoe gaat het?
[Uitknippen]
Naam:

Tweede bladzijde (A4) tekenen picto's

vrolijk
verdrietig
moe
boos

4 Links, rechts

Titel

Links, rechts

Taalfuncties

Instructies begrijpen en geven:
- ga naar rechts / rechtsaf, ga naar links / linksaf
- stop

Woordenschat

links, rechts, stop, rechtdoor, terug, vooruit, achteruit, langzaam, snel

Voorkennis

Materiaal

- 2 handballen (verschillend groot of gekleurd)
- A5 x aantal kinderen en kleurpotloden

Stampen, klappen,...

[klas]
U gaat zo staan dat alle kinderen u goed kunnen zien. U laat hun de gebaren zien en vraagt de kinderen u na te doen. Het is belangrijk dat iedereen in het ritme blijft. Klappen rechts wil zeggen de rechter op de linkerhand. Dit doet u een paar keer.

stampen, klappen, rechts.
stampen, klappen, links.
stampen, klappen, rechts, links.
stampen, klappen, stop!

U zegt alleen het versje en herhaalt de gebaren. De kinderen doen u na. Door de herhaling leren de kinderen snel het ritme.

links- -stop - rechts - stop

[klas]
U doet het voor en gaat als een robot door de klas. Daarbij geeft u luid de richting aan. *Linksaf - stop - rechtsaf - stop - vooruit - achteruit - rechtdoor - langzaam, snel.*

Robotspel

[klas]
Met een aftelversje (zie CD, Aftelversjes) wijst u een van de kinderen aan. U geeft aanwijzingen, hoe en in welke richting het moet lopen. U geeft eerst heel langzaam de instructies, dan sneller. Daarna is een van de andere kinderen aan de beurt. Vervolgens neemt een van de kinderen uw rol over.

Variant:

De kinderen gaan twee aan twee: het voorste kind luistert naar de aanwijzingen van het achterste kind. Beide lopen samen door de klas. Na een poosje wordt gewisseld.

Lichaam

De kinderen worden aan elkaar vastgemaakt: een rechter been aan een linker been. Laat steeds twee of drie groepjes tegelijkertijd spelen. U geeft nu aanwijzingen: rechts - links - terug - rechtdoor

U blinddoekt een kind en laat het door de klas lopen via instructies.

Balspel

[klas]

De kinderen staan in de kring. Voor dit spel heeft u twee verschillende ballen nodig (kleur, grootte). De eerste bal gaat naar rechts. De kinderen geven deze bal verder en roepen rechts. De bal gaat de hele kring rond, zodat ieder kind herhaalt. Dan gaat de tweede bal rond, maar dan naar links. Tenslotte gaan beide ballen rond en de kinderen roepen *rechts* of *links* op het moment dat ze de bal in de hand hebben. Het spel duurt zo lang als de kinderen er plezier in hebben.

Voornamen

[klas]

U deelt briefjes uit. De kinderen schrijven hun voornaam een keer met de rechterhand en een keer met de linkerhand op aparte briefjes. U verzamelt deze en laat ze zien. De kinderen raden of de naam met de rechter of de linkerhand is geschreven.

5 Mo gaat uit

Titel

Mo gaat uit

Taalfuncties

Personen beschrijven:
- hij heeft ... ogen ...
Bevestigen/ontkennen:
- ja/nee

Woordenschat

Lichaam 1-4
Kleuren

Voorkennis

Lichaam 1 + 2, Kleding 1

Materiaal

- Naamkaarten lichaamsdelen (*Lichaam 1*) x aantal kinderen
- Picto's lichaamsdelen x aantal kinderen
- Pictogrammen Mo Monster (A4 (als tekenblad) x het aantal kinderen)
- Kleurpotloden
- Kleren (of picto's kleding)

Ik zoek mijn partner

[klas]

U verdeelt de pictogrammen en de naamkaartjes evenredig onder de leerlingen. De leerling met bijv. het naamkaartje neus zoekt de leerling met de picto van de neus. Met dit spel kunt u paren vormen. Om het spel een beetje spannend te laten zijn is een bepaald aantal kinderen nodig. Bij een oneven getal speelt u mee.

Grabbelton

[klas]

U hangt het pictogram van Mo Monster op, de grote vriend van Fanny en Tom. Ze hebben kleren of voorwerpen in een zak gestopt die gekoppeld zijn aan een lichaamsdeel (pet, schoenen, handschoenen). *Mo Monster gaat vanavond uit. Wat moet hij toch aandoen? Wat doe ik aan?* Een kind pakt een kledingstuk of een picto. De kinderen beslissen samen of Mo het wel of niet aantrekt.

Monstermuseum

[groep]

U deelt de tekenbladen en potloden uit. De kinderen kleuren, u loopt door de klas en stelt vragen naar wat Mo aandoet en welke kleur zijn ogen/haar etc. hebben. Ieder kind tekent zijn eigen monster. U verzamelt de tekeningen en hangt ze op. Ieder kind beschrijft zijn monster.

6 Roodkapje

Thema	Lichaam
Taalfuncties	Zeggen hoe je je voelt: - ik heb hoofdpijn - hij heeft kiespijn Vertellen hoe iemand eruit ziet: - hij heeft grote ogen
Woordenschat	hoofd-, tand-, keel-, buikpijn groot
Voorkennis	<i>Familie 1</i> <i>Lichaam 4</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Verhaal van Roodkapje (zie CD)• Picto van de wolf in A4 x aantal kinderen• Pijnpicto's in A4• Kleurpotloden
Opwarmoefeningen	Iedereen staat in een kring en doet de oefeningen na, die u voordoet: We draaien ons hoofd naar links en naar rechts. <i>We doen de rechter arm /de linker arm/het rechter been/het linker been omhoog. We zakken door onze knieën, we strekken onze armen ...</i>
Verhaal van Roodkapje	U vertelt het verhaal van Roodkapje met ondersteuning door plaatjes en mimiek (zie ook CD, Verhalen vertellen). U legt de nadruk op het punt waar roodkapje de wolf in het huis van grootmoeder beschrijft (tussen haakjes voorstellen voor gebaren).
We tekenen de wolf	Ieder kind krijgt een blad met de picto van de wolf zodat ze de grote oren, ogen en mond kunnen kleuren.
Hoofdpijn, buikpijn...	U vertelt over grootmoeder. <i>Grootmoeder is ziek Ze heeft hoofdpijn.</i> U houdt uw hand tegen uw hoofd en <i>Hoofdpijn!</i> Hetzelfde doet u met de buik, rug, tand en keel. (Let op: deze lichaamsdelen zijn nieuw voor de leerlingen). U hangt de pijnpicto's op. U gaat ervoor staan en vraagt de kinderen een bepaalde pijn uit te beelden. U raadt <i>Waar heb je pijn. Heb je buikpijn?</i> De kinderen antwoorden met ja of nee. Bij ja herhalen ze <i>Ik heb buikpijn.</i> Ga zo verder met alle picto's.

7 Met mijn voeten kan ik ..

Titel

Met mijn voeten kan ik ..

Taalfuncties

Vertellen wat je doet:
- ik loop, zij loopt
- ik zie, zij ziet
- ik hoor, zij hoort

Woordenschat

lopen, zien, horen, voelen, ruiken, pakken

Voorkennis

Lichaam 5

Materiaal

- Picto's lichaamsdelen A4 en klein x het aantal kinderen
- Naamkaarten werkwoorden (zie *Lichaam 1*), A5 en klein x het aantal kinderen
- Picto Fanny (A4)

Wat ik allemaal kan doen

[klas]
U beeldt de werkwoorden uit, noemt het woord en hangt het op. U stimuleert de kinderen om u na te doen.

Lichaamsdelen herhalen

[klas]
U hangt de picto's van de lichaamsdelen op. U laat de kinderen de woordkaarten zien, ondersteunt mimisch de betekenis en hangt deze samen met de kinderen op de juiste plaats. Variant: U deelt picto's en woordkaarten uit, nadat u de betekenis van de werkwoorden duidelijk hebt gemaakt. De kinderen lopen door de klas en zoeken een partner.

lopen (voet)	zien (ogen)
horen (oor)	eten (mond)
ruiken (neus)	pakken voelen (hand)

Met mijn voeten kan ik.....ruiken

[groep]
Bij Fanny is natuurlijk weer alles anders. U geeft een voorbeeld. *Met mijn voeten kan ik ruiken*. Vraag de leerlingen wat Fanny misschien nog meer kan. De groepen hebben de werkwoord- en lichaamsdelenkaarten en leggen die bij elkaar.

Ach, zij kan ..

[klas]
Laat de groepen vertellen wat Fanny allemaal kan.

En jullie?

[Klas]
Laat de leerlingen vertellen wat ze graag zouden willen kunnen.

8 Klasse Lichaamstaal

Titel	Klasse lichaamstaal
Taalfuncties	Vertellen wat je vindt en voelt (met gebaren): <ul style="list-style-type: none">- ik weet het niet (hoofd schudden)- ik weet het (arm opsteken)- ik vind van niet- ik vind van wel
Woordenschat	Zie de woordkaarten
Voorkennis	<i>Lichaam 3 en 4</i>
Materiaal	• Woordkaarten in A5 en klein x aantal leerlingen
Robot	[klas] U herhaalt het robotspel uit <i>Lichaam 4</i> .
Reuzenknoop	[klas] U begint en zegt tegen een kind <i>Kom eens, raak mijn rechter knie aan en mijn linkerhand</i> . Vervolgens vraagt u een andere leerling <i>Kom eens bij mij en raak mijn hoofd aan en mijn linker schouder</i> . U doet dit zo lang tot alle leerlingen een reuzenknoop hebben gelegd.

Lichaamstaal [klas]
U hangt de woordkaarten in groot formaat op. Op de woordkaarten staat de zin en tussen haakjes de beweging. U zegt een zin op, doet de beweging voor tussen haakjes voor en de leerlingen herhalen de beweging. U doet dit voor alle kaarten en herhaalt in willekeurige volgorde. U zegt dan alleen de zin en de leerlingen maken de beweging en omgekeerd zeggen de leerlingen de zin en u maakt de beweging (maakt u ook een keer een fout). Bij knikken en schudden kunt u de functie eens/oneens zijn herhalen/invoeren.

Ik weet het niet (schouders ophalen)	Ik weet het (rechter arm opsteken)
Ik moet naar het toilet (linkerarm opsteken)	Ik zeg dag (rechterhand geven)
Ik zeg tot ziens (rechter arm zwaaien)	Ik vind het leuk (mond en ogen opendoen)
Ik zeg niets (mond dichtdoen)	Ik zeg ja (ik vind van wel) (hoofd knikken)
Ik vind het lekker (buik aaien)	Ik zeg nee (ik vind van niet) (hoofd schudden)
Ik vind het niet lekker (neus optrekken)	Ik ben moe (ogen dichtdoen)

U kunt dit samen met de leerlingen uitbreiden, bijvoorbeeld: Ik ben boos (vuist maken). Ik voel me goed (duim opsteken). Ik voel me slecht (duim omlaag steken) (zie *Lichaam 9*).

Spiegelspel [groep]
U maakt groepjes van twee. De zinskaarten worden gelijkmatig onder de groepen verdeeld. De leerlingen staan tegenover elkaar. Eén leerling leest de zin voor, de andere leerling voert dit uit en omgekeerd.

Teamspel	[klas] Er worden twee teams gevormd, die tegenover elkaar gaan staan. Team A maakt de beweging, de leerlingen van team B zeggen de betekenis. Als dit juist is, wint team B een punt, anders A.
Telefoonspel	[klas] De woordkaartjes liggen op een stapel voor u. De kinderen staan in twee teams naast elkaar. De 1e speler uit elk team komt naar voren en bekijkt goed de 1e zin. Hij fluistert deze nu in het oor van de 2e speler die deze weer aan zijn buurman doorgeeft. De laatste speler uit iedere rij moet de beweging maken, de eerste zegt daarna de aanwijzing luid op. Als de beweging goed is, krijgt het team een punt. Wie het eerst 5 punten heeft, wint!
9 Het gaat heel goed	
Titel	Het gaat heel goed
Taalfuncties	Vertellen hoe je je voelt: <ul style="list-style-type: none">- het gaat (heel) goed- ik heb hoofdpijn- mijn hoofd doet pijn
Woordenschat	slecht, (heel) goed (gaan) heel goed pijn (hebben, doen)
Voorkennis	<i>Lichaam 6</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• Stemningsmeter (<i>Lichaam 3</i>)• Smilies (A4)• Silhouet lichaam (<i>Lichaam 1</i>)• Naamkaarten lichaam (<i>Lichaam 1</i>) x aantal groepen• Kaarten met zinnen (zie CD)• Pijnpicto's (A4)• Versje <i>Vandaag moet ik...</i> (zie CD)
De stemningsmeter	[klas] U hangt de stemningsmeter op het bord en geeft uw stemming aan. U steekt uw duim omhoog. <i>Het gaat heel goed!</i> U kunt ook de smilies als ondersteuning gebruiken. U vraagt aan de leerlingen. <i>Hoe gaat het?</i> Als de kinderen geen antwoord weten, geef met gebaren een paar antwoorden die de kinderen al kennen. <i>Verdrietig? Blij? Boos?</i> U stimuleert de kinderen iets te antwoorden en voert de nieuwe woorden resp. uitdrukkingen in (<i>het gaat goed, heel goed, slecht</i>). In <i>Lichaam 8</i> hebt u misschien goed en slecht al ingevoerd. U herhaalt dit met de lichaamstaal (duim op- en omlaag steken: heel slecht: 2 x duim omlaag).
Hoe gaat het?	[Klas] Nadat u de uitdrukkingen geoefend hebt, lopen de kinderen door de klas en spreken elkaar aan. De antwoorden worden door gebaren gegeven. <i>Hoe gaat het? Goed! Heel goed! Slecht! Heel slecht!</i> [Klas] U herhaalt het gebarenspeel (zie <i>Lichaam 8</i>) met de bekende uitdrukkingen. <i>Ik ben boos, verdrietig.</i>
Ons lichaam	[Groep] U maakt kleine groepen. U hangt de lichaamscontour op en vertelt dat Fanny en Tom een strek hebben uitgehaald. <i>Alle kaartjes door elkaar!</i> De kinderen krijgen een

A3-blad met het silhouet en de naamkaartjes en leggen deze op de juiste plaats. U loopt langs de groepen en verbetert waar nodig. *Is dat goed?* De groepen houden het silhouet voor zich.

Au, dat doet pijn!

[Klas]

U hangt de pijnpicto's en kaarten met de zinnen op. U hangt de kaarten samen met de kinderen bij de picto's. Net als in *Lichaam 8, Lichaamstaal* maakt u eerst de betekenis van de zinnen duidelijk. De leerlingen kennen de uitdrukkingen uit *Lichaam 6*.

<i>Mijn hoofd doet pijn!</i> <i>Mijn keel doet pijn!</i> <i>Mijn tand doet pijn!</i>	<i>Mijn buik doet pijn</i> <i>Mijn rug doet pijn</i> <i>Mijn oren doen pijn!</i>

U herhaalt dit met enkele bekende lichaamsdelen: *Mijn arm doet pijn! Mijn been doet pijn! Mijn tenen doen pijn! Mijn voet doet pijn! Mijn schouders doen pijn!* U voert het nieuwe woord vinger in. *Mijn vinger doet pijn.*

Waar doet het pijn?

[Groep]

De kinderen krijgen de kaartjes met de pijnzinnen en leggen die op de juiste plaats op de lichaamscontour. U loopt langs de groepen en verbetert.

Stemmingsmeter

[individueel]

Ieder kind krijgt het model (uit *Lichaam 3*) en vult de stemmingsmeter aan (met goed, slecht, heel goed etc, hoofdpijn.)

Vandaag moet ik thuis blijven

U zegt 2 coupletten van het versje op (zie CD), laat de kinderen het refrein meedoen.

10 Ik ben ziek

Titel

Ik ben ziek

Taalfuncties

Zeggen hoe je je voelt:
- ik ben ziek
- mijn been doet pijn
- ik heb hoofdpijn
- mijn hand doet zeer

Woordenschat

Zie *Lichaam 9*

Voorkennis

Lichaam 9

Materiaal

- Stemningsmeter
- Versje *Vandaag moet ik ...* (zie CD)
- Gedicht *Bij de dokter* (zie CD)
- Picto's lichaamsdelen en pijn klein x aantal kinderen
- Picto's dokter en kind in A4
- Kaarten zinnen x aantal groepen
- Werkblad zinskaarten gemengd

Lichaam

- De stemmingsmeter** [klas]
Op de stemmingsmeter geeft u aan dat u ziek bent (*Ik ben ziek*) en u herhaalt de eerste twee coupletten van het versje (zie *Lichaam 9*).
- Bij de dokter** [klas]
U draagt het gedicht (zie CD) met gebaren voor.
- Wat ken je al?** [klas]
De kinderen vertellen wat ze zojuist gehoord en onthouden hebben. U schrijft dit op het bord rondom de zin *Ik ben ziek* (bijv hoofd – neus – mond – buikpijn). Daarna maakt u samen met de leerlingen kleine zinnestukjes met ...*doet pijn* en *doet zeer*. *Mijn hoofd /mijn neus /mijn mond /mijn been /mijn arm ... doen pijn/zeer!*
- Wat doet pijn?** [groep]
U maakt kleine groepen. U deelt de pictogrammen met de lichaamsdelen en pijnen uit het gedicht uit: keelpijn - hoofdpijn - buikpijn - neus - mond - tandpijn - rugpijn - arm - been
- [klas]
U schrijft de getallen 1 tot 9 rond het pictogram van de dokter op het bord. U leest langzaam het gedichtje voor. Zodra de kinderen het lichaamsdeel of pijn herkennen, komen ze naar voren en maken het pictogram op het juiste getal bij de dokter vast.
- Wie zegt wat?** [groep]
U hangt de picto's van dokter en kind op. De kinderen moeten bij elkaar zoeken wat de dokter zegt en wat het kind zegt. U leest de zinnen (zie CD) in een andere volgorde voor en maakt de inhoud duidelijk met behulp van gebaren en mimiek. U verdeelt de kaarten en de leerlingen ordenen deze.
- Wat hoort bij elkaar?** [groep]
Vervolgens leggen de groepen 3 zinnen zo bij elkaar dat er een korte dialoog ontstaat die in de klas wordt nagespeeld.

11 Mijn lievelingssport

- Titel** Mijn lievelingssport
- Taalfuncties** Vertellen wat je leuk vind:
- ik vind (niet) leuk
- hij/zij vindt ... (niet) leuk
Vertellen wat je na school doet
- ik speel voetbal
- zij speelt tennis
- Woordenschat** Voetbal, dansen, fietsen, basketbal, tennis, skiën, zwemmen, lopen, paardrijden
- Voorkennis** *Familie 4*
- Materiaal**
 - Smilies (blij, verdrietig) (A4)
 - Picto's sport in A4
 - Kaarten met de namen van de sporten
 - Werkbladen x aantal leerlingen
 - Evt. foto's van beroemde sporters
- De takken van sport** [klas]
U hangt de sportpicto's op en plaatst samen met de kinderen de naamskaarten. U doet dit op dezelfde manier als in *Lichaam 8, Lichaamstaal*.
- Ik ...** Vraag de leerlingen welke sport ze doen. U herhaalt het antwoord in de juiste vorm. *Voetbal je? Ik voetbal niet/ook.*
- Ik vind ... leuk** [klas]
U tekent de beide smilies op het bord en geeft met picto's aan welke sport u (niet) leuk vindt.
- Tabel** [groep]
De leerlingen vullen de tabel in. U loopt langs de groepen en vraagt waar ze wel en niet van houden. Stimuleer de leerlingen de tabel met hun lievelingssport aan te vullen.

In de klas laat u de persoonlijke tabel onderling uitwisselen, waarbij enkele leerlingen elkaar voorstellen (...houdt niet van..)

Naam:

<i>Evt. Picto</i>	<i>Sport</i>	<i>houdt van</i>	<i>houdt niet van</i>	<i>gaat wel</i>
	voetbal	x		
	basketbal	x		
	tennis		x	
	skiën			x
	zwemmen	x		
	paardrijden		x	
	fietsen		x	

Lichaam

Hoekspel

De leerlingen gaan staan. U zegt *Wie van zwemmen houdt, gaat links in de hoek staan*, daarna bijvoorbeeld *Wie van fietsen houdt, gaat rechts vooraan in de hoek staan* etc. zodat de leerlingen steeds weer op een andere plek staan.

Tip

Lichaam 12

12 Wie is wie?

Titel	Wie is wie?
Taalfuncties	Vertellen over iemand anders: - dat is ... - zij/hij speelt
Woordenschat	Sporten (<i>Lichaam 11</i>)
Voorkennis	<i>Lichaam 11</i>
Materiaal	<ul style="list-style-type: none">• (Sport)tijdschriften (voor informatie over bekende (Nederlandse) sporters – zie CD, <i>Websites</i>)• Signalement in A3 (zie CD) 1 x het aantal groepen (evt. 1 als transparant) en 1 x A4 het aantal leerlingen• Scharen, plaksel• Eventueel ohp
Bekende sporters	[klas] U stelt de leerlingen in hun moedertaal vragen over bekende (Nederlandse) sporters.
Signalement	[groep] U maakt kleine groepen en laat de leerlingen uit (sport)tijdschriften informatie over bekende sporters verzamelen. De groepen stellen een portret samen aan de hand van het werkblad (signalement). Ze plakken een foto op een A3-vel, illustreren deze met zoveel mogelijk uitdrukkingen, eigen tekeningen, informatie over de persoon (naam, sporttak). U loopt door de klas, helpt de leerlingen en geeft eventueel tips. [klas] U verzamelt de gemaakte signalementen en verdeelt deze opnieuw. De leerlingen stellen nu de voor hun liggende persoon voor zonder de naam te noemen en de anderen raden de naam. [klas] U stelt vragen met betrekking tot de meer gedetailleerde informatie (<i>Wie heeft blauwe ogen</i>) over de verschillende personen. De leerlingen geven antwoord aan de hand van de voor hun liggende signalementen.
Wanted!	[groep] De leerlingen maken nu een signalement over zichzelf (zonder foto). De signalementen worden per onderdeel in strookjes geknipt. De leerlingen houden alleen dat deel waarop haar/zijn naam staat. De andere strookjes worden omgedraaid op een tafel in het midden gelegd waar de hele groep om heen gaat staan. Iedereen trekt nu om de beurt een strook en stelt de bijbehorende vraag (<i>Wie is 10 (of ...) jaar oud? Wie houdt van voetbal?</i>). De leerling op wie de informatie van toepassing is krijgt de strook, zodat beetje bij beetje het persoonlijke signalement weer compleet is. De strookjes worden op een blad geplakt en evt. later verder geïllustreerd en van een foto voorzien.

Aantekeningen